

Türkiye KIZILAY MECMUASI

**Kızılay Cemiyetinin Altmışıncı Yıldönümü
Münasebetiyle Fevkalâde Nüsha**

YIL : 17

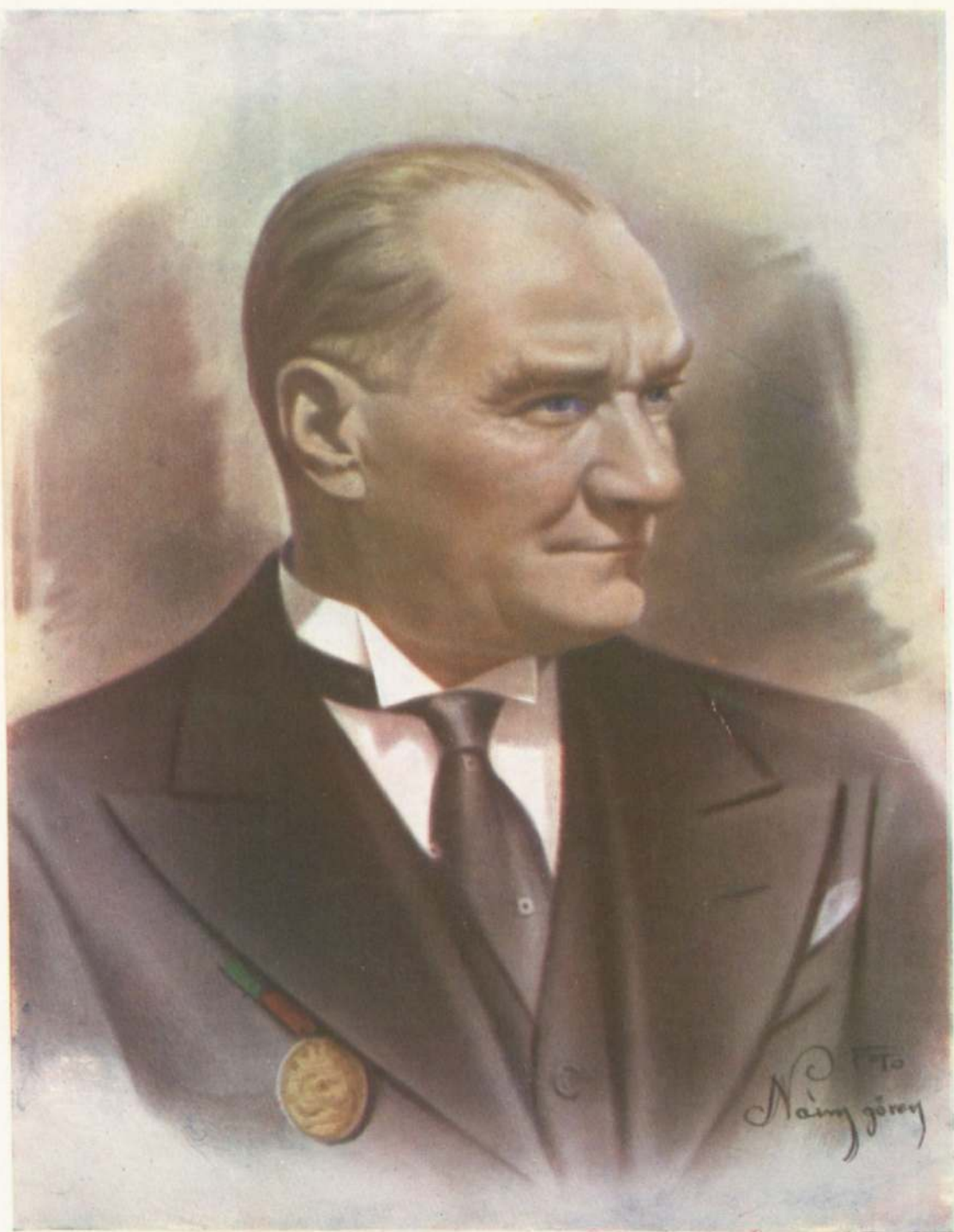
SAYI : 157

25 Birinci Kânun 1937

ANKARA

Bu Sayıdaki Yazılar

- 1 — Kızılay ve Kızılhaçın tarihçesi
 - 2 — Kızılayın 50 inci ile 60 ıncı yılı arasındaki başlıca yeniliklere kısa bir bakış
 - 3 — Cemiyetimiz Reisi Profesör Dr. Refik Saydam'ın radyodaki konferansı
 - 4 — Kızılayın çalışmaları (harb ve sulh hizmetleri)
 - 5 — Madam Roger Pittard'ın konferansı
 - 6 — Uluslararası Kızılhaç Komitesinin tebliğleri
 - 7 — Hava savaşları, önümüzdeki savaşlarda gaz tehlikesi ve Kızılay.
(Yazan : Gaz Genel Komutanı Tüm General Hüsnü Rıza Ünsal)
 - 8 — Türklere karşı yapılan gaz taarruzları ile Türklerin yaptıkları gaz taarruzları
 - 9 — Oksijen cihazlarını koymak için depolar
 - 10 — Hava tehlikesi kurslarında verilecek derslere âid program ve gaz kursu verenlere 10 nasihat
 - 11 — Amerikalıların yeni bir gaz mahlûtu
 - 12 — Alman halk maskesi
 - 13 — Hava ve gaza karşı korunmaya âid sonbahar Alman manevraları
 - 14 — Yeni bir sığınak nûmunesi
 - 15 — Ekselâns M. Metaxas'ın Kızılay Gaz Maske Fabrikasını ziyaretleri
 - 16 — Bir sene içinde Mecmuamızda çıkan gaza âid yazıların endeksi
 - 17 — Gaz sorgularına verilen cevaplar
 - 18 — Kızılay haberleri
 - 19 — Gençlik Kızılay haberleri
 - 20 — Gençlik Kızılhaç haberleri
 - 21 — Kızılhaç haberleri
 - 22 — Kızılay Hastabakıcı Hemşireler Okulunun bu seneki mezunlarına diploma verme merasiminde söylenen nutuklar
 - 23 — Fransızca kısım.
-

Altmışıncı Yıl

Harb ve sulh zamanlarındaki büyük yardımları ve hizmetleriyle Milletimizin itimad ve levecühünü kazanmağa istihkak kesb etmiş olan **Kızılay Cemiyeti**, bugün Kızılhaç Cemiyelleri âilesine girişinin **Altmışıncı Senei Devriyesini** idrak ve tes'id ile mübahi oluyor.

Yüksek ve kıymetdar himayesiyle Cemiyetimizi şereflendiren **Büyük Atatürk'ün**, o yüksek ve mümtaz dimağın, dahiyane irşadlarından mülhem olarak, insani ve içtimai hedeflere varmağa çalışan ve daima çalışacak olan Cemiyetimiz; Büyük Hâmisinin huzurunda eğilerek derin minnetdarlıklarını, lâzîmlerini arz ve takdime müsaraat eyler.

Türkiye Kızılay Mecmuası ANKARA

Telefon Numarası: 3924

İKİ AYDA BİR ÇIKAR

YILLIĞI 1 LİRADIR.

Derç edilmeyen evrak iade edilmez. Makale ve ilânlar Ankarada
KIZILAY MECMUASI Direktörlüğüne gönderilmelidir.

Kızılay ve Kızılhaç tarihçesi

Kızılhaçın tarih hayatı hakkında şimdiye kadar bir çok yazılar yazılmıştır. Bu yazıları burada tekrar etmeği zaid addediyoruz. Yalnız Kızılhaçın ne gibi tesirler altında hayata kavuştuğunu ve insanı, içtimel sahalarda nasıl bir şefkat varlığı olduğunu hülâsatan anlattıktan sonra "Osmanlı Hilâliahmer Cemiyeti," nin teşekkülü ve Kızılhaç âilesine sureti intisabı ve imparatorluğun binayi enkazı üzerine kurulan ve istikbali parlak vaidlerle dolu olan genç ve dinç Cümhuriyetimizin feyizli idaresi altında geçirdiği safahat ve inkişafatı okuyucularımıza arzedeceğiz.

Malûm olduğu üzere Kızılhaç Cemiyeti fikrini Avusturyalılarla Fransızlar arasında 1859 senesi haziranında zuhur eden meşhur SOLFERINO muharebesi doğurmuştur. İnsanlığa karşı hudutsuz şefkat ve muhabbetle kalbi titreyen Genève'li Hanri Dünan'ın bu kanlı meydan muharebesinde nazarı intiba ve teessürü önünde yığılıp duran yaralıların bakımsızlık yüzünden müthiş ıztıraplar içinde kıvranarak can vermeleri, o Büyük İnsanın şefkat ve merhamet hislerini feverane getirmiştir.

Vatanlarını ve meşru menfaatlarını himaye ve müdafaa için döğüşen vatan kahramanlarının yaralarını saracakların ve onlarla meşgul olacakların muhasımlar tarafından bitaraf tanınması, taarruzdan masuniyetleri esbabının temini noktası onun dimağında bir fikrisabit halinde yer tutmağa, yaşamağa başlamış idi.

HANRI DÜNAN bu insanî mefkûrenin tahakkukunu görmek ve insaniyet, medeniyet âleminde rüşeym halinde olan bu fikrini kabul ve tasvib ettirmek için (*Solferino Hatıratı*) adında yazdığı kitabında tarihin ehemmiyetle kayıt ve işaret ettiği bu meydan muharebesinde şahidi olduğu sefalet ve ölüm levhalarını gayet samimî ve müessir bir lisanla can-

landırıyordu. Bu fikrin kendisi gibi yüksek ruhlu, şefkati ve iyi kalpliliği ile tanınmış olan *Genève Menafii Umumiye Cemiyeti* reisi GUSTAVE MOYNIER ve Napoli'de Dr. Palasciano, Paris'te eczacı Arrault ve İs- viçre orduları kumandanı General Dö For'a telkin ile beraber onların da yardım ve yüksek himmetleriyle 1864 *Genève Mukavelenamesinin* akdine ve bu suretle noktai nazarına camiai insaniyeti imaleye muvaffak olmuştur.

O tarihten itibaren Kızılhaç Cemiyeti tam ve mükemmel bir teşekkül halinde icrayi faaliyete başlayarak insanî gayelerin tahakkuku emrinde yılmaz, tükenmez bir azim ve imanla takib ettiği inkişaf ve tekâmül yollarında büyük bir zindeği ve hayatîyet eseri göstermek imkânlarını bula- bilmiştir.

“Osmanlı Hilâliahmer Cemiyeti,, nasıl ve ne zaman teessüs eylemiştir ?

Geneve'deki (*Menafiiumumiye Cemiyeti*) tarafından “muharib or- dulara gönüllü hastabakıcılardan mürekkeb heyetlerin bulunması,, , “her memlekette yaralı askerlere imdad için Milli Cemiyetler teşkili,, gibi hu- susatın müzakere ve tetkiki ile icrası kabil bir takım kararlara vasıl olmak üzere ilk defa Hanri Düna'nın da dahil olduğu Komisyonun her memleket erbabı şefkat ve merhametini ve bir çok maruf şahsiyetleri dâvet suretiyle topladığı iptidai ve ihzarî bir konferansa, Osmanlı İmparatorluğu, dahili, harici işlerdeki tam bir bîgânelik sebebiyle iştirake lüzum görmemiş ve mu- karreratın resmî bir şekle vaz'ı için *Genève*'de toplanmış olan bu toplantı neticesinde 1864 mukavelenamesini doğuran Beynelmilel Konferansa da murahhas göndermemiştir. Yalnız bu muahedename bazı devletlerin tas- dik ve kabulüne iktiran ettiği sırada Osmanlı Hükûmeti de mukaveleyi kabul için vakî olan teklifleri büsbütün redde imkân göremediğinden dolayı, 1865 senesi temmuzunun beşinde mukavelename metnini imzaya mecbur olmuş, fakat bu mukavele ahkâmını memleketimizde tatbik için ne hükûmet ne de efrad meşgul olmağa lüzum görmemiş ve mesele ic- rası kabil olmıyan bir vehim ve hayalden ibaret addolunmuştu.

Nihayet 1869 senesinde Tıbbiye Mektebi muallimlerinden Abdullah (Bey) in musirrane teşebbüsleri üzerine *Genève Mukavelenamesine* tev- fikan o vakit Tıbbiye Mektebi Nazırı Marko (Paşa) nın riyasetinde bir “Yaralı askerlere iane Cemiyeti umumiyesi İstanbul Komitesi,, teşekkül etmiş idi. Bu bapta kaleme alınan lâyiha uzun müddet sürüncemede kal- mış ve bilâhare lâyiha Beyoğlu'ndaki “Cemiyeti Tıbbiye,, ye havale edi-

lerek mezkûr cemiyet tarafından hazırlanan kararnamede "... esasen bir salibiahmerden ibaret olup icabına göre isminin Hilâliahmere tahvili kolay olacağı „ zikredilmiş ve bu lâyiha ve kararname üzerine Avrupa'daki benzerleri âyarında bir Cemiyetin teşekkül ettiği zehab ve kanaati hasıl olmuş idi ise de, bu zan tahakkuk edememistir. Nihayet bir hayli zaman bu komite varlıkla yokluk arasında çalkanıp durduktan sonra 1875 senesinde zuhur eden Sırb ve Karadağ muharebeleri neticesi olarak payitahta her taraftan akın eden yaralı askerî kabilelerin feci halleri umumun nazarı dikkatini uyandırmış ve bu biçarelere yardım ihtiyacı hissedilmeğe başlanmıştır.

Muahedenamenin imza edildiği tarihten on bir sene sonra ahkâmından istifade olunması lüzum ve kanaati hasıl olmakla beraber yine kimse bu vadide kendi başına bir çıkır açmak teşebbüsünde bulunmayarak ancak Genëve Beynelmilel Komite reisi Dr. Moynier'nin Dr. Peştemalcıyana gönderdiği tahrirat üzerine Marko (Paşa) nın riyaseti altında bazı nezaretlerden gönderilen murahhaslardan mürekkep kurulan içtimada yeniden bir muavenet cemiyeti teşkiline lüzum görülmüş ve (Salibiahmer) işareti- nin tebdili ile alâmeti farikanın (Hilâl) suretinde kabulüne karar verilmiş ve fakat bu teşebbüs de burada kalmıştır.

İstanbul'da " Hilâliahmer Cemiyeti Merkez Komitesi „ 1877 senesi ve Türk-Rus muharebesi ilânı esnasında teşekkül edebilmiştir. Bu muharebe esnasında yaralı ve hasta askerlere yardım etmek üzere meydana çıkan cemiyete her taraftan gönderilen iânât ve teberruatın mikdarı 72.582 Osmanlı lirasına balığ olmuş idi. Bu mebaliğin 6100 kûsur lirası yaralı ve hasta askerlere sarfedilmiş, kalan kısmı da Cemiyetin esas sermayesi olarak hıfzedilmiştir.

Teşekkül etmiş olan (Hilâliahmer Merkez Komitesi „ harbin devamı müddetince bu vazifeyi yaptıktan sonra bermutad diğer bütün hayırlı teşebbüsler gibi, o devrin icabatından olarak atalete girmek mecburiyetinde kalmış ve devriistibdadın, canına, malına susamışcasına vaki olan savletlerine, sarkıntılıklarına göğüs gererek Meşrutiyetin ilânına kadar muhafazainefs edebilmiş ve parasına el uzatmak isteyen hükûmete karşı bilhassa Dellâsuda Faik (Paşa) nın himmetile büyük bir celâdet gösterebilmiştir.

Abdülhamid'in vehmine ve onu körükleyen bir sürü kâselislerin bedhahane faaliyetlerine, tezvirlerine nihayet veren Meşrutiyet devrinin yetiştirilmesi, istibdadın tazyiki altında inleyen (Hilâliahmer Cemiyeti) ni de

canlandırmağa başlamıştır. Cemiyetin eski müessislerinden Dellâsuda Faik (Paşa) ile Hariciye Nazırı Rifat (Paşa) ve Eşi, Dr. Mehmed Ali (Bey), Esad (Paşa), elyevm Cemiyetin İstanbul'daki Satış Deposu Müdürü Bay Haydar gibi muhterem şahsiyetler faaliyete geçerek o zamanki devlet ricalini (Hilâliahmer) işlerle alâkadar etmeğe ve istibdadın taz-yikine uğramak suretiyle meflûç bir halde kalan cemiyetin yeniden ihyası için (Hilâliahmer Nizamnamei Esasisi) lâyihasının ihzarına memuren teşekkül edecek Komisyona birer murahhas intihab ve izamı için hükûmet devairine emirler verdirmeğe muvaffak olmuşlardır. Dr. Besim Ömer, Esad (Paşalar) ile bahriye miralaylarından mütekaid Mehmed Ali, Hariciye Nezareti umuru siyasiye müdürü Bay Salih ile Tıbbiyei Askeriye Müdürü Ali Galip ve Dairei sıhhiye müfettişi umumîsi Dr. Bay Kasım İzzettinden mürekkeb olarak teşekkül eden bu komisyonun hazırladığı "Nizamnamei Esasi," lâyihası Şurayidevletde tasdik edildikten sonra "Müessis," olmak üzere yüz âza kaydedilmiştir.

Müessisler 1911 senesi nisanında Tokatlıyan otelinin salonunda ilk kongreyi akdetmişlerdir. Bu içtimada sadrıâzam Hakkı (Paşa) Kongre riyasetine intihab edildi. Merkezi umumî intihabında da Rifat (Paşa) riyasete ve diğer 29 zat Merkezi umumî âzalığına tayin olundu. Merkezi umumî bir hafta sonra Galatada Umuru sıhhiyei umumiye dairesinde toplanarak heyeti idaresini intihab etti.

İşte bu suretle yeniden hayata kavuşan (Hilâliahmer Cemiyeti) faaliyete geçerek memlekete yaptığı büyük yardımları, hizmetleriyle temayüz etti.

Fakat (Hilâliahmer) in asıl inkişaf ve tealî devri Atatürk'ün kurduğu Cümhuriyet idaresiyle başlar. Cemiyetin Hâmisi Cümhur Reisi Büyük Atatürk'ün tensibiyle KIZILAY adını alan Cemiyetimizin bu mes'ud devre kavuştuktan sonra tevali eden velûd faaliyetlerini kısmı mahsusumuzda derç ve beyan ediyoruz.

Kızılây Cemiyeti faaliyeti çerçevesinde 1933 de Avrupadaki benzerlerine tamamen uygun bir şekilde Gençlik Kızılây teşekkülünü idhâl edebiliriz. Genç çağdaki yavrularımızı insanî hislerle teçhiz etmek için kurulan bu teşekkülün yaşının küçüklüğüne rağmen âzası bugün 70,000 ne balığ olmuştur.

Kızılayın 50 inci ile 60 ıncı yılı arasındaki başlıca yeniliklere kısa bir bakış

§ — Cemiyetimiz, 1929 senesinde Ankara'da Yenişehir'de yapılmış olan "Genel Merkez" binasına nakledilmiştir.

§ — Büyük Şefimiz ATATÜRK'ün yüksek tensipleri ve 28 nisan 1935 tarihinde toplanan Umumî Meclisimiz kararı ile Cemiyetimizin adı KIZILAY'a çevrilmiş, 1 temmuz 1935 tarihinden beri bu ad kullanılmaya başlanmıştır.

§ — 23 mayıs 1935 de Memleket yavrularını yurtseverlik, insaniyet şefkat, yardım hisleri ile büyütmek, kendilerini küçük yaştan KIZILAYCI yetiştirmek gayesile, bugün âzası 70.000 ni geçen (Türkiye Gençlik Kızılay Kurumu) kurulmuştur.

Kurum, kısa bir zamanda büyük bir varlık göstermiştir. Dış memleketlere gönderdiği albüm, mektup, hediyeler takdirler kazandığı gibi, Yurd içinde yaptığı hizmetlerle dahi kendisini herkese sevdirmiştir.

§ — 29 birinciteşrin 1935 tarihinde Ankara civarında Mamak'da fennin en son terakkilerine uygun bir şekilde, Avrupa'daki emsalinin aynı mükemmeliyette, bütün modern ve teknik vasıtalarla mücehhez (Kızılay Gaz Maske Fabrikası) kurulmuştur.

§ — 1937 yılı içinde, Cemiyetimiz tarafından Eskişehir'de kurulmuş olan harb malzemesi anbarları Ankara civarında Etimesud'da inşa ettirilen modern ve her türlü teknik vesaiti haiz yeni anbar binalarına taşınmış bütün malzeme fennî bir şekilde tanzim edilmiştir.

§ — İşletme imtiyazı Cemiyetimiz üzerinde bulunan Afyonkarahisar'daki Maden Suyu menbaı, filtre, temizleme, doldurma makineleriyle teçhiz ve islâh edilmiştir.

Dünyanın en şifalı sularından biri olarak, temiz bir surette halkımızın istifadesine arz edilmiş bulunuyor.

§ — Romanya ve Bulgaristan'dan gelen göçmenleri daha yurda ayak bastıkları anda karşılayan Cemiyetimiz, hususî olarak açtığı Aş evlerinde kendilerini iâşe, hastahanelerde tedavi ettirmiştir. Ayrıca dağıtılan giyim eşyasile, yapılan müteferrik yardımların yekûnu 226.449 lira-yı geçmiştir.

Cemiyetimiz Reisi İstanbul Mebusu Bay Dr. Refik Saydam'ın Cümhuriyetimizin on dördüncü yıldönümü Bayramı münasebetiyle 30 Birinciteşrin 1937 tarihinde Ankara radyosunda verdiği konferansı aynen Okuyucularımıza sunuyoruz

Aziz dinleyicilerim,

Huzurunuzda çıkmak için bana fırsat verildiğinden dolayı duyduğum sevinci arzederken; Kızılay Cemiyeti namına büyük Şefimiz Atatürk'ün önünde hürmetle eğilerek şöze başlıyorum.

Türk vatanının en eski bir hayır müessesesi olan ve bir ay sonra altmışıncı yaşına basmaya hazırlanan Türkiye Kızılay Cemiyeti, ondördüncü yılını idrâk ile mübahi olduğu Cümhuriyet Bayramını yurdun hududları dahilinde ve haricindeki Vatandaşlara kutlamağı en sevinçli bir vazife bilir.

Başta büyük Hamisi Cümhur Reisi Atatürk olmak üzere, Sayın Cümhuriyet Hükûmetine ve şefik Türk milletinin yüksek ve âlicenap alâkasından doğan maddî ve mânevî kuvvetle yaşayıp çalışan Türkiye Kızılay Cemiyetinin 1923 senesinden bugüne kadar olan faaliyeti hakkında kısaca malûmat vereceğim.

Kuruluşundaki nezaheti ve kuranların yüksek ideali sayesinde, geçirdiği bir çok badirelere rağmen, altmış senedenberi mevcudiyetini muhafaza eden Türkiye Kızılay Cemiyeti; Türkiye vatandaşının emniyetle ve ondan beklediği hizmete her gün biraz daha genişliyen faaliyetile lâayık olmaya çalışmaktadır.

Kızılayın harb hizmetlerini bir tarafa bırakıyorum. Sulh zamanlarında: yangın, su baskını, hastalık, mahaceret, yer sarsıntısı, kıtlık gibi mevziî veya umumî afetlere karşı, en hücre bir Türk köyünün cömert evlâdından başlayarak kendisine gelen yardımı yine bu saydığım afetlere maruz kalan Türk Vatandaşına ulaştırmak vazifesini yaparken, bir dakika bile vasıtasız kalacağını hatırına getirmemiş ve getirmemektedir.

Cömert ve âlicenab Türk milletinin Kızılay Cemiyetine yaptığı yardımların temin eylediği kıymetli neticeler hakkında, yukarıda arzettiğim 1923 tarihinden bugüne kadarki rakamları size iftiharla arz ediyorum.

KIZILAY MECMUASI

	Lira	Kr.
1 — Kıtığa uğrayanlara	872.040	58
2 — Yaralılara	103.590	65
3 — Sele uğrayanlara	250.912	66
4 — Yer sarsıntısına uğrayanlara	311.510	61
4 — Yangına uğrayanlara	74.429	81
6 — Harp sonu ecnebi diyarlarda kalmış olanların Vatana getirilmesi için	52.965	47
7 — Göçmenlere	226.449	57
8 — Ecnebi memleketlerde felâkete uğrayanlara	52.997	36
9 — Gidasız çocuklara	63.657	86
10 — Sıtma mücadelesine	7.711	91
11 — Trahum mücadelesine	3.103	68
12 — Veremlilere yardım	62.293	06
13 — Hastahanelere yardım	177.664	00
14 — Dispanserlere yardım	114.434	21
15 — Kanser Enistitüsüne yardım	2.000	
16 — Millî Mücadele sonu kurtarılan memleketler halkına yardım	446.924	15
17 — Askerî sıhhiyesine yardım	157.007	19
18 — Mübadil Vatandaşlara yardım	624.836	82
19 — Genel Merkezimizin yaptığı muhtelif yardımlar	274.236	82
20 — Kızılay Vilâyet Merkez ve Şubelerinin yaptığı muhtelif yardımlar	456.990	10
21 — Deniz felâketine uğrayanların ailelerine	3.139	05
22 — Halkımızın hastalıklara karşı tenviri için sıh- hî sergilere	45.485	81
ki cem'an	4.385.381	37

Kuruş muavenette bulunmuş ve bütün yekûnlar, Türkün müşterek malı olan Kızılay Cemiyetine yaptığı kıymetli yardımlarla temin edilmiştir.

Aziz dinleyicilerim,

Okuduğum cetveldeki yardımların nevilerinden de anlaşıldığı vechile, Türkiye Kızılay Cemiyeti, kendisine gösterilen yüksek emniyete hak kazanmak için Vatandaşları hayatına, sıhhatine ve felâketine taallûk eden sosyal işlerin hemen hepsile yakından alâkalı bulunmaktadır.

Aynı zamanda, Kızılayınız, bir taraftan Hastabakıcı Hemşire Mektebi açarak Sıhhi Müessesemize şimdiye kadar yüzlerce Türk kızını hemşire olarak verdiği gibi, bir taraftan da harp malzeme deposunu Türk vatanının müdafileri emrine âmade bulundurmaya çalışmaktadır.

Kızılayın Gençlik teşkilâtı da vardır. İlk mektep sıralarından başlayarak Türk yavrularının kalbinde millî şefkatin, vatandaşa yardımın kudsiyetini, zevkini idameye çalışıyor.

Velhasıl milletten aldığı hızla ve ilhamla Kızılayınız dün olduğu gibi bu gün de yarın da; onu sevenlerin, daha doğrusu bütün Türk Milletinin bu sahada da ne kadar verimli, hayırlı işlere vasıta olduğunu söylemekle iftihar eder;

Sözümü bitirirken, bir de'fa daha büyük Şefimiz ve Cemiyetimizin Büyük hâmisî Atatürk huzurunda hürmetle eğilirim. Sayın Cumhuriyet Hükûmetine de kendisine gösterdiği kolaylıklardan dolayı teşekkürlerimi arz ederim.

Varlığı Türk hayır severliğine ve cömertliğine dayanan Kızılayınız Sizi hürmetle selâmlar.

Kızılay
Karagün
Dostudur.
Ona âza yazılmak
insanlık borcudur.

Kızılâyın Çalışmaları

Cemiyetimizin kuruluşunun ellinci yılındanberi çalışmalarını sulh hizmetleri ve harp hizmetleri diye ikiye ayırarak Okuyucularımıza sunuyoruz.

Kızılâyın Sulh Hizmetleri

Bilhassa Büyük Harbin doğurduğu ihtiyaçları ve medenî âleme tahmil ettiği vazifeler cümlesinden olarak bütün dünya mümasil teşkilâtında olduğu gibi, Cemiyetimizin dahi uzun zamandanberi, her sene biraz daha artan " Sulh Kızılâyıcılığı „ hizmetlerini ifa eylediği malûmdur. Cemiyetimiz beşerin içtinab ve tahaffuza muktedir olmadığı, tabiatın bin bir çeşit hırçınlıklarından mütevellid âfetlerden ıztırap duyan Yurddaşlarımıza ve Yurd dışı felâketzedelere şefkat elini uzatmış, onların yaralarını sarmağa, acılarını, elemelerini teskin etmeğe, göz yaşlarını dindirmeğe, matemlerini hafifletmeğe çalışmıştır.

Yangın, su baskını, yer sarsıntısı, müstevli hastalıklar, kazalar ve muhaceretler yüzünden muztarib olanlara - kudreti dahilinde ve hattâ bazan bunun da fevkinde olarak yardıma - koşmuştur.

Kızılây Hastabakıcı Hemşireler Okulu

Hastabakıcı Hemşireler Okulu Cemiyetimiz tarafından bundan 12 sene evvel, 21 Şubat 1925 tarihinde, İstanbulda Haseki caddesinde açılmıştır. İlk zamanlarda isteklilerin azlığı, kabul edilenlerin tahsillerinin noksanlığı mesleğin henüz memlekette tanınmamış olması hasebile birçok müşkilâtla karşılaşılmıştır. Bu müşkilât; Okul Direktör ve Öğretmenlerinin bitmez tükenmez sây ve gayretleri sayesinde az zamanda bertaraf edilmiştir. Meselâ talebenin bilgi seviyesini arttırmak için ilk zamanlarda Okula altı aylık bir ihzarî sınıf ilâve edilmiştir. Bu sınıfta riyaziye, tarih coğrafya, yurdbilgisi ve ev işleri öğretilmiştir.

Programla muayyen dersler haricinde talebeye içtimaî ve ilmî konferanslar verilerek malûmatlarının tezyidine çalışılmıştır.

Bugün okula girmek isteyenleri seçmek için son derece dikkat edilmektedir. Bunlar içinden en müsait olanlar ayrılmaktadır. Meselâ

KIZILAY MECMUASI

geçen sene 75 istekliden yalnız 22 talebe, bu sene de 90 istekliden yalnız 20 talebe seçilebilmiştir. Okuldaki dört sınıfın mevcudu olan 113 talebenin tahsil dereceleri aşağıda sırasile hulâsa edilmiştir.

	Sayı	İlk okul	Orta 1 den	Orta 2 den	Orta 3 den	Orta	Lise 1 den	Lise 2 den
Üçüncü sınıf	34	3	3	9	1	14	4	—
İkinci sınıf	37	—	1	5	1	28	1	1
Birinci sınıf	22	—	—	—	—	19	3	—
Tecübe sınıfı	19	—	—	—	—	11	7	1

Yukarıdaki tablo gösteriyorki, daha kısa bir zamanda yalnız Lise tahsili olan talebeyi kabule imkân hasıl olacaktır.

Okula kabul şartlarında asgarî yaş çağı 18 olmasına rağmen, aşağıda gösterildiği şekilde vasatisinde daha yüksek olarak seyrettiği görülüyor.

	Sayı	17	18	19	20	21	22	23	24	25	Vasatî
Üçüncü sınıf	34	5	4	5	6	6	6	1	—	1	19,9
İkinci sınıf	37	5	16	4	3	3	2	2	1	1	19,2
Birinci sınıf	22	—	11	2	4	1	2	11	1	—	19
Tecrübe sınıfı	19	—	11	5	1	—	—	1	—	1	19

Talebenin daha sıhhi şartlar dahilinde yaşayabilmeleri için asr konforu havi bir bina Cemiyetimiz tarafından temin edilmektedir.

Pratik tecrübeler İstanbulun beş muhtelif servisinde yapılmaktadır. Bunlar: Guraba, Haseki, Zeynel Kâmil hastahaneleri ve Darülâceze, Sıhhat Merkezidir.

Okulda işlerin hepsi bir maksad ve gaye ile tertip edilmiştir. Bu gaye de ileride vazife başında yalnız kaldıkları zaman kendilerinden beklenen hizmeti lâyikile başarabilmeleri için talebeleri en iyi bir talim ve hazırlıkla techiz etmektir. Bu da dahiliye, hariciye, doğum ve çocuk bakımı Hemşireliklerinde sağlam bir temel kurulması ve aynı zamanda umumî sıhhat Hemşireliğine aid esaslar hakkında kendilerine malûmat verilmesini icab ettirir. Bunun ilerisinde talebenin erkek, kadın ve çocuk hastalara bakmak hususunda tecrübe görmeleri gayet mühimdir. Bu gaye göz önünde tutularak Okulun hali hazır programı takip edilmektedir.

KIZILAY MECMUASI

Okul şimdiye kadar 252 mezun vermiştir. Bu Hemşirelerin mezun oldukları yıllar aşağıda yazılıdır :

Yıl	Mezun adedi	Yıl	Mezun adedi
1927 A	16	1933	16
1927 B	20	1934	22
1928	17	1935	28
1929	22	1936	30
1930	20	1937	36
1931	25		

Bunlar arasında İstanbul Amerikan hastahanesi Hastabakıcı kursundan mezun olup, Okulda staja tabi tutulduktan sonra devlet imtihanına girerek "Kızılay Hastabakıcı Diploması", almağa muvaffak olanlar da vardır.

Okuldan mezun altı hemşire ecnebî memleketlerine malûmat tevsii için gönderilmişlerdir. Bunlar avdet etmiş olup mesleğin tekemmülü için çalışmakta ve kendilerinden istifade edilmektedir.

Okul kısa bir zamanda büyük terakkiye mazhar olmuştur. Türkiye'de bu meslek için başlangıçtanberi sarfedilmiş olan himmetin çok büyük semereleri iktitaf edileceğine tamamiyle emin olmalıyız.

Türkiye Gençlik Kızılay Kurumu

Memleketimizde "Gençlik Kızılay Kurumu", 23 Mayıs 1933 tarihinde kurulmuştur. Merkez Heyeti; Kızılay Cemiyeti ile, Maarif ve Sıhhat ve İctimaî Muavenet Vekâletleri tarafından seçilmiş yedi kişiden mürekkebed olup, Cemiyetimizin Genel Merkez binasında çalışmaktadır.

Gençlik Kızılay Kurumunun başlıca gayeleri şunlardır :

- 1 — Üyelerde yurdseverlik, insaniyet, şefkat ve yardım hislerini uyandırmak,
- 2 — Hıfzıssıhha kaidelerine uygun yaşamak tarzlarını Gençliğe öğretmek,
- 3 — Kazaya uğrayanları kurtarmak, kazaları önlemek çarelerini düşünmek,
- 4 — Hava tehlikesine karşı Üyelerin bilgilerini arttırmak ve öğretmenlerin gözeti altında talimler yapmak,
- 5 — Yangın, yer sarsıntısı, su baskını gibi âfetlerde arkadaşlarının yardımına koşmak,

KIZILAY MECMUASI

6 — Fakir ve kimsesiz çocuklara yiyecek, giyecek, okuyacak malzeme tedarik etmek,

7 — Üyeleri beraberlik ve topluluk hayatına alıştırmak ve bu suretle Kızılay gayeleriyle ilgilendirerek Kızılayın müstakbel âzalarını hazırlamak,

8 — Açık hava kampları kurmak,

9 — Okullar arasında mektup, resim, albüm, hediye ve saire alıp gönderme suretiyle tanışmak, yabancı memleketlerdeki Gençlik Kızılhaç teşkilâtıyla muhabere tesis edip dostluk kurmak,

Beş yaşına basmış olan Kurum; büyük hamlelerle ilerlemekte, yurdun her tarafındaki okullarda yayılmaktadır.

Gayretli öğretmenlerimizin sürekli çalışmaları sonunda 936-937 ders yılında okullardaki teşkilât sayısı 1400 ze ve Üyelerin sayısı da 70.000 ne çıkmıştır. Bu ders yılı içinde de teşkilâtın bir misli daha genişleyeceğini ve Üye sayısının 70.000'i çok geçeceğini kuvvetle ümid ediyoruz.

Her okuldaki Kol, yardım işinde serbest bırakılmıştır. Kesimlerin (âidat) % 50 si Merkeze gönderilmekte, kalan % 50 ile de Okuldaki yoksul arkadaşlara muhtelif yardımlar yapılmaktadır.

Kurumun Genç Üyeler üzerinde yaptığı faydalı tesirler gün geçtikçe artmaktadır. Yalnız muhitleri için değil, memleketin uzak yerlerindeki arkadaşları için de aynı hassasiyeti gösteren Genç Okullar, aralarında Erdek yer sarsıntısı için 4181 lira, Kars yer sarsıntısı için de 1000 kûsûr lira toplayarak oralardaki kardeşlerinin yardımına koşmuşlardır.

Kurum; sağlık kurumu için, küçük bir eczane kadar kıymetli olan, "Ecza çantaları," yaptırmıştır. Değil bir okulun, hattâ bir köyün bile büyük bir ihtiyacını karşılayacak kıymette olan bu çantalar, köy sağlık koruma sahasında da yardımcı olmuştur.

936 ve 937 ağustos aylarında Hereke'de kurulmuş olan "Çocuk Kamp,"ından alınan neticeler çok parlak olmuş, bu kamplar çocukların sıhhati üzerinde faydalı tesirler yapmıştır.

Kurum; ayrıca propağanda işlerine de büyük bir önem vermiştir. Şimdiye kadar aşağıya yazdığımız kitapları bastırmış, Kollarına parasız olarak dağıtmıştır. Kitapların isimleri şunlardır:

1 — Yıllık

2 — Türkiye Gençlik Kızılay Dernekleri üzerinde bir konuşma

3 — Gençlik Kızılhaçı nedir?

4 — Hkul çocuklarına öğüd ve sağlık bilgileri

5 — *Dişlerin sağlığı*

6 — *Kır Konakları.*

Bunlardan başka bir kaç kitap daha basılmak üzeredir.

Gençlik Kızılay Kurumu, Uluslararası Kızılhaç Birliği olan "Lique," in Gençlik Şubesi ile daimî temastadır. Bu münasebetle, yabancı Uluslar, ırk, dil, cemiyet ve yaşayışları hakkında coğrafi ve tarihî notları üyelere öğretilmektedir. Kurum bu münasebetlere büyük bir ehemmiyet vermektedir.

Hariçle yapılan temaslarda hediyeler, mektuplar ve albümler büyük bir takdir kazanmışlardır. Meselâ, Buca Orta Okulu Gençlik Kızılay Kolunun Kanada'ya gönderdiği albüm, Kanada'da büyük bir muvaffakiyet kazanmıştır. Gazetelerden biri baş makalesini bu albüme hasretmiş, Kanada Millî Sergisinde, ayrıca Vancouver'da teşhir edilmiştir.

Bundan başka İsmetpaşa Kız Enstitüsünün hazırladığı albüm de 1937 Paris Sergisinde teşhir edilmiştir.

Kuruluşu yeni olan Kurumun yakın bir zaman içinde inkişaf edeceği ve beynelmilel sahalarda takdir kazanacağı şüphesizdir.

Göçmen işleri

Cemiyetimiz, Bulgaristan ve Romanya'dan memleketimize gelen ve mühim bir kısmı son derecede yoksul bir halde bulunan Türk göçmenlerini yurda ayak basdıkları ândan itibaren karşılamakta ve Elâzığ, Marmara Ereğlisi, Sirkeci, Tuzla, İzmit, Urla ve Kavak'da ihdas eylediği aş evlerinde en mübrem ihtiyaçlarını tehvin edip, muvakkaten iskân, ufak tefek hastalıklarını tedavi, iâşe ve ilbas eyledikten sonra, hükûmetimiz tarafından kendilerine tahsis edilen daimî iskân mıntakalarına sevketmektedir.

Bu yurtdaşlardan bir kısmının hasta bulunduklarını da göz önüne alan Cemiyetimiz; Gelibolu, Keşan ve Çorlu'da hususî göçmen hastaneleri açmış ve buralarda kendilerini tedaviye başlamıştır.

Yurda gelen göçmenlerin hemen müstahsil hale gelebilmelerini temin için, hükûmetce yardımlar yapıldığı gibi, Cemiyetimiz tarafından da kendilerine çadır, elbise, çamaşır eşyası ve saire dağıtılmaktadır. Göçmenler için yapılmış olan masrafların başlıcaları şunlardır :

Lira	Kuruş	
58.630	48	Hastaneler masrafı
113.024	5	Aş evleri masrafı
5.218	67	Çamaşır ve eşya masrafı

KIZILAY MECMUASI

Diğer müteferrik yardımlarla birlikte umumî yekûn 226.449 lira 57 kuruştur. Göçmenlerin iskân ve ilbası için Genel Merkezimiz anbarın - dan gönderilmiş olan çadır ve çamaşır eşyası tutarı ve bunların gönde - rildikleri yerler aşağıda yazılıdır :

Lira	Kuruş	
3697	98	Tekirdağ'na
816	44	Kırklareli'ne
603	23	Boğazlıyan'a
101	2	Ulukışla'ya
5218	67	Yekûn.

Göçmenler için açılmış olan aş evleri ile hastanelerin faaliyetini aşağıya ayrı ayrı yazıyoruz :

Sirkeci aş evi :

Bu aş evine 1. 2. 936 tarihinden 31. 8. 936 tarihine kadar 1825 göç - men gelmiş, bunlar için nüfus başına günde 20-25 kuruş hesabıyla 1434 lira 35 kuruş iâşe bedeli verilmiştir. Bu müddet içinde gerek aş evi ve gerek Genel Merkez anbarlarından yapılmış olan bütün masraf yekûnu 2045 lira 54 kuruş tutmuştur.

Tuzla aş evi :

20 nisan 936 tarihinde açılan bu aş evine 21. 8. 936 tarihine kadar Romanya ve Bulgaristan'dan 12.434 göçmen gelmiştir. Bunlara Tuzla'da bulundukları müddetçe sıcak yemek ve hareketlerinden mahalli müret - teplerine varıncaya kadar da kumanya verilmiştir. Sıcak yemekler daima etli olmak üzere taze ve kuru fasulya, pirinç ve bulgur lapası, pilav, un çorbası ve patates gibi gıdalardır. Kumanya ise zeytin, beyaz ve kaşar peyniridir.

Tuzla'da bulundukları müddet içinde gün itibariyle 82.687 nüfusa sıcak yemek ve 65.009 nüfusa da yolluk kumanya verilmiştir. Bu hesaba göre 12.435 göçmenin iâşesi için vasatî yedişer gün sıcak yemek ve beşer gün de kumanya verilmiştir.

İzmit aş evi :

Bu aş evine 2 şubat 936 tarihine kadar 3945 göçmen gelmiş ve gün itibariyle 53.690 nüfusa sıcak yemek ve kumanya verilmiştir. Aş evinin

KIZILAY MECMUASI

masraf yekûnu 7182 lira 19 kuruş olduğuna göre, beher göçmenin bir günlük iâşesi için vasatı olarak 13,37 kuruş sarfedilmiştir.

Urla aş evi :

Bu aş evine 26. 11. 936 tarihine kadar Bulgaristan'dan 3423 ve Romanya'dan 2381 nüfus olmak üzere 5804 kişi gelmiştir. Bu göçmenlere cem'an 68.390 porsiyon yemek ve ona göre ekmek verilmiş, bunun için cem'an 5984 lira 83 kuruş sarfedilmiştir. Şu hesaba göre beher göçmenin bir günlük iâşesi 8,75 kuruşa mal olmuştur.

Verilen yemeklerin nev'i; her gün için etli kuru fasulya, nohut, etli patates, kıymalı makarna ve etli pirinç veya bulgur lapaları, taze ve etli fasulya veya patlıcan olup, haiz oldukları gıdaî kuvvetleri alâkalı makamlarca tasdik olunmuştur.

Keşan Kızılay göçmen hastahanesi :

1 şubat 936 da açılmış olan bu hastanemiz 30 yataklıdır. Hastane; 30 ikinciteşrin 936 tarihine kadar ecza, âlât, çamaşır, porselen, makine ve mobilyası ile beraber idare ve iâşe masrafı olarak Cemiyetimize cem'an 23.310 lira 26 kuruşa mal olmuştur. Burada 5776 göçmen hastane, poliklinik, laboratuar - röntgen tedavisi görmüştür. Yapılan masraf yekûnu 30.214 lira 63 kuruştur.

Çorlu Kızılay göçmen hastahanesi :

1 mayıs 936 da açılmış olan bu hastanemiz de keza 30 yataklıdır. Hastane; 30 birincikânun 936 tarihine kadar ecza, âlât, çamaşır, porselen makine ve mobilyası ile beraber idare ve iâşe masrafı olarak Cemiyetimize 11.698 lira 28 kuruşa mal olmuştur. Burada 5081 göçmen hastane ve poliklinik tedavisi görmüştür. Yapılan masraf 18.435 lira 27 kuruştur.

Gelibolu Kızılay göçmen hastahanesi :

21 mart 936 da açılmış olan bu hastanemiz 10 yataklıdır. Hastane; keza, 30 ikinciteşrin 936 tarihine kadar ecza, âlât, çamaşır, porselen, makine ve mobilyası ile beraber idare ve iâşe masrafı olarak Cemiyetimize 5.470 lira 70 kuruşa mal olmuştur. Bu hastanemiz 1 haziran 937 de tatil faaliyet etmiştir. 15 aylık çalışma zamanında 1314 göçmen hastane ve poliklinik tedavisi görmüştür. Yapılan masraf yekûnu 9980 lira 58 kuruştur.

Afyon Karahisar Maden Suyu

Sayın Cümhuriyet Hükûmetimizce işletmesi Cemiyetimize verilen Afyonkarahisar Maden suyu muntazam bir surette işletilmektedir. Fennî ve sıhî usûllerle menbada şişelere doldurulan sular, memleketin bir çok yerlerine sevk edilerek satılmaktadır.

Safiyet ve şifalı tesiriyle en mükemmel sofraya suyu olan bu maden suyumuzun halk tarafından gördüğü rağbet gün geçtikçe artmaktadır. Memleket içindeki bûvet sayıları ihtiyaç nisbetinde çoğaltılmaktadır. Bu cümleden olarak geçen sene İzmir Sergisinde açtığımız bûvet ipka edilmiş, Beyoğlu'nda da yeni bir bûvet açılmıştır. Galata ve Adana'da yeni bûvetler açmak imkânları tetkik edilmektedir. Maden suyunda karşılaş - tığımız en büyük müşkilât şişe meselesidir. Bu iş için de Genel Merke - zimiz tetkikat yapmakta, teşebbüslerde bulunmaktadır.

İstanbul Kızılay satış deposu

Cemiyetimizin Genel Merkezinden sonra mühim ve malî işlerinin tedvir edildiği merkezi, İstanbul'da Bahçekapı'da kâin Satış Deposu Direktörlüğüdür.

Bu idaremiz bilhassa monopol muamelâtımız için yabancı memleket - lerden gelen mâmul ve gayri mâmul emtiamızın mühim bir kısmının gümrüklerden çıkarılması, mahallerine sevki, -Genel Merkezimizin direktif - leri, emirleri ve havaleleri dahilinde- bedellerinin tesviyesi, memleket dahilinden, İstanbul piyasalarından yapılması icab eden mübayaat ve sa - tışları, İstanbul'daki mühim iki maden suyu bûvetimizin faaliyetini ve göçmen işlerini idare etmektedir.

Bilhassa sırtma ve frengi ilâçları monopolünün Cemiyetimize veril - mesinden sonra ehemmiyeti bir kat daha artan bu Depomuzun memur ve müstahdem kadrosu tevsî edilmiş, teşkilâtı genişletilmiştir. Senelerden - beri mühim bir kısmını işgal eylediği eski Aksaraylılar hanı mutedil bir fiyatla satın alınarak Cemiyetimize mal edilmiş, « Kızılay Hanı » adını almıştır. Tamamen sahibi olduğumuz bu hana İstanbul Mümessilliğimiz ile, imâl ettiği kadın çamaşırları, sofraya ve çay takımları ve sair kıymetli el işleriyle memleketin iç ve dışında iştirâk ettiği bir çok pazar ve ser - gilerde takdirler kazanmış olan (*Kızılay Sanat Evi*) atölyeleri dahi bu hanımıza nakledilmiştir. Fazla kalan bir iki dükkân ve oda da münasib fiyatlarla icarâ verilmiştir.

*Büyük Millet Meclisi Reisi Sayın Bay Mustafa
Abdülhalik Renda*

İstanbul Satış Depomuzun iktisap ettiği ehemmiyet hakkında küçük bir fikir verebilmek için Genel Merkezimiz nam ve hesabına yapılan mülbayaat, sipariş ve ödeme emirleriyle, bu Depomuzun geçen malî sene içindeki bir senelik kasa muamelâtının 5.063.100 lira gibi bir yekûna eriştiğini arz ederiz.

Kızılayın Harb Hizmetleri

Cemiyetimizin en esaslı işlerinin daima ön safında yürüyen işi, harb hizmeti olduğu malûmdur. Dünya siyasi durumunun geçirdiği buhranı her ân göz önünde tutan Cemiyetimiz; en uzak ihtimalleri de bir ân bile ihmâl etmiyerek çalışmaktadır.

Harb ihtiyat malzememiz arasında tıbbî, cerrahî âletler ve ilâçların noksanları, bir çok malî fedakârlıklar mukabilinde, ikmâl edilmektedir.

Etimesut malzeme anbarları

Cemiyetimizin, harb malzemesi ihtiyaçlarını karşılamak üzere Eskişehir'de bir Harb Malzemesi Anbarı kurduğu malûmdur. İki seneden beri Ankara yakınında Etimesut'da inşa edilmekte olan anbarlar; asrın bütün ihtiyaçlarını karşılayabilecek mükemmel bir şekilde ikmâl edilmiştir.

Bütün dahilî teçhizatı hitam bulan bu anbarlarımızın bilfiil istimaline başlanmıştır. Eşya ve malzeme 937 nisanında Eskişehir'deki eski anbarlardan Etimesut'daki yeni anbarlara nakledilmiştir.

Bu anbarlarda bilhassa ilâç stoklarımızın her türlü tesirâtı havaiyeden mahfuziyeti ve uzun müddet hüsnü muhafazaları imkânları temin edilmiştir. Şimdiye kadar yer darlığı dolayısıyla tasnifine tam bir surette imkân bulunamıyan, cins ve neveleri gittikçe artmak suretiyle yüzlere balığ olan mualece, malzeme ve sair eşya yeni anbarlarda teknik bir şekilde tasnif edilmiştir.

Anbarlar 11 binadan mürekkeptir. Biri Direktörlük, diğeri müstahdemin, kalan dokuzu da eşya anbarlarıdır. Bu anbarlar; cerrahî âletler, çamaşır, porselen ve muavenet şubelerinden müteşekkildir.

Kızılay Gaz Maske Fabrikası

Hükûmetimizin Kızılaya karşı bir lûtfu mahsusu olmak üzere; imâlî

ve memlekette satış inhisarı Cemiyetimize terk buyurulan zehirli gaz - lardan korunmağa mahsus maskeler yapan Ankara'da Mamak'daki Fabrika tam bir faaliyetle çalışmakta, son sistem maskeler imâl eylemektedir.

Fabrika, Cemiyetimiz tarafından büyük fedakârlıklarla inşa ettirilmiş, 29 birinciteşrin 935 de açılmıştır. Asıl faaliyet 18 ikinciteşrinde başlamıştır. Maske Fabrikası, iftiharla söyleyebiliriz ki değil Balkanlarda, hattâ Avrupa'da bile kurulmuş olan Maske Fabrikalarının en asrîlerin - den biridir.

Gerek bina ve gerek bütün teferruat ve tesisatı en asrî şartlara uygun bir surette yapılmıştır. Çalışma yerleri ziyayi hem tavandan, hem pencerelerden alır ve çok geniştir. Buraların ısıtılması için sıcak hava tertibatı olduğu gibi, bu tertibat istenilirse yazın soğuk hava dahi verilir.

Bütün makineler ayrı ayrı motörlerle işlerler. Fabrikadan transmisyon kalkmıştır. En ağır presler bile gürültü yapmadan işlerler. Pres - lerin bir kazaya sebebiyet vermemeleri için emniyet tertibatı vardır. Bu emniyet tertibatı sayesinde hiç bir işçinin eli prese kapılmaz. Çünkü iki eli birden meşgul olmazsa presler işlemez.

Boya gibi nisbeten muzir maddelerle çalışan yerlerde hususî hava temizleme tertibatı vardır. Bunlar o kadar kuvvetle havayı tebdil eder - ler ki, havada zehirli maddelerin kalmasına imkân yoktur. Ayrıca böyle yerlerde çalışan işçilere Fabrika günde yarım litre süt vermektedir.

Fabrika açıldığı zaman bütün servis şefleri -muhasabe servisi mü - tesna olmak üzere- ecnebi ustabaşları idi. İşçiler hassas cihazları kul - lanacak vaziyette değillerdi. Çoğu tahsilsiz, okuma yazma bilmiyen kim - selerdi. İşçilere okuma-yazma öğrenmeleri için iki ay kadar bir zaman bırakıldı. Aynı zamanda Fabrika idaresi tarafından haftanın muayyen günlerinde akşam paydosundan sonra dersler verildi. Bu yurtdaşlar ma - kineleri kullanmak hususunda büyük bir kabiliyet göstermişlerdir.

Fabrikanın ilk çalışma günlerinde iptidaî madde zayıatı % 5 den yukarı çıkmamıştır. En müterakkî memleketlerde 15-20 senelik amele ile yapılan işlerin vasatî olarak bu kadar bir zayıatla hesap edildiği göz önünde tutulursa, bu neticeyi büyük bir takdirle karşılamak lâzımdır.

Fabrika çalışmaya başladıktan bir buçuk ay sonra yapılan maskeler Almanya'da ve Alman fabrikalarında yapılan maskelere gözle ayıramı - yacak kadar benzemekte idi. Hattâ o kadar ki, Genel Merkezimizde teş -

hir ettiğimiz biri Almanya'da diğeri Türkiye'de yapılmış olan iki maskeyi hiç kimse birbirinden ayıramamıştır.

Nisan 935 den itibaren ecnebi şefler fabrikadan ayrılmışlar ve bütün servisler Türk şefler tarafından idare olunmağa başlanmıştır. Bugün fabrikada Direktör ile teknik müşavirden başka hiç bir ecnebi yoktur.

Fabrikanın çalışmasına lâzım olan su mebzulen temin edilmiş ve Mamak köyünden itibaren fabrika kapısına kadar sırf fabrikanın ihtiyaçlarını temin için 1200 metrelik muntazam, geniş bir şosa yaptırılmıştır.

Bundan başka, ilâveten depolar inşa ettirilmiş, amelenin yemek yemelerini, soyunup giyinmelerini, istirahat etmelerini, hastalıkları halinde muayene ve tedavilerini temin için muntazam pavyonları ve kantini havi bir bina daha yaptırılmıştır. Ayrıca, Ankara şehri elektrik kuvveti fabrikaya kadar isâl edilmiştir. Fabrikanın hususî elektrik istihsâl dairesi ancak fevkalâde hallerde kullanılmaktadır.

Gazdan korunmağa mahsus can kurtarıcı cihazların da lüzumunu takdir eden Cemiyetimiz; gerek bunlardan, gerekse gaz kurslarına âit malzemeyi memlekete getirerek, alâkadarlara istekleri üzerine münasip fiyatlarla satmaktadır.

Bundan başka yakın zamanda gazdan tahaffuz ve sivil halkın gazdan korunmasına mahsus malzeme ve tesisatı gösteren çok istifadeli sergiler vücuda getirilmesi takarrur etmiştir. Bunlar için de icab eden hazırlıklar yapılmaktadır. Cemiyetimizin, maske işlerindeki en mühim hedeflerinden biri de halk için ucuz fiyatla gaz maskeleri temin edip piyasaya çıkarabilmektir.

Fabrikayı memleketimizin en yüksek şahsiyetleri gezmişlerdir. Fabrikayı gezmiş olan bütün yüksek zevat çok memnun kalmışlar, intibahlarını fabrikanın hatıra defterine kaydetmek lütfunda bulunmuşlardır.

Beynelmilel tanınmış Mühassıs Dr. Hanslian fabrika defterine (Balkanların en mükemmel Maske Fabrikasıdır. Yapmış olduğu maskeler çok kıymetli birer koruma cihazıdır) diyerek ihtisasını kaydetmiştir.

Yeni bir Gen ve konvansiyonu : Mesa'ibi tabiiyye karşı beynelmilel imdad cemiyeti

Gen ve Üniversitesi Antropoloji Enstitüsü direktörü Profesör M. Pittard'ın e i Madam Roger Pittard'ın Eminönü Halkevinde verdiği konferansın tercümesini Okuyucularımıza sunuyoruz.

Bayanlar, Baylar;

Evveleminde Türkiye'yi tekrar g rd   mden dolayı duyduğum zevk ve ne eyi müsaadenizle söylemek isterim. Memleketinizde kendimi hiç bir vakit yabancı ad etmedim. Bir hayli zaman oluyor, buraya ilk defa geldiğim vakit onu yabancı değil  det  meçhul bir vatan gibi görüyor ve öyle tanıyordum. İnsanlarıyla beraber bütün her şeyleri bende uzak akisler, hatıralar uyandıran bu sevdiğim şehirde belki rüyada ya amı  idim.

Müteakiben etno rafiye dair kocamın yaptığı araştırmaların bizi cezetti i Karadeniz sahilinde kâin Dobruca'nın bu köylerinde Türk ruhiyle kar ıla tım. Türk köylüleri bizi kabul ediyor, karşılıyor ve bizimle yiyeceklerini payla ıyorlardı. Hemen hemen Türkiye'nin güzide mütefekkirlerinden evvel Türk köylülerini tanıdık.. diyeceğim.

Gösterdiği eseri nezaketle en fakirinin bile kibarlı ından şüphe ve tereddüt edilmeyen Türk köylüleri de asaleti ruhiyeleri, misafirperverlikleri itibariyle mümtaz ve g zidedirler. Bunlar verebilecekleri her şeyi bize verdikleri vakit, garp  deti zihniyetiyle onlara para ile mukabeleye cesaret edemiyorduk. Çünki bu tarz ve hareketle onları rencide edeceğimizi biliyor ve bir dost gibi ayrılıyorduk.

Gayet fakir bir köylünün d v lm   topraktan evinin e i inde, ziyaretimin mukabelei   kranı olmak üzere, işlemeli bir mendil içinde getirdiği altı yumurtayı asla unutamayaca ım. Daha sonra Anadolu'da aynı h sn  kabul , aynı nezaketi gördük.

Kaybetmi  olduğu yola çıkarmak için otomobilin basamağı üzerinde 80 kilometre kateden bir Anadolu köylüsünden bahsetmek isterim :
«  imdi ne yapacaksın ? » sualine « bütün gece y r y erek evime d nece im » cevabını veren bu köylü kendisine uzatılan parayı kabul etmemiş ve « yolunu kaybetmi tin, sana yolu göstermek vazifem idi » sözünü ilâve ederek yanımızdan uzakla mı tı.

* * *

Fakat burada Türk köylülerinden bahsetmek için bulunmuyorum. Bunun üzerinde artık tavakkuf etmiyeceğim. Zaten siz onları tanırırsınız. Biliyorsunuz ki, beynelmilel müzaheret-i ilmiye meselesi bu saatte ruz-name-i müzakeratı teşkil etmektedir.

İlmin hududu yoktur. İşte insanlar için büyük bir misâl : bütün memleketlerin âlimleri müşahedelerini, tetkiklerini, tecrübelerini müş-tereken ortaya koymaktadırlar. Kendi araştırmaları neticesini müçtemi-an tetkik eden mütehassısların kongreleri, bu ilmî celseleri çoğaltmakta ve gittikçe elzem ve güzel synthèses (terkip) lerle velûd bir mahiyet kesbeylemektedir.

İşte İstanbul'da bir çok yabancı âlimleri toplayan ikinci Türk Tarih Kongresi, Büyük bir milletin menşeiinden zamanımıza kadar geçirdiği bütün safahatı hayatiyesine bir haftada ulaştırıyor. Kıymetli teveccüh-iyle şeref veren bu kongrenin ehemmiyetini Reisicumhur Hazretleri pek iyi takdir buyurmuşlardır.

İki dünyanın üniversiteleri harsin beynelmilel mübeşşirleri olan talebelerini mübadele ve teati eylemek suretiyle beynelmilel münasebetler her gün daha ziyade kuvvetlenmektedir.

Hattâ İsviçre'de 1600 metre irtifaında bulunan « Leysin » de üniversite talebeleri için beynelmilel bir sanatoryum inşası tasavvur olunmaktadır. Veremle tehdit olunan talebeler bu sanatoryumda müsait ve mütefekkir bir muhit içinde, sıhhatleri müsait olduğu nisbette, derslerine mümkün merteye devam etmek suretiyle tedavi olunabileceklerdir. Her memleket kendi talebesi için bir miktar yatak bulunduracaktır. Federal Meclisi bu müstakbel müessese için (500.000) İsviçre frangı vermiştir. Leysin'de bir hayli zamandanberi inşa edilmiş olan İsviçreli talebeye mahsus sanatoryumun ifa ettiği hizmetlere bakılacak olursa, inşası, tasavvur olunan beynelmilel talebe sanatoryumunun da pek hayırlı ve lüzumlu neticeler vereceği aşîkârdır.

Velhasıl bugün söylediğim gibi otuz kadar hükûmet aralarında bu mütekabil yardım cemiyetini akd ve tesis eylemişlerdir.

* * *

Yeni bir Genève konvansiyonu

1927 senesi temmuz iptidasında Genève'de in'ikad eden diplomatik konferans Beynelmilel Yardım Cemiyetini (L'union Internationale de Secours) kuruyor ve 1932 birincikânun sonundan itibaren yeni konvansiyon mevki-i mer'iyete gırıyordu.

(27 birincikânun 1932) Türkiye bu mukavelenameyi 10 mart 1932 de kabul ve tasdik etmiştir. Bugün belki bunu halk bilmiyor. Konvansiyonu imzalayan devletler içlerinden biri her hangi bir felâkete maruz kaldığı takdirde yekdiğerine müteakiben yardım etmeyi taahhüd eder. Bu, hareketi arz, bürkânî indifalar, siklonlar, med ve cezir, su baskınları, kuraklık, müstevlî âfetlere karşı mücadele ve âfetzedelere yardım için alınan bir emniyet tedbirini ifade etmektedir.

22 ağustos 1864 tarihinde Kızılhaç Cemiyetini tesis eden Genève mukavelenamesinden yarım asrı mütecaviz bir zaman geçtiği halde, lüzum ve meşruiyeti bu derece aşıkâr olan bu tedbir için dünyanın bu kadar uzun bir zaman beklemiş olmasına hayret edilir.

Revakıyûn (Stoiciens) ler insanî tesanüdün istinad ettiği meslek ve tarikati esasiyeyi eski Roma'da neşir ve tamim ediyorlardı : « İnsanlar yekdiğeri için yani birbirlerine yardım etmek için doğmuşlardır ».

Revakıyûn felsefesinin naşiri olan Çiçeron da bunu teyiden « bütün milletlerin baka ve menfaatları uğrunda teşebbüs edilecek işler çok zahmetli bile olsa bunun kadar tabiata uygun ve onu tatmin edecek bir kuvvet tasavvur olunamaz » diyor.

Sevgi ve muhabbeti emir eden incili ile beraber hıristiyanlığın zuhurunu müteakip kurunuvustada rühban sınıfları vebaya karşı alâka ve fedakârlıklarını göstermek hususunda eseri terahi göstermediler.

Fakat milletler arasında bu mebdei tesanüd yalnız 1291 misakında kayıt ve tesbit edilmiştir. Bu misak iptidaî İsviçre'nin kanunuesasisi olup orada « . . . mevzuubahis cemaatlardan her bir her vak'a ve hâdisede lüzum görüldüğü zaman yekdiğerinin yardımına koşmağı vaad eder . . » denilmektedir

1291 den 1927 ye kadar buna benzer bir muahede mevcut değildi. XVIII inci asır iptidalarından itibaren Monteskiyö ve Ruso'nun tesiri altında bulunan Burlamaki, Alman Wolf ve Nöşatelli Watel gibi filozoflar insanların ve insanlardan mürekkep cemiyetlerin ifaya mecbur oldukları vazifeleri hatırlatmış olduklarına şüphe yoktur Nöşatelli diyor ki : « İnsaniyet ofisleri, baka ve sıyanetleri için müteakibil emniyet ve itimada muhtaç olan insanlar, insan sıfatiyle yekdiğerlerine karşı ifaya mecbur oldukları vazife ve yardımların mefhumunu ifade ve tazammun eder ».

Lâkin bütün bu fikirler yalnız istikbale ait güzel şeylerden ibaret kalmaktadır.

1755 de Lizbon'da, 27 birincikânun 1908 de Mesina'da zuhur eden

felâketler gibi velvele endaz olan bazı musibetlerin cihanşümül tesirler, heyecanlar uyandırdıkları şüphesizdir. Mesina'da bütün donanmaların mürettebatı, Kızılhaç Cemiyetleri tarafından gönderilen kurtarıcılar bütün gayretlerini sarfetmekten hali kalmamakla beraber bu gayretler tertibsizlik ve teşkilâtsizlik yüzünden ekseriyetle tesirsiz kalmıştır.

Avukat ve muharrir M. Giovanni Siraola ailesinden bir kısmının öldüğü Mesina'ya koşmuş, enkaz yığınları altında yaptığı araştırmalar kendisinde korkunç bir hatıra bırakmıştır. Bu harabeler altında berhayat kalanlar belki can çekişmekte idiler. Solferino muharebesinde yatan yaralıların korkunç hayalleri Hanri Dünan'a Kızılhaç fikrini nasıl ilham etmiş ise, Mesina hatırası da bir Beynelmilel Yardım Cemiyeti ihdası zuretinin ona mülhem olması pek tabii görünmüştü (*La leçon d'une catastrophe adlı yazının 12. 11. 9. 5 inci sahifelerini okuyunuz*) [*].

[*] **Sahife 5** — Birincikânunn 30 uncu gününün mağmum bir sabahında Sicilyanın toprakları ile Mesina limanı görünüyor. Kara yaklaştıkça felâketin korkunç manzaralarını örten perdei fecaat sıyrılıyordu. Denize akseden ve boydan boya uzayan şehrin rıhtımını dolduran sıra sıra sâraylardan kalan tek tük sütunlarla duvar parçalarından ve yıkılan pencerelerin bıraktıkları bir kaç açıklıktan, boşluktan başka bir şey görünmüyor ve enkaz üzerinde dumanı tüten yangının şurada burada neşrettiği meş'um ve korkunç ölü bir ziya bu panoramayı aydınlatıyordu.

Nekropolün tepesinde yalnız ihtiyar Mesinalılar altüst olan sokakların, evlerin, meydanların eski yerlerini keşif ve tahmine muvaffak olabiliyorlardı. Yeni gelenler berhayat kalanları ancak vahşetnûmun perişanlıklarından havf, ve herasla karışık teessürlerinden tanıyabiliyorlardı. Bunlar harabeler üzerinde deli gibi dolaşıyor, uğradıkları müşterek felâkete karşı mütesanid ve müteessir bir halde, belâdan kurtulan bir beşeriyet timsalini andıran bu insan enkazı ağlıyarak ilk gelenlerin istikbaline koşuyorlardı. İtalyan, Rus ve İngiliz bahriyelileri onlar için beşeriyetin ilk mubeshsirleri olmuştu.

O dondurucu ve yağmurlu sabah bu satırları yazarken gördüğü bahriyelilerin nümunei imtisal olan manzarasını hatırasında olduğu gibi görüyor ve canlandırıyor. Onların yerde yatanların teşkil ettiği yığınları yavaş yavaş aşarak ilerlediklerini, alevleri söndürdüklerini, enkaz altında can çekişenleri aradıklarını, açlık ve susuzluk, soğuk ve yağmurun ızdırab âver tesiri altında kalanlara yiyecek, içecek ve yorgan dağıttıklarını görüyordu.)

Sahife 9 — 30 uncu günü akşamı Rejiyoya (Reggio) çıktığı zaman Siraolo (Ciraolo) orada babasına kavuşmuş fakat iki hemşiresiyle kocaları ve hemen bütün çocukları ölenler arasında bulmuştu. Harabelerle o kadar dolmamış olan meydan üzerinde toplanan felâketzedeler yardımların gecikmesinden ölmüş veya ölmek üzere bulunmuş olan akrabalarını bulmak, kurtarmak için büyük taş bloklarını kımıldatamamalarından dolayı ümitsizleniyorlardı. O güzel penbe şehir

İtalyan Kızılhaç Cemiyeti reisi ve senato meclisi âzası olan M. Siraolo bu suali mütemadiyen irad ediyor :

İnsanlar nasıl oluyor da büyük felâketlerin tehdidi karşısında birleşmek, ihtiyatı, teknik bir tedbir almak suretiyle dürendişane hareketi ihtiyar hususunda liyakat ve mevcudiyetlerini ispat edemiyor ?

Mütemadiyen zihnini işgal eden bu sualin karşısında M. Siraolo tabiatın tahripkâr kuvvetleriyle pençeleşmek, ve felâketzede milletlerin imdadına koşmak için beynelmilel bir teşekkülün projesini hazırlıyor. Ve 1921 de umumî harpten beri ilk defa Genève'de toplanan beynelmilel onuncu Kızılhaç konferansına projesini arz ediyor. Bunu takip eden sene içinde devletlerin Genève'de akdettiği iktisadî konferans bir Siraolo projesini Akvam Cemiyetine gönderiyordu.

1923 senesi başında M. Siraolo felâketzede milletlere müteakabilen yardımlarda bulunmak için devletlerin bir konfederasyon teşkili esasına mütedair misak ve nizamnameleri muhtevi ikinci bir projeyi meclise tevdi etmiş ve meclis tarafından dördüncü içtimaa tevdi edilen bu program içtimada teveccüh ve muhabbetle kabul edilmiştir.

harab olmuş ve nüfusunun dörtde birini kaybetmişti. Sene sonuna mahsus soğuk ve yağmurlar kalanların üzerine düğüştane ve zalimane bir savletle tanelerini savuruyordu.

Fakat bu meş'um müşahedelere ölüm şüphesinden mütehasıl bir korku inzınam ediyordu. Şehirlerinin enkaz ve harabeleri altında kalanların acaba hepsi de ölmüş mü idi? Yoksa hiç olmazsa hayatta kalanlardan bir kaç yıkılmış ve araları açık kalmış olan taş yığınlarının kahrıyla o mahşeri felâkette husule gelen oyuklarda halâ yaşıyorlarmı idi? Bu şüphe kalpleri çok sıkıyor, geceler gündüzler böylece geçiyor. O esnada hayatta kalanlar telâş ve endişe içinde çirpınarak evvelce aşınası oldukları evlerin bulundukları yerlerde yalvarmalardan, ah ve fıganlardan mutehasıl akislerin geldiğini veyahut geldiğini zannederek bilâfasıla siperler kazan bahriye takımları ile beraber dolaşıyorlardı. Bu kahraman askerler oralarda saikâi şefkat ve gayretle küçük kazma ve küreklerle çalışıyor, fakat bütün bu araştırmalar için daha mükemmel âlât ve edevatla mücehhez mahir amelelerin tecrübesine, bilgisine ihtiyaç hasıl olduğu anlaşılıyor ve o vakit itimad zail oluyor ve şüphe hakikata tebeddül ettikçe göz yaşları daha ziyade yakıcı ve müessir oluyordu.

Sahife 10, 11 — Millî muzaheret, yardıma, beynelmilel bir tesanüd iştirak ediyor. Gün geçtikçe tesir ve heyecan umumileşiyor. Bütün cihanı kaplıyordu. Artık büyük bir hissi şefkat ve müzaheretle müterafik umumî ve cihanşümul bir tesir ve merhamet Mesina ile Rejyoya müteveccih oluyor ve bu hal felâket içinde heyecanlı, ulvî bir manzara arz ediyordu.

Fakat irticalî şekilde tecellî eden bütün bu yardımlar nakâfi geliyor ve birbirine uymuyordu. Bu ilk kırk günün devamı esnasında enkaz yığınları arasında yaşamaları muhtemel olan biçareleri aramak meselesi pek acıklı oluyordu. Yer

Müzakereler aynı zamanda hükûmetlerle müşavereler başlamıştı. Bu yeni doğan eser bundan sonra iki vaftiz anaya sahip olmuş ve Siraolo' - nun yüksek heyecanları, sebatkârane olan itimad ve imanı galebe etmişti.

İşbu yeni Genève konvansiyonu vukuu melhuz felâketlere karşı yapılacak tetkikleri alınacak manii tedbirleri ihtiva ediyor.

1923 nisanında in'ikad eden beynelmilel celsede Kızılhaç Cemiyeti Mecmuası Genève coğrafya cemiyeti reisi bulunan M. Raol Montanden tarafından seri halinde yapılan haritaları neşrediyor. Tam bir atlas halinde çıkmasına intizaren ihzarî mahiyette olan bu haritalardan her biri bir musibeti gösteriyordu. M. Montanden yalnız 1920 senesinde zuhur eden felâketlerin, hercümerçlerin müessir bir cetvelini tanzim ve tertip etmiş ve aynı zamanda kablemilâd 124 senesinden 1921 tarihine kadar çekirgelerin hücum ve istilâsını gösteren bir cetvel daha neşretmişti. Bu korkunç zairler Avrupa'nın da yarısını kaplayacak kadar istilâ dairelerini tevsi ettikleri vakidir. Bu vesikalara malik olan Kızılhaç Cemiyeti 1923 haziranında bütün dünya âlimlerine müracaat ederek onları müştereken vaki olacak tetkiklerini, müşahedelerini bildirmeğe ve felâketleri gösteren bir atlas hazırlamağa davet etmişti. Çünkü mesele yalnız felâketzedelere yardımdan ibaret değil, onları vukuundan evvel keşif ve tahmine çalışmak ve belki de önlerine geçmek için o felâketleri lâyi - kiyle tanımak mevzuu bahistir. Bu suretle âlimlerin araştırmaları karşı -

altından geldiği zannolunan feryad ve imdad seslerine cevap vermek ve enkaz altında bir canlı insan daha bulmak, kurtarmak için askeri ekipler her tarafa koşuyorlardı. Binlerce kilometre tevessü eden bu derin, ağır ve sık harabelerin teşkil ettiği sahada mevcut tahlisiye takımları matlup derecede çalışmak için kifayet etmiyordu.

Gecelerin uzun, havanın yağmurlu ve soğuk olması, araştırmaların çok ağır bir surette devam etmesi ızdırab ve ölümün ısrar ve taannüdü ve doymak bilmiyen iştihasına karşı mücadeleyle imkân bırakmıyordu. Böylece ilk haftalar - araştırmalara pek müsaid günlerdi. - geçti. Halbuki diğer taraftan sayıklama halinde berhayat kalanlar arasında enkaz altında inleyenlerin akibetleri hakkında tereddüdler başka ıztıraplara, azaplara inzımam ediyor, hayatta kalanlardan bir çoğu harabeler içinde hapsedilmiş bir halde bulunuyor, kim bilir bunlardan ne kadarı halâ nefes alıp veriyordu. Bu günlerin sefaleti yiyecek ve içeceğin, ziyanın, sığınacak yerin fıkdanından dolayı bir kat daha artıyor ve muhtaç oldukları bu lüzumlu şeyleri yeniden tedarik etmek hususunda alınan tedbirlerin betaati hayat - takileri ığzab ediyordu.

Taşlarla beraber kesif bir kütle teşkil eden bu değişik toprakları kan ve ıztırapla karışık yağmur altında bilâ fasıla dolaşan ve bu kadar aşk ve muhabbet, gayret ve tesanüdü izafi aciz ve kifayetsizliği karşısında insanla tabiat arasındaki bu düelloda diğerine karşı çarpışmak için birincinin bu derece fena ha -

lıklı bir şekilde tavazzuh ve tenevvür etmesi lâzımdır. Felâketler aşağı - daki program dahilinde tetkik ve mütalâa olunacaktır.

Beşeriyetin çektiği büyük felâketlerin coğrafya bakımından mev - kiini, sebeplerini tayin ve tesbit etmek, ârizî ve yahut muayyen zamanlarda zuhurlarını incelemek, velhasıl vukuundan evvel görmek, tahmin etmek ve onlara karşı galebeyi temine matuf en müessir vasıtaları aramaktır.

Mecmua tabiatın bu felâketlerine, belâlarına müteallik tetkikleri mü - tehassıslarla teknisyenlerin imzası altında neşrediyor.

Felâketlerin seyrini onların vukuunu haber veren hâdisatın, muayyen zamanlarda zuhurları bilindiği takdirde onlardan daha kolaylıkla tahaf - fuz imkânına müyesseriyet hasıl olacağı şüphesizdir.

Birliğe âza olan bütün memleketlerde bir takım tetkik komisyonları teşekkül etmiş ve yahut teşekkül etmek üzere bulunmuştur. Bu komisyon - lar coğrafya, jeoloji, astronomi, hıfzıssıhha, meteoroloji, parazitoloji ve haşarat mütehassıslarından teşekkül etmiştir. Teşekkül tarihi itibariyle birinci gelen Fransız komisyonu 17 âlim saymaktadır. Beynelmilel Yar - dım Birliği memleketlerindeki tetkik komisyonu ile temas halinde bulun - malarını ve *felâketleri tetkike hâdim malzeme* mecmuasında intişar eden mesaiden ve birlik tarafından bastırılan eserlerden haberdar olmalarını Millî Kızılhaç Cemiyetlerine tavsiye eylemektedir. Çünkü yardım vasıtala - rının teknik teşkilâtı felâketler hakkında yapılan tetkikat neticelerine uy - gun olmaları lâzımdır.

zırlanmış olmasını kendi kendine soruyor ve tabiatın fevr ve asabiyeti anında bütün o mütehevvir, kuvvetlerini seferber ettiği halde beri tarafta insanlar tevhi - di teşkilâtla, ihtiyatı, teknik tedbirlere tevessül hususunda edna bir duredişlik göstermiyor ve büyük felâketlerin tehdidini karşısında açık bir görüşle ilerisini görmekte ızharı acediyordu.

Sahife 12 — Sıraalo bu ıztirabaver olan vazifesini ifadan sonra tekrar işine başlamak üzere Romaya döndüğü vakit milletlerin tahlis vasıtalarıyla tabiatın tah - rib kuvvetleri arasındaki nisbetsizlikten mütevellid manzaranın ruhunun derinlik - lerinde daima saplanıp kalacağını ve felâketi müteakip beşeriyetin sarfettiği bü - tün faaliyetlerin, gayretlerin israf edildiğini hatırlıyarak büyük felâketlerde in - sanlar niçin yekdiğerine yardım için mücehhez ve müteşekkel bulunamıyor? Su - alinin akislerini daima kalbinde duyacağını biliyordu. O, hiç bir milletin selâmeti için her hangi bir hereümerce karşı yek başına her şeyi evvelden görmeğe, her şeye karşı mücehhez bulunmağa kudretî kifayet etmiyeceğini ve zamanında tabi - atın unsurlarına, kılığa, sarî hastalıklara ve hiç olmazsa doğurduğu ıztiraplara ölümlere karşı olan mücadelesinde beşeriyetin bir cephe halinde karşı koyması için bütün milletlerin tecrübelerini, bilgilerini müştereken istifade sahasına koy - mak imkânını hiç kimsenin keşif ve tahmin etmediğini söylüyordu.)

Yekdiğerine karşı umumî yardım için taazzuv eden ve felâketler, âfetler etrafına seferber edilen yegâne ilim cephesi ancak bu suretle tatmin edebilmektedir.

Bir kaç ay evvel meteoroloji mütehassısları Filoridayi tahrib eden siklonun yaklaştığını görerek buna karşı bazı tedbirler almak için bir kaç saatlık zaman kazanılmış ve Floridanın sakinleri alâlele tahliye edilerek ölümden kurtarılmıştır.

Beynelmilel ilmi müzaheretin vermiş olduğu neticelere başka bir misâl daha : M. Vayssière'in 1935 de vaki beyanatına nazaran Fas'daki çekirge uçuşlarına ve bu daimî belâyaya karşı mücadele eden tetkik heyetleri tarafından gelecek çekirge istilâ serisinin tamamıyla önüne geçilmiştir.

Pariste eylül iptidasında (13 ilâ 17, 937) de Fransız hükûmetinin himayesi altında toplanan bir kongre tabiatın felâketlerine karşı mücadeleye dair meseleleri derpiş edecek ve beynelmilel bu birinci konferansa İstrazburg Globe hikmeti tabiiye enstitüsü direktörü ve tetkiki mesaib komisyonu reisi M. Rotté riyaset edecektir.

Bu suretle beş seneye yakın bir zamandanberi akdolunan bu yeni Genève konvansiyonu mevkii mer'iyete girmiş bulunuyor.

Devletler konfederasyonu bugün 30 âzaya maliktir. Bunlardan Türkiye 10 mart 1932 de mukavelenameyi tasdik ve kabul etmiştir.

Beynelmilel Yardım Birliği umumî bir meclis tarafından idare olunmaktadır. Bu meclis heyeti idaresini intihab eylemektedir. Beynelmilel Kızılhaç teşekküllerinden istişari mahiyeti haiz iki mümessil komiteye iştirâk etmektedir. Senato âzasından Siraolo'nun riyaseti altında bulunan Komite, Kızılhaç Cemiyetinden müstakil olmakla beraber onunla sıkı münasebette ve ona ihtiyarı yardımda bulunmaktadır.

Beynelmilel Yardım Birliği bir felâket ânında çalışma vaktini ve vesaiti beyhude yere israf eylememek için derhal yardım hareketine geçmeğe, işlemeğe âmade mükemmel bir teşekkül vücuda getirmek maksadını takib etmektedir. Bir felâket ânında plânları evvelden hazırlamak, tertibat almak.

Millî Kızılhaç Cemiyetleriyle diğer yardım cemiyetlerinin tavassut ve müdahalelerini tanzim etmek, felâketten müteessir olan devlete derhal lâzımgelen mebalîği göndermek gibi hususatın temini mevzuu bahistir.

1935 senesi haziranında beş binden fazla kurban verdiren hareketi arz Bülûcistan'ı harab ettiği vakit, Beynelmilel Yardım Birliği icra komitesi âza olan devletlere felâketi bildirerek topladığı 2252 İngiliz lirasını telgraf havalesiyle Hindistan hükûmetine göndermiştir. Bir felâketin tahribatına uğrayan bir memleketin yardımına çağırılan devletler arasındaki bu müzaheret, bu müşterek araştırmalar belki milletleri birbirine takrib için en güzel vesileleri, vasıtaları ihzar ve temine yardım edecektir. Ölüm ve ızdırab müvacehesinde milletler artık birbirilerine yabancı ve düşman nazariyle bakamıyacaktırlar.

Gençlik Kızılay Kurumu

Neşriyatından Yıllık ve Broşürleri

Okuyunuz.

Uluslararası Kızılhaç Komitesinin tebliğleri

Mart Ayındaki tebligler

Guvernörler meclisinin kararı

27 ikinciteşrin 936 tarihinde in'ikad eden onaltıncı Guvernörler içti -
maında aşağıdaki karar itti haz edilmiştir.

Guvernörler meclisi beynelmilel Kızılhaç Komitesi nezdinde bulunan
murahasından aldığı raporun muhteviyatına ıttıla kesbeylemiştir.

Kızılhaç, beynelmilel Komita ile Lig arasında İspanya'da zuhur eden
vakayi dolayısıyla hassatan mes'ud bir şekilde tebarüz eden ahenkden is -
tihsâl ve istintaç eylediği yüksek, kıymetli faydaları bir defa daha kayıd
ve beyan ederek albay Draudt'ı tebrik ve 928 senesindenberi muvaffaki -
yetle ifa eylediği vazifesini tecdit ve temdit eder. Bilhassa Beynelmilel
Kızılhaçın deruhde eylediği mes'uliyetleri arttıran gayri tabîî usul ve va -
zietler karşısında iki teşekkül arasında daha sıkı bir iştirâkin temini hu -
susunun Uluslararası Kızılhaç Komitesi Reisi ile tetkikini rica eyler.

Uluslararası Kızılhaç Komitesi Daimî Komisyonu Genèv'de 4 mart
937 tarihinde Uluslararası Kızılhaç Komitesi Merkezinde toplanarak Millî
Kızılhaç Cemiyetlerine aşağıdaki tâmimi göndermiştir.

Onaltıncı Konferansın tarih ve mahallî içtiması :

Komisyon Uluslararası Kızılhaç Cemiyetinin Onaltıncı Konferansı -
nın Madrid'de 1936 de toplanması için ahval ve vaziyeti hazıradan dolayı
ihzarî mesaisine başlamaya imkân hasıl olmadığını teessüfle beyan eder.

Uluslararası Kızılhaç Cemiyetinin talimat ve nizamnamesi ahkâmı
dolayısıyla (madde 3) ve bir takım mesaili hazıranın müstacelen halli lü -
zumuna binaen Konferansın tehirini derpiş eden General Burguete'nin
teklifine mukabele edilememiştir. Diğer taraftan Komisyon ilerde Ulus -
lararası bir Konferansın Madrid'de toplanabilmesi temennisini beyan ve
izhar etmiştir.

İngiliz Kızılhaç Cemiyeti murahası İspanya Kızılhaç Cemiyeti ye -
rine kaim olmağa ve 16 ıncı Konferansı kabule Cemiyetinin âmade oldu -
ğunu söylemiş ve Komisyon, müttefikan kabul ve tasvib edilen bu teklifi
minnettarlıkla kayıd ve işaret eylemiştir.

Komisyon, Uluslararası Komite ve Kızılhaç Cemiyetleri Ligi ile bir -
likte Konferansın küşadına mahsus tarihin tesbitini İngiliz Kızılhaç Ce -

miyetine bırakmağa karar vermesi üzerine General Favkus (Fawcus) bu hususta 1938 haziranının sonuna yakın bir tarihi tercih edebileceğini söylemiştir. Bu tarihin yakın olması hesabıyla Komisyon Konferansın ihzarı mesaisine bilâtehhür başlaması lüzumuna kail olduğunu ve İngiliz teklifinin kabulü hakkındaki kararın daha tehir edilemeyeceğini takdir etmektedir.

XVI ıncı Konferansın ruznamei müzakeratı

Daimî Komisyon Uluslararası Komite ile Kızılhaç Cemiyetleri Ligi tarafından birlikte tanzim edilen ruzname projesine muttalî olmuştur. Komisyon tarafından kabul edilen proje metni bu tâmime bağlıdır.

Millî Kızılhaç Cemiyetlerinden, projeyi tetkik ile bu babdaki müta - lâa ve tekliflerini Daimî Komisyon Reisine bildirmeleri rica edilmiştir.

Uluslararası Kızılhaç Cemiyeti XVI ıncı Konferansının Ruznamei müzakeratı projesi

Umumî Celse

1 — Reis, İkinci reisler ve kâtiplerin seçilmesi,

2 — Konferans komisyonlarının tayini:

a — Daimî Komisyonun raporu,

b — Kızılhaç Millî Cemiyetlerinin umumî raporları hülâsası (16 ıncı Konferansın 13 üncü kararı)

c — Kızılhaç Cemiyeti Uluslararası Komitesinin umumî raporu,

d — Kızılhaç Cemiyetleri Ligi tarafından verilen umumî rapor,

e — İmparatoriçe « Shôken » tarafından verilen tahsisat gelirinin idaresiyle mükellef çift Komisyonun raporu,

f — Uluslararası Kızılhaç Komitesi tarafından idare olunan sermayelere dair rapor.

1 — Agustos tahsisatı gelirlerinin tevzii

2 — Florence Nightingale.

g — Nightingale Müessesesinin raporu,

h — Sıhhi levazım hakkında tetkikatla mükellef Uluslararası Daimî Komisyonun raporu.

3 — Millî Kızılhaç Cemiyetlerinin memleketlerindeki hükümet memurlarıyla münasebet ve muavenetleri:

a — Vakti sulhta yapılacak faaliyet,

b — Vakti harbde yapılacak faaliyetler,

4 — Beynelmillel mukaveleler ihzârı:

a — Genève Mukavelenamesinin yeniden tetkiki, tefsiri ve tevsii,

b — Genève konvansiyon prensiplerinin deniz harbine intibakı için konvansiyon projesi,

c — Sıhhi şehirler ihdasına dair proje.

5 — Dahilî harbde Kızılhaçın vazife ve faaliyeti.

6 — Beynelmillel yardım birliği icra komitesi reisinin raporu.

7 — Felâket zamanında Kızılhaçın çalışması:

a — Hükûmetlerle Kızılhaç Cemiyetleri arasındaki münasebetler,

b — Hastabakıcı hemşirenin rolü (Mütéhassıslar konferansının mü - talâaları).

c — Kızılhaç Cemiyeti Uluslararası Komitesiyle Kızılhaç Cemiyet - leri Ligi'nin rolü,

8 — İhtisas yardımları:

a — Yolda yardım,

b — Sıhhi tayyarecilik,

c — Denizde, dağda ve mâdenlerde ilk imdad.

9 — Kızılhaçın terbiyevî vazifesi:

1) Kızılhaç faaliyetine efkârı hazırlamak.

a — Gençlik Kızılhaçı,

b — Mürahikler nezdinde propağanda,

c — Resmî ve hususî teşekküllerle birlikte talim ve terbiye plânı dai - resinde Kızılhaçın çalışması.

2) Kızılhaçın çerçevesi dahilinde tedrisat;

a — Ahlâkî : bitarafılık, tesanüd, sulh fikrinin inkişafı,

b — Amelî : Millî ve beynelmillel sahalarda içtimaî selâmet ve rahate, hıfzıssıhhye, umumî sıhhata, emniyete dair iptidai bilgilerin tâmimi.

10 — Kızılhaç hareketinin tevsî ve teşmili:

a — Kızılhaçın cihandaki hal ve vaziyeti hazırası,

b — Lig vasıtasıyla Millî Kızılhaç Cemiyetlerinin muaveneti, ma - hallî ve teknik konferanslar.

11 — 1938 - 1942 devresi için daimî komisyon âzalarının seçilmesi.

12 — Kızılhaç Cemiyetleri XVII İnci konferans toplantısının mabal ve tarihi.

Murahhaslar İctimai

1 — Reis intihabı,

2 — Konferans riyaset bürosunun teessüsü, (konferansın tasdikine tevfikân), konferans reisinin, ikinci reislerin, kâtiplerin namzed olarak iraesî.

3 — Konferans ruznamesi, müzakerat ruznamesi.

4 — Konferans veyahut Daimî Komisyon tarafından Murahhaslar Meclisine havale olunan muhtelif meseleler.

KIZILAY

Karagün Dostudur.

Başvekil Sayın Bay Celâl Bayar

Hava savaşları, önümüzdeki savaşlarda gaz tehlikesi ve Kızılay

Memleketimizin zehirli gazlardan korunması hakkında en salâhiyetli mevkiinde bulunan **Caz Genel Komutanı Sayın Tüm General Hüsnü Rıza Ünsal**'dan Mecmuamız için bir makale rica etmiştik. Hediye ettikleri yazı ile sahifelerimizi süslüyoruz. Kendilerine açık tegekkürlerimizi bildirir, Okuyucularımıza da ehemmiyetle okumalarını tavsiye ederiz.

Ulusların ihtiras cereyanları ve kanlı halleleri karşısında en büyük insanî hislerle, bir şefkat mümessili olarak çalışan, yaraları saran, göz yaşlarını silen Kızılayın altmış senelik yüksek medenî ve insanî başarılarla dolu, şeref halleriyle süslü bir mazisi karşısında saygı ile eğilmeğî vazife telâkki ederim.

Müşfik sinisini, bütün Millete açan Kızılayın yüksek duygularla insanî vazifesini ifa etmesini, süel bakımdan, Ordunun muharebe kudretini ve bu suretle Memleket müdafaasını arttırmak itibarile de gördüğü ödev pek yüksektir.

Uhdesine düşen, insanî olduğı kadar vatanî şerefli vazifeleri ifa eden Kızılay, Memleketin her tarafını saran şefkat ağılariyle mütemadî faaliyetiyle, verimli mesaisine devam ederken, diğer cihetten kıymetli Kızılay Mecmuası ile de, hassatan pek mühim olan gaz ve gaza karşı korunmağa hasrettiğî, mütehassıs kalemelerin çok değerli yazılarıyla, çok mühim vazife görmektedir.

Filhakika, fen âleminin, lâboratuvarların her gün icad ettikleri yeni vasıta, teknik tekâmül ve inkişaf, istikbal harplerinin şekil ve mahiyetini kâmilten değıştirmiş ve bilhassa, üç ton ve hatta daha fazla bomba taşıyan ve faaliyet sı'aları 1500 kilometreye çıkan tayyarelerle, yalnız muharip ordular değıl, fakat bütün memleket, harp sahnesi haline gelmiş bulunmaktadır. Artık harp cephesinin çok gerilerinde ne bir âilenin harim sükûnu, ne de üzerinde bir halâs damgası gibi dalgalanan hilâlli bir hastahane, ne kadın, ne çocuklar harp âfetinin yalnız manevî değıl, maddî tesirinden de masun değıldir.

Müdafaa kudreti artan harp vasıtalarının husule getirdiğî muvazene büyük harpte mevzi harbini mecburî kıldığî zaman, bütün zekâ

KIZILAY MECMUASI

ve icad kudretlerini, harp için yeni teknik vasıtalar icadına hasreden fen adamları, büyük harbe girerken henüz çocukluk devrinde bulunan hava kuvvetlerinde büyük inkişaf ve tekâmül temin etmekle beraber, aynı zamanda, elektrik, makine ve motör vasıtalarına da büyük önem verilmiş ve bunlar meyanında, kimya vasıtaları da, lâboratuvarlardan, 1915 nisanında harp sahalarına intikal etmek suretile, mahiyet ve tesiri ile bir sevk ve idarenin mühim vasıtası haline girmiştir.

Harp sonu, büyük harbin bu teknik vasıtalarına büyük bir vüs'at ve yeni icada vasıtalarla büyük kudret verilmiş ve ordu teşkillerine giren bu teknik yenilikler orduların sevk ve idaresinde vücuda getirdiği inkilâplar, siyasette de kendini göstermiş, yeni vasıta ve silâhlar, evvelâ imkânsız ve hayal telâkki edilen teşebbüsleri mevkiî icraya koymak imkânları vermiştir. Bunun en bariz misalini, bütün siyasi ve askeri mütehassısların senelerce devamını zannettikleri İtalyanların Habeş istilâsı teşkil etmektedir. Habeşin çorak mıntakaları, yüksek, sarp, yolsuz dağları fennin mucizeler yaratan kuvvetile aşıldığı gibi, hayatı istihfaf, mukavemet ve cesaret itibariyle dünya milletleri arasında birinci derecede bir varlık gösteren Habeşlilerin fevkalbeşer cesaret ve cüretleri yine gaz, alev tesirile eriyip gitmiştir. Habeşlerin muvaffakiyetsizliğinde âmil olan diğer hususat mevzuumuzun haricindedir. Bu istilâya âid haberlerden anlaşılıyorki, gazla zehirlenmiş geçidlerden, sahalarından geçen Habeş kıt'aları, gazların yakıcı, boğucu ve öldürücü tesirleri ile derhal saf harici olmuştur. Adisababa önünde imparatorun en güvendiği hassa kıt'aları erlerinin yine gaz ve alevler altında cayır cayır yanmaları, müthiş bir panik tevlid etmiştir.

İspanyada cereyan eden hadiselerde gaz hakkında ihticaca salih malûmat yoktur. Fakat buna mukabil gerek Japonlar ve gerekse Çinliler gazdan büyük mikyasda istifade etmektedirler. Hatta Nankin'in seri sukutunda gazın mühim âmil olduğu bildirilmektedir.

Fennin verdiği yüksek icra imkânları siyasette de bilhassa mühim tesir vücuda getirmiştir. Habeş harbî dolayisile, arkasına elli hükûmet takan İngilterenin Sakson metodu, tesir ve kudreti itibariyle, bilhassa hava kuvvetlerinin mühim rolleri karşısında iflâs ettigi gibi yine fennin verdiği bu icra kudretle şimdiye ka-

dar bilinen hukukî esaslar tarihe karışmış ve muhteris milletler lâboratuvarlarının, fabrikalarının, yeni icad ve vasıtalarıyla, büyük bir teşebbüs cür'eti kazanmıştır.

Siyaset ve harbin gayesi; ordudan evvel, ansızın ve baskın tarzında bir faaliyetle; hasım memleketlerinin sanayi müesseselerini, hayat kaynaklarını ve varlık vasıtalarını felce uğratmak, askerî nakliyat ve tecemmüllerini aksatmak, maddî ve manevî, yıkıcı ve kırıcı darbelerle muhasım milletleri sulha icbar etmektir. Halen cereyan etmekte olan bu fecî hakikatlerle, Çin harekâtı bariz bir misalidir.

Bu izahdan çıkan netice: harb, tarihe karışan köhne usullerle değil, harb, hiç beklenmediği bir zamanda, General Danhet'nin yarattığı esasa göre, her hangi bir memleketin sakin semasını baykuşlar gibi kaplıyan müstevli tayyarelerin, ölüm saçan yangınlar harabeler, vücuda getiren bombaların canhıraş tarrakeleri, ve zehirli gazlarıyla başlayacaktır.

Son intişar eden büyük birliklerin sevk ve idaresine aid vecdeler hakkındaki İtalyan sevk ve idare talimatnamesi bu hakikatleri bütün vuzuhiyle tebarüz ettirmektedir. Bu anı ve cemiyeti akvam ve kollektif emniyetin tesirsiz kaldığı her an mevcut tehlike karşısında her hükûmet korunma ve karşı koyma vasıtalarını ihzar ve baskına karşı koyacak, meselâ Fransada olduğu gibi asri bir seddiçin hususî kasıtlarıyla, sakat bulunurken, milletin de bugün yalnız orduya değil, memleketin canlı cansız, iktisadî, sınaî ve tabii bütün kaynaklarına dayanan memleket müdafaası için vazifelerini öğrenmesi, ve barış namını taşıyan, fakat hakikatte fırtınalarla mahlûl siyaset ufkunda her an patlaması muhtemel fırtına ve yıldırımlara karşı bir kül halinde çalışarak hükûmete müzaheret etmesi lâzımdır.

Hükûmetlerin bizzat idare ettiği veya mürakabe ve yardım altında çalışan, memleketin kadınları da dahil olmak üzere, bütün canlı kaynaklarını şümulü dabiline alan bu teşkillerin ve milletin her ferdinin her vakit büyük bir inzibat, vatanseverlik ve kâfi derecede teknik malûmatla, bu günkü savaşların hususiyetlerini takdir ile çalışması, yaşamak ve varlığını korumak isteyen her millet her ferd için bir vazifedir.

Filhakika, bir millet ancak istikbal ve bilhassa topyekûn bir harpte ne gibi hadiselerle karşılaşacağını tamamiyle bilmesi saye-

sinde emniyet ve selâmeti için bir kül halinde bütün fedakârlığa katlanır ve ancak bu suretle istikbal harbinin bütün tehlikelerine karşı manen hazırlanmış bulunur. Psychologie itibariyle vaziyeti tetkik edersek, halk; bilmek, mahiyetini anlamak şartıyla her tehlikeye alışır; fakat beklenilmeyen ve esrarlı hadiseler daima paniğe sebebiyet verir.

Kızılay, istikbal savaşlarında en mühim tehlike teşkil eden gazlar, onların tesiri ve onlara karşı korunma tarzlarını tedvin etmek suretiyle pek kıymetli bir vazife görmektedir. Kızılay, teşkilindeki maksad ve gaye ile çok alâkadar olan bu mevzu üzerinde, halkı tenvir etmek bakımından büyük himmet ve fedakârlık ihtiyar etmek suretiyle bu şefkat ve fazilet teşekkülünün başarı destanına yeni ve vatanî bir hale ilâve etmektedir.

Kendilerine daha yüksek ve verimli muvaffakiyetler dilerim.

Kızılay'a
â z a
olunuz.

Türklerle karşı yapılan gaz taarruzları ile Türklerin yaptıkları gaz taarruzları

Evliya Çelebi Seyahatnamesi tetkik olunursa görülür ki Kandiye muhasarasında gerek Türkler ve gerek Kandiye'yi muhafaza edenler birbirlerine karşı zehirli gaz kullanmışlardır.

Evliya Çelebi diyor ki : « Kaleyi zaptetmek için ordumuz yer altından bir tünel açmıştı. Maksad bu tünel vasıtasıyla Kandiye'nin içerisine girmekti. Düşman da huruç yapmak için böyle bir tünel hazırlamağa başlamıştı. Bu iki tünel tesadüf kabilinden birbiriyle birleştiler. Ve bizim erlerle düşman erleri karşı karşıya çıktılar. Birbirlerini tünelden kovmak için her iki taraf da kükürd, zift, katran yakarak (boğucu dumanlar) husule getirdiler. Hangi tarafın dumanı daha müessir olursa öbür tarafın erleri bundan müteessir olarak kaçmağa başladılar ».

Kırım muharebesinde de zehirli gaz kullanıldığı iddia olunmaktadır. Kırım muharebesine iştirak etmiş olan Türk ordusunun da bu zehirli gaz harbi ile alâkadar olduğu muhakkaktır. Yalnız bu hususta elde edilen malûmat çok nakıstır.

1878 Türk - Rus seferinde Rusların bize karşı zehirli gaz kullandığını iddia eden müellifler vardır. General Sedad « Ordumuzda terakki umdeleri » adlı eserinde bu hususu iddia etmektedir. Ancak inceden inceye yapılan araştırmalar, husule gelen zehirli gazların iyi yanmamış mermilerden çıktığını da göstermiştir. O zaman ilk defa olarak (pikrik asit) harplerde kullanılmağa başlanmıştı. Daha tamamıyla saf bir surette elde edilmeyen bu madde mermilerde iyi yanmıyor ve bir çok azot oksitleri husule getiriyordu. Bu maddeler de boğucu gazlar kadar zehirlidir.

Büyük harpte İngiliz ve Fransızlar Çanakkale'de zehirli gaz kullanmadılar. Burada da iyi patlamayan bazı mermilerin çıkardıkları azot oksitleri zehirli gaz zannolunmuş ve Çanakkale'de düşmanın zehirli gaz kullandığı iddia olunmuş ise de hakikatte gaz kullanılmamıştır. Fakat buna mukabil Türk ordusu Çanakkale'de göz yaşı getiren gazlardan birini tecrübe etmeği düşünmüştür.

22 nisan 1915 de Almanlar ilk defa « Ypres » cephesinde büyük mik -

yasta gaz kullanınca, müttefik Almanya'nın yeni harp usulü tarafımızdan da tetkik olunmuştur. Almanlar bize, vaki olan müracaatımız üzerine, yalnız brom aseton gazının, yani göz yaşı getiren gazın formülünü vermeğe muvafakat etmişlerdi. Türkiye'de bu gazın yapılması için mekteplerdeki brom toplanmış, elde edilen bir kaç kiloluk bromla bu gazın yapılması için tertibat alınmıştı. Fakat çok gülünç olan teşebbüs, esasen tatbikat sahasına da geçmemiş, yapılan cüz'î miktarda gaz, bir defa bu işi merak ederek İstanbul'daki laboratuvara gelen Enver (Paşa) nın gözlerini yaşartmaktan başka bir şeye yaramamıştı. Bu işin daha gülünç olan tarafı da şudur :

Daha fazla brom tedarik etmek imkânları araştırılırken, her hangi bir zatın aklına Bahrilût'da brom bulunduğu gelerek oradan brom getirtmek düşünülmüştür. Bahrilût'daki bromun nasıl çıkarılacağı hakkında hiç malûmat sahibi olmıyan Başkumandanlık, orada bulunan ordunun eczacılığı-nı yapmakta olan Bay Ligor'a (şimdi profesör olup İzmir Kız Lisesi Kimya öğretmenidir) « Bahrilût'da bulunan bromların serian çıkarılarak İstanbul'a gönderilmesi » kılıkli bir emir vermiş ve Bay Ligor da Bahri - lût'un sulariyle doldurduğu bir çok fıçılar İstanbul'a göndermiştir.

Galiçya'da Ruslar orada bulunan iki fırkamıza bir kaç kere klor at - mışlardır. Ancak öldürücü bir tesir yapamamışlardır.

Cenup cephemizde bize karşı İngilizler tarafından gaz kullanıldığı şimdiye kadar tamamiyle malûm değildir. 1936 senesi eylülünde (Wissen und Wehr) mecmuasında General Kress von Kressenstein yazmış olduğu bir makalede Filistin cephesinde Gazze muharebelerinde İngilizlerin bize karşı gaz kullandığını iddia ediyordu. Bunun üzerine lâzımgelen makam - lar nezdinde teşebbüste bulunarak bunun ne dereceye kadar doğru oldu - ğunu araştırmakla beraber, Generalden de bu iddiaya saik olan keyfiyet - leri sordum. Neticede hakikaten İngilizlerin gaz kullandığı meydana çıktı.

İngiliz Generali Wavell (Filistin Seferi) adlı kitabının 84 üncü sa - hifesinde aynen şöyle söylemektedir : « Gazze muharebesinde tarafımız - dan iki yeni silâh kullanılmıştır. Bunlar da tank ve gazdır. » 85 inci sahi - fede aynen şunlar yazılıdır : « Gazze muharebesinde biz, içinde gaz ve sis bulunan mermiler kullandık ».

88 inci sahifede şunlar yazılıdır : « Kullanmış olduğumuz gaz ve tank - lar az olduğundan bir netice elde edilemedi ».

İngiliz Generallerinden George Macnunn'ın yazmış olduğu (Büyük harpte Mısır ve Filistin'de yapılan harekât) adlı eserin 328 inci sahife - sinde aynen şunlar yazılıdır : « Filistin cephesinde 4000 gaz mermisi sarf - ettik », 356 ncı sahifede aynen şunlar yazılıdır : « Gazze muharebesinde

düşmana 40 dakika gaz atılmıştır. Gaz mermileri bilhassa Ali Muhtar cephesinde ormanlıklı araziye saklanmış olan Türk topçusuna karşı kullanılmıştır ».

General V. K. na göre, bizim zayıtımız sıfır idi. Çünkü ikinci Gazze muharebesinin cereyan ettiği 19 nisan 1917 de hava dehşetli sıcaktı. Atılan mermilerden çıkan gazlar derhal havaya karışmış ve ordumuz üzerinde hiç bir tesir yapmamıştır.

Şimdi Genel Kurmay ikinci Başkanı bulunan Orgeneral Ásım Gündüz dahi İngilizlerin tesirsiz olmak şartıyla bu muharebede gaz kullandığını söylemişlerdir.

Türk ordusuna karşı İngilizlerin başka yerde gaz atmadıkları tahmin olunmaktadır.

Dr. N. R. K.

K a r a g ü n l e r i m i z i n
b i r i c i k y a r d ı m c ı s ı o l a n
K I Z I L A Y ' a
Â z a o l u n u z .

Oksijen Cihazlarını koymak için depolar

Yazan : Kim. Dr. Nuri Refet Korur

Geçen sayımızda gaz elbiselerinin depo edilmesi ve bakımı hakkında yazdığımız yazının çok büyük bir alâka uyandırdığını memnuniyetle gördük. Bu sayımızda da Oksijen cihazlarının depo edilmesinden bahsedelim.

Oksijen cihazları iki parçadan mürekkeptir :

1 — Sırta alınacak olan madeni kısım,

2 — Maske ve hortumları.

Bundan başka oksijen cihazlarıyla birlikte yedek bombalar ve yedek kalevi kartuşlar bulunur.

Eğer oksijen cihazları her zaman kullanılacak iseler, bunları depo etmek için ayrı tertibat almak, her zaman kullanılmadıkları surette başka türlü tertibat almak lâzımdır.

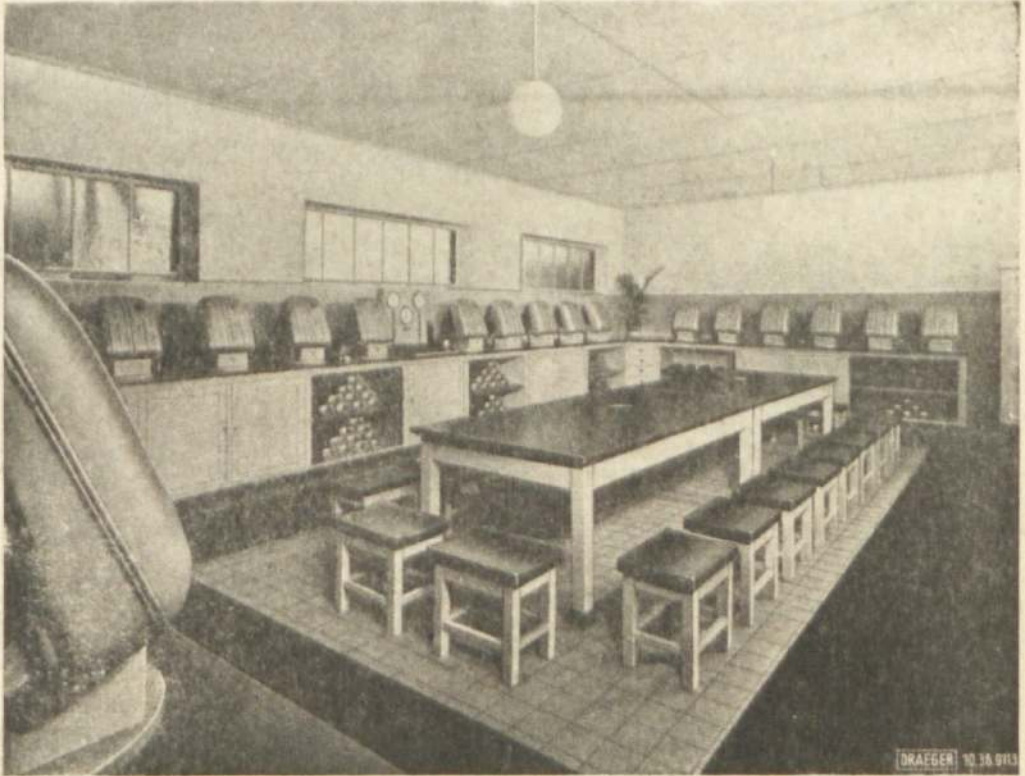

No. 1

1 ve 2 numaralı resimler her zaman kullanılması icap eden oksijen cihazları için Almanya'da Hannover şehrinde yapılan depoyu gösteriyor. Burada görüldüğü veçhile deponun pencereleri duvarın üstünde ve nisbeten dar ve uzundur. Oksijen cihazlarının sırta gelen kısımları -resimde de görüldüğü veçhile- dolapların üzerine aralarında aralık kalmak şar -

tiyle yan yana sıralanmıştır. Kalevî kartuşlar bilâkis dolapların arasında yapılmış hususî raflara üst üste konulmak şartıyla dizilmiştir.

Kalevî kartuşların pek fazla ezilmemesi için -resimde de görüldüğü veçhile- en alta 4 tane konulmuş, onun üstüne 3 tane ve en üste de 1 tane konulmuştur.

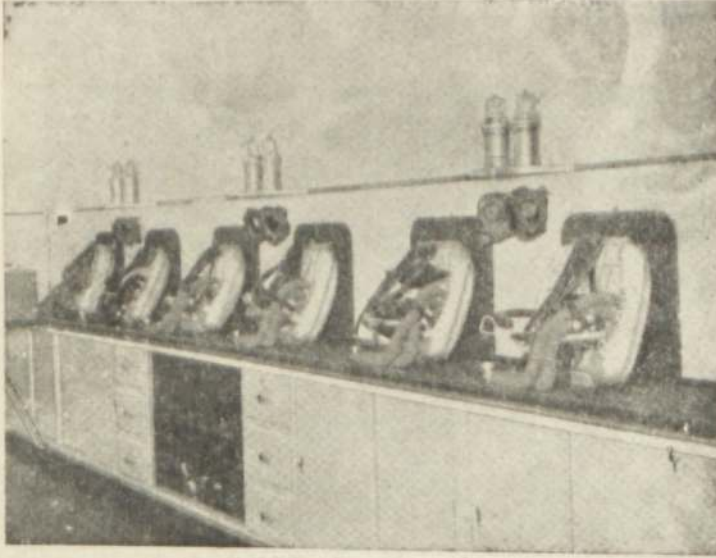
No. 2

Sırta gelecek kısmın içerisinde kalevî kartuş ve oksijen bombası vardır. Resimde görüldüğü üzere, hortumları takılmıştır. Hortumların ağzı muvakkat kapak ile kapalıdır. Aksi takdirde içerisine hava ve rutubet girerek kalevî kartuşu bozar.

Dizili olan kalevî kartuşların arkası kat'iyyen duvara gelmemelidir. Çünkü kalevî maddeler duvardan rutubet almakta ve bir müddet sonra bozulmaktadır.

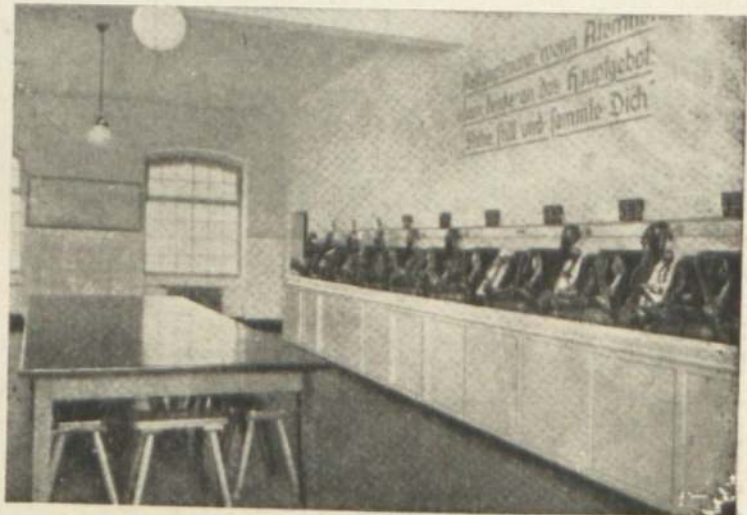
Bu cihazların maskeleri dolapların içerisinde saklıdır. Bir tehlike işareti verilir verilmez, herkes sür'atle depoya girmekte, cihazı sırtına

geçirmekte ve yalnız dolaptan maskesini alarak yola çıkmaktadır. Cihazlar tekrar depoya konulduğu zaman kalevî kartuşlar değiştirilerek yerine taze kartuşlar vidalanmaktadır.

No. 3

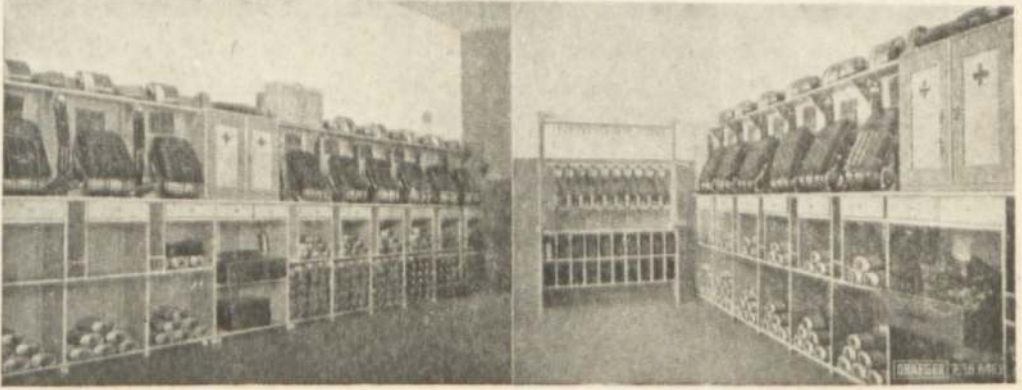
Yine buna benzer bir depo tarzı 3 numaralı resimde görülmektedir. Burada cihazlar masanın üzerine yüzleri duvara çevrilmek suretiyle konulmuştur. Her cihazın hortumu kendisine bağlıdır. Cihazların duvara geleceği yerlere birer tahta mesned konmuştur. Maskeler resimde görül -

No. 4

düğü gibi duvara asılır. Kalevî kartuşlar dolabın içinde saklıdır. Burada da hortumların ağzı muhakkak bir kapakla kapatılmıştır.

4 numaralı resimde yine bu tarzda depoya konmuş cihazları görüyorsunuz. Burada maskelerin kartuşları dolap içindedir.

No. 5

5 numaralı resimde ise, yine bu tarzda saklanılan bir cihaz deposu görülmektedir. Burada kalevî kartuşlar iki katlı raflarda saklanılmakta ve cihazlar da ayrıca tahta bir istinadgâha dayanmaktadır.

Bu rafların eb'adı hakkında bir fikir verebilmek için şu rakamları yazıyoruz : rafların derinliği bir kalevî kartuş alacak kadar, yani 25-30 santimetre olmalıdır. Genişlikleri ise istenildiği kadar olabilir. Bir oksijen cihazının sırtı gelecek olan yerinin sathı 50X50 santimetredir. Kalınlığı ise âzamî 20 santimetredir.

Şimdiye kadar söylediklerimizi hülâsa edecek olursak şu neticeye varılır :

1 — Sırta gelen kısımlar ayrı depo edilmelidir.
2 — Yedek kalevî kartuşlar muhakkak arkası tahta olan yerlerde saklanılmalıdır.

3 — Cihazların hortumları üzerinde kalmalıdır.

4 — Hortumların ağızları kapalı bulunmalıdır.

Bu depolarda rutubetin çok ehemmiyeti vardır. Kalevî kartuşlar fazla rutubetten çok müteessir olurlar. Onun için arada kalevî kartuşlar gözden geçirilmeli, kapaklarının vidası biraz sıkıştırılmalıdır.

Oksijen cihazlarının saklanması icab eden depoların rutubeti hiç bir zaman 50 den yukarı çıkmamalıdır.

Lâstik hortumların dahi aradasırada meselâ ayda bir kere gözden geçirilmeleri ve çekilip kısaltılmaları lâzımdır. Mütemadiyen aynı vaziyette kalan lâstik çabuk çürümeğe mahkûmdur.

Eğer cihazlar uzun müddet kullanılmıyacak iseler, bunların sandık - ları içerisinde ve 5 cihazdan fazla olmamak şartıyla üst üste istif etmek doğrudur. Her iki sandığın arasına muhakkak kalın mukavva parçası koymalıdır. Sandıkların içerisinde yalnız sırtta gelen kısmı, oksijen bombası ve hortumları bulunmalıdır. *Kalevi kartuşların sandık içinde kalmaları caiz değildir.* Kalevi kartuşlar bundan evvelki bahsedilen depolarda olduğu gibi, ya raflara dizilmeli ve yahut dolapta istif edilmelidir.

Maskelere gelince; bunlar da ayrıca bir dolaba konulmalıdır. Maske dolaplarının içerisinde ıskara şeklinde tahta raflar bulunur. Yahut maske askılarına takılarak dolabın içindeki çengellere veya sıırıklara dizilirler. Deponun rutubeti hakkında yukarda söylediğimiz sözler aynıyle variddir.

Deponun hararetine gelince; 25 den yukarı olmaması ve 0 dan aşağı inmemesi icab eder.

Bu hususta bazı faydalı malûmat:

Ambalajı içinde bir oksijen cihazı eb'adı 47,5×54,5×25 m. ağırlığı âzami = 15 Kg

Kalevi kartuş eb'adı (ambalajı içinde) 8×16×25 sm. ağırlığı âzami = 1,5 Kg.

Kızılaya âza yazılmak insanlık borcudur.

Hava ve Gaz tehlikesi Kurslarında verilecek derslere ait program

Yazan : *Kim. Dr. Nuri Refet Korur*

Bir çok okuyucularımızdan aldığımız mektuplarda « sivil halka verilecek hava ve gaz tehlikesi kurslarında neler öğretilmesi lâzımgeldiği » sorulmaktadır. Aşağıda bu hususta tertib olunmuş bir program nümunesi neşrediyoruz. Şüphesiz hiç bir zaman bu program kat'î olarak tatbik edilmesi lâzımgelen bir şema ad olunamaz. Öğretmen kendi arzusuna, muhitine, talebesine göre bu programda değişiklik yapabilir.

Ancak, program, öğretilmesi lâzımgelen bütün noktaları ihtiva etmektedir. Program tatbik edilirken mümkün olduğu kadar amelî olmasına çalışılmalıdır. En iyisi bu dersleri 3-4 güne sığdırmak, öğleden evvel nazari malûmat vermek, öğleden sonra tatbikat yapmaktır. Tatbikatta kullanılacak malzeme hakkında 154 üncü sayımızda malûmat vardır.

1 — Sivil halk için hava tehlikesi ve gaz ne demektir ?

2 — Hava ve gaz tehlikesini doğuran tayyareler hakkında umumî malûmat,

3 — Tayyarelerin atacağı bombalar; tahrib, gaz ve yangın bombaları hakkında malûmat,

4 — Gazlar hakkında umumî malûmat, (gazların tarifi, envar, sınıflara taksimi)

5 — Her sınıf gazlar hakkında umumî malûmat, (tafsilâta geçilmemesi, kimya formüllerinden, istihsal tarzlarından bahsetmemelidir. Yalnız gazların tesirleri, kokuları, tanımma çareleri ve gazlılara yapılacak ilk yardımdan bahsolunmalıdır. Gazlar ile tecrübe yaparken zararsız sislerden de istifade etmelidir).

6 — Gazlara karşı koruyucu cihazlar; Maskeler.

(Maskelerden bahsolunurken bilhassa maske takmak, kullanmak, maske bakımı ve maskenin iyi muhafaza edilmesi hakkında malûmat vermeli, nerelerde maske kullanılmıyacağı « meselâ hava olmıyan yerde maske de işe yaramaz » hakkında halkı iyice tenvir etmelidir).

7 — Diğer koruyucu cihazlar: Oksijen cihazları ve gaz elbiseleri.

(Bunlar hakkında muhtasar malûmat yeter. Çünkü halk bu cihazları kullanmaz. Bunlar hususî teşekküller içindir).

8 — Gaz sığınakları.

(Daima basit sığınaklardan bahsetmeli, az bir masrafla bodrumların, binaların alt katlarının ve sairenin nasıl bir sığınak haline getirileceği öğretilmelidir).

9 — Bir gaz tehlikesi olunca yapılacak ve yapılmıyacak işler :

(Bu husus bir *doğru, yanlış* levhası ile daha iyi tenvir olunur. Meselâ gaz tehlikesi olunca hemen maske takmak veya sığınağa kaçmak *doğru*, sokakta kalmak veya pencereye koşmak *yanlış* hanesi altında gösterilir).

10 — Gaz tehlikesi geçirdikten sonra yapılacak ve yapılmıyacak işler.

11 — Gazlanmış eşya, yiyecek, içecek ve sairenin temizlenmesi.

12 — Sivil halka düşen vazifeler. (Bu hususta geçen sayımıza müracaat).

Yukardaki derslerin pek çoğuna aid malûmat, Mecmuamızda iki senedenberi çıkmış olan makalelerde mufassalan yazılıdır.

Ders verme tarzına gelince :

Bu, programdan daha mühimdir. Aşağıda gaz kursu verenlere 10 nasihat sunuyoruz :

Gaz Kursları verenler için 10 nasihat

1 — Lüzumsuz kimya, tıp malûmatından kaçınınız. Formüller, istihsal usûlleri, tıbbî tâbirler Kursu can sıkıcı hale koyar ve alâkayı azaltır.

2 — Az söz, çok tecrübe. esası üzerine ders veriniz.

3 — Verdiğiniz malûmat pratik ve herkes tarafından yapılabilen işlerden mürekkebe olsun.

4 — Ahaliyi lüzumsuz yere korkutmayın. Unutmayınız ki bugün gazlara karşı hemen yüzde yüz korunma çaresi vardır.

5 — Kısa cümle, türkçe ifade, faydalı söz. İşte muvaffakiyetin sırrı.

6 — Sizi dinleyenlerin soracağı sorguları dikkatle dinleyin ve onlara cevap verin. İcap ederse KIZILAY MECMUASINA müracaat edin. Herkesin sorgusuna derhal cevap vermek bizim iki yıldır şaşmaksızın takip ettiğimiz şiarımızdır.

7 — Halka gazları tanımağı ve maske kullanmağı, sığınaklara kaçmağı, alarm işaretini tanımağı öğretin. Onlara disiplin mefhumunu anlatın. Korkularını, telâşlarını giderin. Esas vazifeniz budur.

8 — Sözlerinizi uzatmayın. Unutmayınız ki en tahammüllü insan, en tatlı bir konferansı bile nihayet bir saat dinler. Ders uzarsa hiç olmazsa

araya bir teneffüs koyunuz. Kendiniz sigara içmeseniz bile, belki sizi dinleyenler arasında tiryakiler vardır.

9 — Az söyleyin, öz söyleyin, canlı söyleyin. Ancak, çok iyi bildiği - nizi anlatın. İnsan kendinin pek iyi bilmediği bir şeyi, lâzımgelen açık - lık ile söyleyemez.

10 — Herkes ile ayrı ayrı meşgul olun. Her sınıfın anlama tarzı ayrıdır. Burada maksad; herkesin istifadesidir. Yalnız söylemek kâfi gelmez, söylenilen sözlerin iyi anlaşılıp anlaşılmadığını da kontrol etmelidir.

Bir Zehirli Gaz Konferansından Aynen:

Konferansçı — Kanın aksamı mayiasını geçemediği cıdardan gaz hulûl edip hüveysalât içine dahil olunca verid içindeki hamızıkarbonla bir mübadelei gaziye başlar, şol şartla ki...

Bayan — Zehirli gaz tehlikesine karşı en evvel ne öğrenmek lâzım monşer?..

Bay — Farisî ile Arapça öğrenmek lâzım maşeri!... (Karikatür Gazetesinden)

Amerikalıların yeni bir gaz mahlûtu

Yazan: *Kim. Öğretmen İzzet Kemal Erksal*

Amerikalılar son zamanlarda (göz yaşı getirici mahlûl) ismini verdikleri bir gaz mahlûtu üzerinde çalışmaktadırlar. Amerikan kimyagerlerinden Robert E. Sadtler bu gaz karışığı hakkında « Chemical Industrie » dergisinde oldukça faydalı malûmat vermektedir.

Büyük harpte kullanılmamış olan bu (Göz yaşı getirici mahlûl) klorasetofenon, klorpikrin ve kloroform karışığından ibarettir. Amerikalıların CNS rumuzunu verdikleri bu gaz mahlûtu oldukça kalıcı bir harp gazı ad olunmaktadır. Yazın açık yerlerde 1 saat, ormanlarda 2 saat bozulmadan kalabilir. Kışın kalıcılığı açık yerlerde 6 saat, ormanlarda 1 hafta kadardır.

CNS gazını Amerikalılar taktik bakımdan (herassing agent) yani yorucu, yıprandırıcı gruptan saymaktadırlar. Fizyolojik tesiri bakımından göz yaşı getirici gruba dahildir.

Bu yeni gaz mahlûtunun kaynama derecesi 100° civarındadır. 20° de uçuculuğu 100 gram/ m^3 dir. Kendisine mahsus bir kokusu vardır. Buharları havadan 5 defa ağırdır. Özel ağırlığı 20° de 1,5 dir. Çeliğe güçlükle tesir eder. Bombalara, mermilere kolaylıkla depo edilebilir. Su ile bozulmaz. Hidroliz olmaz. Koklandığı zaman gözlerden şiddetli yaşlar getirir. Kusturur. Cilde de tesir ederek hafifce tahriş eder. Bu mahlûtle gazlananlara, gözlerini asid borikli sularla banyo yapmaları, cildlerini sodalı sularla yıkamaları tavsiye olunmaktadır.

CNS gazı, 1 metre mikâbı havada 7 miligram bulunursa gözlerden yaş getirir. Bu gaz mermiler ile, küçük uçak bombaları ile, el bombaları ile atmıya, uçaklardan mahlûl halinde püskürtülmüye pek salihdir. Bu gaza karşı ancak orta süzgeçli veya büyük süzgeçli maskeler (Kızılay maskesi) korur.

*Cemiyetimizin Fahrî Reisi Malatya Meb'usu
Sayın General İsmet İnönü*

Alman Halk Maskesi

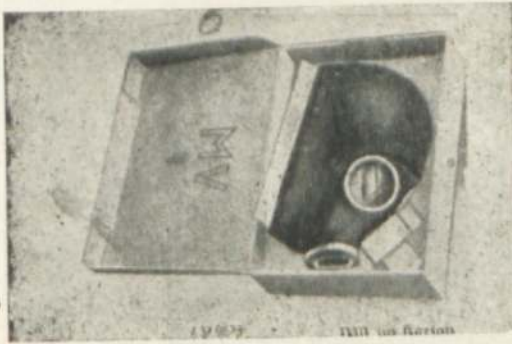
Almanlar bu sene haziran ayında bir maske meydana çıkardılar. Sırf lâstikten yapılmış olan ve başlık şeklinde bulunan bu maske, yalnız sivil halk için düşünülmüştür. Ordu için kâfi derecede metin sayılmaz. Çünkü maske lâstik olduğundan, kolaylıkla bir dikenli tele takılarak yırtılması imkânı olduğu gibi, iyi muhafaza edilmeyecek olursa ömrü kısadır. Hal - buki sivil halk için mükemmel bir maskedir.

Maske bir mukavva kutu içinde saklanmaktadır. Kutu içerisinde ve güneş ziyası görmeyen bir yerde saklandığı surette uzun müddet bozul - madan kalabilir

Maskenin süzgeci çok hafiftir. Gazlara karşı koruma kuvveti, ordu süzgecinin kudreti kadar olmasa bile yine çok yüksektir.

Maske ve süzgeci ikisi birlikte 200 ilâ 250 gramdır. Üç boy üzerine yapılmaktadır. Bu boylardan biri erkekler, diğeri kadınlar, üçüncüsü ço - cuklar içindir. Maskeyi dört yaşından itibaren çocuklar taşıyabilir.

Aşağıdaki resimler halk maskesini, bunun nasıl takılıp çıkarıldığını ve yüze uyup uymadığının nasıl muayene edildiğini göstermektedir. Mas - kenin ortasında ve burun hizasında görülen uzun cisim, nefes verme sü - pabıdır.

Alman Halk Maskesi mukavva kutusu içinde.

Alman Halk Maskesinin takış tarzı.

*Alman Halk Maskesi
takılmış vaziyette.*

*Alman Halk Maskesinin
yüze uyup uymadığını
muayene.*

*Alman Halk Maskesini
yüzden çıkarmak.*

Almanlar bu maske ile bir çok tecrübeler yapmışlardır. Yüzlerce kadın, erkek ve çocuklar üzerinde yapılan bu tecrübeler muvaffakiyetli neticeler vermişlerdir. Bilhassa çocuklar maske içinde çok rahat teneffüs etmişler, hiç bir suretle şikâyet etmemişlerdir.

Almanların kazandığı tecrübeye nazaran kadınlar erkeklere nisbetle maskeyi daha maharetle takıp çıkarmakta ve disipline daha çok riayet etmektedirler.

Aşağıdaki resimler; erkekler, kadınlar ve çocuklarla yapılan tecrübeleri göstermektedir.

Halk Maskesi takmış erkekler.

Halk maskesi takmış kadınlar.

Halk maskesi takmış çocuklar.

Halk maskesi takmış küçük çocuklar.

Bir mektepte halk maskesile yapılan tatbikat.

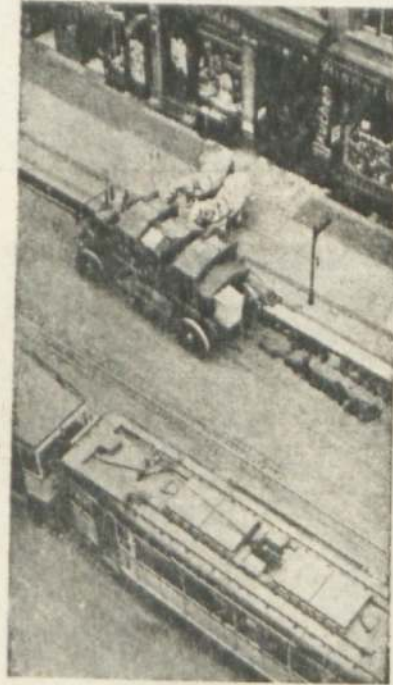
4 yaşındaki bir çocuğa halk maskesi tahılırken.

Hava ve gaza karşı korunmaya aid Sonbahar Alman manevraları

Almanlar bu sene Sonbaharda hava ve gaza karşı korunmaya dair çok mühim manevra yapmışlardır. Bu manevraların en büyüğü Berlin'de eylül sonunda yapılan manevra olmuştur. Bu manevrayı Almanlar büyük bir dikkatle hazırlamışlardır. Daha manevra yapılmazdan bir çok aylar evvel bütün evlere matbu risaleler dağıtılmış, herkesin yapacağı işler büyük bir dikkatle tesbit olunmuştur. Verilen emirler arasında en ziyade göze çarpanlar şunlardır :

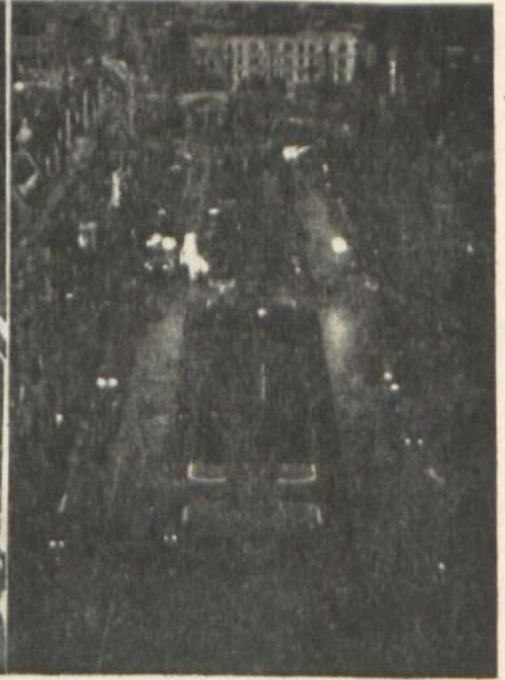
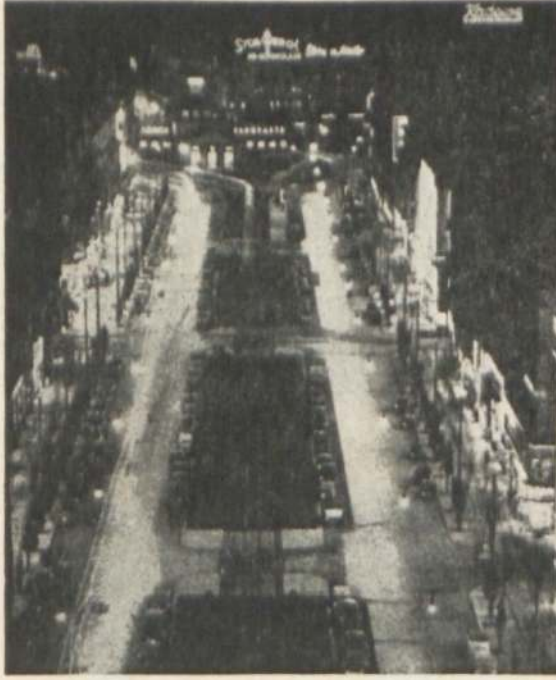

*Bütün bir ev halkı sığınaklara
kaçıyor.*

*Alarm işareti verilir verilmez tram-
vaylar duruyor ve arabaların at-
ları çözümlere başları bağlanıyor.*

1 — Alarm işareti verilir verilmez herkes derhal pencerelerini kapatacak, içeriden koyu renkli perdelerini kapayarak ışığın harice süzülme-

Berlinin büyük caddelerinde hayat tehlikesi işareti verilir verilmez ışıklar sönüyor. (yol kenarları ziya veren boyalarla işaret olunmuştur.)

sinin önünü alacak, ateş söndürülerek sür'atle maske takıp, (maske yoksa ağzını bir mendille kapatarak) sığınaklara gidilecektir.

2 — Şimdilik hakikî sığınak olmıyan yerlerde büyük garajlar, bina altları, boş mahzenler, boş dükkânlar ve saire sığınak olarak kabul edilmiş ve bunların üzerine işaretler konulmuştur.

3 — Herkes bu sığınaklara gidince kapılar kapanacak, sokaklarda kimse kalmıyacak, arabaya koşulu hayvanlar çözülecek ve başları bağla -

Düşman tayyareleri şehir üzerinde.

nacak, bütün otomobiller, tramvaylar ve sair nakil vasıtaları duracak, bütün ışıkları söndürülecektir.

4 — Hareket halinde kalması icab eden nakil vasıtaları bütün ışıklarını söndürecekler, yalnız arkalarında birer küçük mavi ve kırmızı fener bırakacaklardır.

5 — Muhtelif yerlere bombalar düştüğü kabul olunacak, bunlar du - man çıkaran vasıtalarla taklid edilecekler, bombaların düştüğü mahaller tahdid edilecektir. Yangın bombalarının geldiği mahaller kırmızı şerid ve bayraklarla, tahrib bombalarının düştüğü yerler siyah şerid ve bayraklarla, gaz bombalarının düştüğü yerler sarı şerid ve bayraklarla işaretlenecektir.

Bir düşman tayyaresi düşmüş ve içindeki bombalar patlayarak bir gaz gölü husule gelmiştir. Gaz temizleyici kıt'alar bir tayyareye yaklaşıyorlar.

Tam isabet yüzünden yıkılan bir mahal polis tarafından tahdit olunuyor.

KIZILAY MECMUASI

6 — Can kurtaranlar, gaz temizleyiciler, hasta taşıyıcılar, teknik tamir gurupları kendilerine işaret verilir verilmez derhal tam takımla vazifeye koşacaklar ve sanki ciddî bir vak'a karşısında gibi dikkat ve sükûnetle vazifelerini göreceklerdir.

Yukarda kısaca arzedilen bu esaslar dahilinde Berlin manevrası çok büyük bir muvaffakiyetle yapılmıştır.

Gaz temizleyiciler faaliyette.

Halk çok büyük bir soğuk kanlılık ve takdire değer bir intizam göstermiş, ışıkların sönmesi, nakil vasıtalarının durması ve halkın sığınak diye kabul edilen mahallere çekilmesi gayet kısa bir zaman zarfında temin edilmiştir.

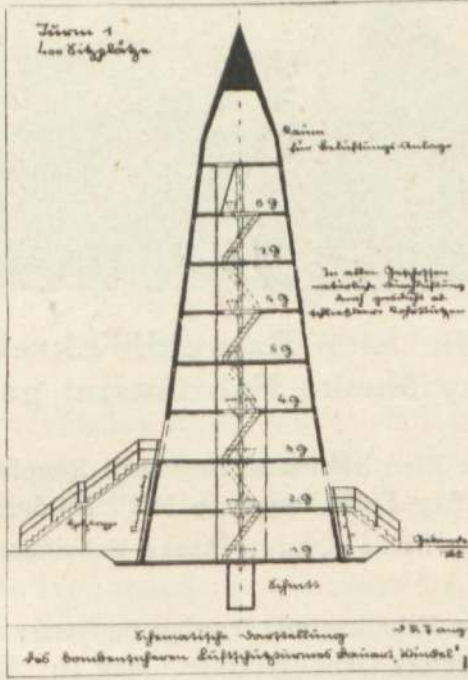
Yine hareket etmek mecburiyetinde bulunan nakil vasıtalarının yollarına mümkün olabildiği kadar gelebilmeleri için sokak köşelerinde ziya neşreden boyalarla işaretler yapılmıştır.

Manevra tahminen bir saat kadar sürmüştü ve bu bir saat içerisinde bütün yardımcı guruplar büyük bir muvaffakiyetle vazifelerini ifa etmişlerdir.

Yeni bir sığınak nümunesi

Yukarda resmini gördüğünüz sığınak nümunesi, Almanlar tarafından düşünülmüş bir sığınaktır. Demirli beton veyahut yalnız betondan yapılabilir. İçine 400 kişi sığabilir. Üzerine düşen bombalar, sığınanın mahrutî şeklinden dolayı, aşağı kaymaktadır. Bomba yanında da patlasa, kule şeklindeki inşa tarzı yıkılmasına mâni olmaktadır.

Son zamanlarda mahzenler yerine böyle sığınaklar kullanıldığını tavsiye edenlerin adedi artmaktadır. Bu sığınak ilk defa inşa eden « Winkel » adlı bir mühendistir.

Dost ve müttefik Elen Başvekili Ekselâns Metaxas Kızılay Maske Fabrikasını gezdi

Dost ve müttefik Elen hükûmeti Başvekili Ekselâns Metaxas, yan - larında Beşvekilimiz Bay Celâl Bayar ve Millî Müdafaa Vekili General Kâzım Özalp oldukları halde Kızılay Maske Fabrikasını ziyaret etmiş - lerdir.

Kendilerini Maske Fabrikasında Kızılay Başkanı namına Sıhhiye Ve - kâleti Müsteşarı ve Kızılay Genel Sekreteri Bay Dr. Âsım Arar karşıla - mış, Genel Kurmay ve Kızılay Gaz Müşaviri Bay Dr. Refet Korur kıymetli misafiri fabrikada gezdirerek kendilerine lâzımgelen izahatı vermiştir.

Fabrikayı çok büyük bir alâka ile tetkik buyuran Ekselâns Metaxas, bir çok sorgular sormuş ve fabrikadan ayrılırlarken gördükleri büyük in - tizam ve mükemmeliyetten dolayı memnuniyetlerini beyan buyurmuş - lardır.

Yukarda ve aşağıdaki resimler bu ziyarete aid bir kaç intibar göster - mektedir.

Bir sene içinde Mecmuamızda çıkan zehirli gazlara aid yazıların endeksi

İki senedenberi Mecmuamızda Gazdan korunmaya dair bir çok yazılar çıkmıştır. 936 senesi şubatında Mecmuamızda açtığımız çığırın sene sonunda bize verdiği büyük ümidlerle 937 senesinde de aynı yazılara devam ettik. Bugün aldığımız neticeden ve yazılarımızın uyandırdığı alâkadan memnunuz.

İki senedenberi almakta olduğumuz ve bir kısmına mecmuada cevap verilmiş olan mektuplar, halkımızın zehirli gazlardan korunma işlerine büyük bir ehemmiyet vermiş olduğunu göstermesi itibariyle şayanı şükrandır.

Zehirli gazlara karşı korunmak için bütün dünyanın hummalı bir surette çalıştığı şu sırada, memleketimizde biricik zehirli gazlardan bahseden mecmua olmak itibariyle, üzerimize aldığımız ehemmiyetli vazifeyi hakkiyle ifa etmek için bu yazılara önümüzdeki sene de devam edeceğiz. Bu yıl da gazların tesirlerinden ve korunma çarelerinden bahsedeceğimiz gibi, gönderilecek sorgulara hemen cevap vereceğiz.

936 senesinde çıkan zehirli gazlar hakkındaki makalelerin endeksini 15 birincikânun 936 tarihli 151 inci sayımızda okuyucularımıza sunmuş - tuk. Bu sayımızda da 937 yılı içinde çıkmış olan makalelerin ve sorgulara verilen cevapların endeksini yazıyoruz.

Okuyucularımızın (1937) yılına aid aboneleri bu sayımızla sona erdiği cihetle, gelecek makalelerden istifade edebilmeleri için abonelerini yenilemelerini bekliyoraz.

Yeniden abone yazılmak isteyenler ise; senelik abone bedeli olan bir lirayı (Ankarada Kızılay Genel Merkezi) adresine gönderdikleri ve adreslerini bildirdikleri takdirde Mecmuaları muntazaman kendilerine gönderilecektir. Bu gibi okuyucularımızın 1936 ve 1937 yılında çıkan Mecmuaları dahi elde etmek istedikleri takdirde, her sene için ayrıca birer lira göndermeleri lâzımgeldiğini arz eyleriz.

Sayı : 152

15 Şubat 1937

Deniz savaşlarında gaz hücumlarına karşı korunma tarzları.

Almancadan çeviren : Teğ. Kim. Faruk Adsız

Sığınak, maske ve hiç bir ihtiyat tedbiri olmadığı halde bir zehirli gaz hücumunda yapılacak işler nelerdir?

Fransızcadan çeviren : Teğ. Kim. Şaban Emül

Maske altında yapılacak talimler .

Yazan : Kimyager Dr. Nuri Refet Korur

Sorgulara verilen cevaplar :

Kaşındırıcı gaz nedir?

Elektron - termit bombası ne demektir?

Bir mahalde tahtakurusu öldürmek için konulmuş olan Klorpikrin gazini süratle temizlemek için ne yapılmalıdır?

Oksijen cihazlarının, oksijen bombalarının gaz kaçırıp kaçırmadığını nasıl muayene etmeliyiz?

Sayı : 153

15 Nisan 1937

Hangi nevi sanayide ne gibi süzgeç ve maske kullanmalıdır ?

Yazan : Kim Dr. Nuri Refet Korur

Maskelerin yüze uydurulması hakkında pratik malûmat.

Almancadan çeviren: Teğ. Kim. Nadir Bircan

Karbon monoksitle zehirlenmelerde Metilen mavisi tedavisi.

Sorgulara verilen cevaplar :

Biberi gazı hakkındaki fikriniz nedir?

Muhtelif sanayi süzgeçlerinin hususî işaretleri varmıdır?

Zehirli gaz derslerinde kullanılacak malzeme nereden satın alınır?

Sayı : 154

15 Haziran 1937

Gazdan korunma işlerine nasıl başlanmalı ve ne gibi malzeme tedarik etmelidir.

Yazan : Kim Dr. Nuri Refet Korur

Havada, toprakta ve suda Iperit bulunup bulunmadığının tesbiti.

Yazan: Kim Nadir Bircan

Sorgulara verilen cevaplar :

Gaz detektörü nedir? Nereden tedarik edebiliriz?

Mikrob harbi hakkında malûmat.

Sayı: 155

15 Ağustos 1937

Tozlar en büyük düşmanımızdır.

Yazan: Kim. Hikmet Konuralp

Gaz maskelerinin muhafazası

Yazan: Kim. Hikmet Konuralp

Şehirlerde zehirli gaz temizleme postaları nasıl çalışmalıdır?

Yazan: Kim. Hikmet Konuralp

Sorgulara verilen cevaplar :

Maske ve süzgeçler kendi kendine bozulurmu?

İnsanı uyutan gaz var mıdır?

Zehirli gazlarla bulaşmış yiyecek ve eşyaları nasıl temizlemelidir?

Sayı: 155

29 Birinciteşrin 1937

Gazdan korunma işlerinde Avrupada neler yapılıyor?

Yazan: Kim Dr. Nuri Refet Korur

Zehirli gazların aynı zamanda insanlara yardımı dokunur.

Yazan: Kim. Dr. Nuri Refet Korur

Gaz elbiseleri nasıl saklanır?

Yazan: Kim. Dr. Nuri Refet Korur

Kireçkaymağı nedir?

Sorgulara verilen cevaplar :

Gazların nebatlara tesiri nasıldır?

Zehirli gazlar içinde en tehlikeli olanı hangisidir?

Aksırtıcı gazlar hangileridir?

Zehirli gazlar hakkında Mecmuamıza gelen sorgulara Müttehassısımızın verdiği cevaplar

Milâs'da Bay M. T.

S. 1 — Resmî olmıyan makamların sorgularına cevap verir misiniz ?

Cevap : Kızılay Mecmuası gazlar hakkındaki bütün sorgulara cevap verir. Soran kim olursa olsun cevap vermek borcumuzdur. Eelverir ki sorulan sualler vaktiyle Mecmuamızda kendisine cevap verilenlerden ol - masın.

S. 2 — Zehirli gaz elbisesi, çizmesi ve eldiveninin sureti muhafazası ?

Cevap : Bundan evvelki 29 birinciteşrin tarihli 156 ıncı sayımızda bu hususta uzun malûmat vardır.

S. 3 — Gaz elbisesi, çizme ve eldivenleri kaç sene dayanır ?

Cevap : Gaz elbiseleri asılacak olurlarsa, arasıra el ile her tarafları çekilirse ve bulundukları depo fennî şartlara uygun olursa en aşağı beş sene dayanırlar.

S. 4 — Maske süzgeci değiştirilirken bunların tamamıyla değiştirilmesi lâzım mıdır, yoksa yalnız içerisi mi boşaltılır ?

Cevap : Maskenin ve süzgecin içindeki maddeleri çıkarmak için süzgeci parçalamak lâzımdır. Esasen yalnız süzgeç tarafı 5-10 kuruş kıyme - tindedir. Onun için süzgeç takımı ile değiştirilir.

S. 5 — Yalnız bir süzgecin fiyatı kaç kuruştur ?

Cevap : Sanayi süzgeçleri iki lira, ortanca süzgeçler iki buçuk lira, büyük süzgeçler dört liradır.

S. 6 — Halkdan maske siparişi olursa verilir mi, verilirse kaç liradır ?

Cevap : Halkdan sipariş olursa maske verilir. Bütün gazlara karşı koruyan bir maske bedeli 19,5 liradır.

Eskişehir'de Bay M. F.

S. 1 — Elimizde Klorpikriğe karşı koruyan süzgeçler vardır. Bunların bozulduğunu nasıl anlarız ?

Cevap : Her maskenin massettiği veyahut tadil veya tevkif ettiği gaz mikdarı muayyendir. Eğer bu süzgeci kullandığınız mahallin içerisinde bulunan klorpikrin mikdarını biliyorsanız bunu bize bildirdiğiniz surette süzgecin tahminen kaç dakika sonra bozulacağını kat'î olarak bildirebiliriz.

*Cemiyetimiz Reisi İstanbul Meb'usu
Profesör Dr. Refik Saydam*

S. 2 — Sahra muayene âletleri sayesinde süzgeçlerin ne zaman bozulduğunu tayin etmeğe imkân var mıdır ?

Cevap : Sahra muayene âletleri yalnız süzgecin teneffüse karşı gösterdiği mukavemeti ölçebilir. Halbuki bazan süzgeçler bozulduğu halde teneffüse karşı gösterdiği mukavemet artmayabilir. Onun için sahra muayene âletleri sayesinde bir süzgecin bozulduğunu anlamak imkânı yoktur. Esasen âletler yavaş yavaş bütün ordulardan kaldırılmıştır.

Bafra'da Bay H. Ü.

Kızılaydan almış olduğumuz İtfaiye Süzgeçleri üzerinde tarih yoktur. Acaba süzgeçe tarih koymak usulü kalkmış mıdır ?

Cevap :

Kızılayın yaptığı süzgeçlerin üzerinde daima bir tarih bulunur. (36, 37 ve saire gibi). Bunun mânası 1936, 1937 ve saire demektir. Eğer sizin aldığınız süzgeçlerde tesadüfen tarih yoksa o partiye tarih konulması unutulmuş demektir. Maamafih Kızılay Maske Fabrikası ancak 1936 dan itibaren İtfaiye Süzgeci yapmağa başladığından, en eski süzgeçler bile bir buçuk seneliktir.

Yozgad'da Bay N. Ü.

S. 1 — Gaz ve sis tecrübeleri için icab eden malzeme, maskeler nereden alınabilir ?

Cevap : İsteddiğiniz eşyanın bir listesini Ankara'da Kızılay Genel Merkezine gönderiniz. Bunların hangisinin kaç verileceği size yazılır.

S. 2 — Büyük süzgeçle hortumlu Türk maskesinin bedeli ne kadardır ?

Cevap : Büyük süzgeçle hortumlu Türk maskesinin bedeli yirmi altı liradır.

Bursa'de Bay R. E.

Halka verilecek kurslar için bir program rica ediyorum.

Cevap :

İsteddiğiniz program bu sayımızda yazılıdır. Ayrıca, 152 inci sayımızda (Maske altında yapılacak talimler) ve 154 üncü sayımızda da (Derslerde lâzım olan malzeme) hakkında mufassal malûmat vardır.

KIZILAY HABERLERİ

Ankara Merkezimizin çalışmaları

Ankara Merkezimiz, idare ettiği Şefkat Yurdunda barınan çocukların ihtiyaçlarıyla çok yakından alâkadar olmaktadır. Cumhuriyet Bayramı münasebetiyle 46 çocuğu kasketlerinden ayakkabılarına kadar giydirerek sevindirmiştir. Bu çocuklardan Yurdda barınan 41 çocuğun bir arada çekilmiş olan fotoğraflarını resim kısmımıza koyuyoruz.

Merkezimiz bundan başka geçen ders senesi içinde yedi ay Ankara okullarında 270 talebeye sıcak öğle yemeği vermiştir.

Ankara Merkezimize, idare ettiği Şefkat Yurdunun çok kıymetli, insanî çalışma ve başarılarından dolayı şükranlarımızı arz eyleriz.

M. Kemal paşa Şubemizin çalışmaları

M. Kemalpaşa Şubemiz, şimdiye kadar sarfettiği şayanı takdir mesai ile muhitinde Cemiyetimize karşı büyük bir sempati kazanmağa muvaffak olmuştur.

Şubemiz, 28 Ağustosda Cemiyetimiz menfaatine, Tekirdağlı Hüseyin pehlivanın hakemliği altında, güreş müsabakaları tertib etmiştir. Kaza ve civar köylerden gelen büyük bir seyirci kütlesi önünde cereyan eden bu müsabakalar çok heyecanlı, aynı zamanda eğlenceli olmuştur.

14 Eylül Kurtuluş gününde şubemiz tarafından hazırlanmış olan canlı Kızılay timsâli, Halk üzerinde çok müessir olmuştur.

29 Birinciteşrin Cumhuriyet bayramında Kaza ve köylerdeki 90 fakir ve kimsesiz çocuk baştan ayağa kadar giydirilmiş, tertib edilen düğünde sünnet ettirilerek sevindirilmişlerdir. Bu çocukların fotoğrafları resim kısmımızdadır.

Devamlı ve verimli çalışmalarıyla büyük işler başaran çalışkan Şube İdare Heyetine takdir ve şükranlarımızı arz eder, kendilerinden daha büyük başarılar bekleriz.

Balya Şubemizin sünnet ettirdiği yavrular

Balya Şubemiz 30 Ağustos Zafer bayramında kazadaki yoksul ve kimsesiz 50 kadar yavruyu sünnet ettirerek sevindirmiştir. Tertip edilen sünnet düğünü halkımızın Cemiyetimize karşı olan ilgisini bir kat daha arttırmıştır.

Sünnet edilen yavruların fotoğraflarını resim kısmımıza koyuyoruz.

Hamiyetli bir yurtdaşımız

Fotoğrafını resim kısmımıza koyduğumuz, Ankarada Ulucanlar mahallesi Tilkicioğlu sokağı 22 numarada oturan Bay Ömer Ahi, on senedenberi zekât, fitre ve kurbanını muntazaman bizzat Cemiyetimize tevdi etmektedir. Hamiyetli yurtdaşımızın bu şayanı takdir hareketini şükranla karşılarız.

İzmir Dispanserlerimiz

İzmir Merkezimize bağlı İkiçeşmelik, Kahramanlar ve Karşıyaka dispanserlerine Eylûl ve Birinciteşrin 1937 ayları içinde müracaatla tedavi edilen hastaların sayısı :

Aylar	İkiçeşmelik	Kahramanlar	Karşıyaka	Yekûn
Eylûl	1109	252	538	1899
Birinciteşrin	954	127	474	1555
Umumî yekûn	2063	379	1012	3454

Yavrularımız

HER ANNENİN
Muhakkak okuması
lâzım gelen bir kitaptır.

“Yavrularımız,,

Cemiyetimiz tarafından basdırılan ve doğuştan iki yaşına kadarki bebeklere nasıl bakılacağını öğreten *Yavrularımız* adlı kitap satışa çıkarılmıştır.

Nefis ve parlak kâğıt üzerine renkli bir surette basılmış olan bu kitapta: yeni doğan yavruya annenin süt verme tarzı, bebeğin gıdaları, yemek ve uyku zamanları, yatak odası, bezleri, giyecekleri, bebeği giydirme tarzları, dişleri, çocuk hastalıkları, bulaşıcı hastalıklardan koruma yolları, bebeğe yaptırılacak hareketler, oyunlar, itiyadları, anne ve babanın çocuğa verecekleri terbiye ve daha bir çok hususlar hakkında bol resimle mufassal izahat vardır.

Kitap bir lira bedel mukabilinde Ankara ve İstanbuldaki kitapçılarda satılmaktadır.

Bu kitaptan edinmek isteyenlerin bedeli olan bir lirayı (Ankarada Kızılay Genel Merkezi) ne göndermeleri ve adreslerini okunaklı olarak bildirmeleri lâzımdır.

Gençlik Kızılay Haberleri

Merkez Heyeti Seçimi

19 İkinciteşrinde toplanmış olan Gençlik Kızılay Kurumu Merkez Heyeti; Başkanlığa Tekirdağı Meb'usu Bay Cemil Uybadın'ı, Asbaşkanlığa da Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti İctimai Muavenet Umum Müdürü Bay Dr. Ekrem Tok'u seçmişlerdir.

Kızılay Genel Merkezine verilen senelik faaliyet raporu

Gençlik Kızılay Kurumu talimatnamesi ahkâmına tevfikân her sene Kızılay Genel Merkezine takdim edilmesi lâzım gelen senelik faaliyet raporunu aynen aşağıya yazıyoruz. Gençlik teşkilâtını idare eden kıymetli ve faal öğretmenlerimize muhakkak okumalarını tavsiye ederiz.

İdare heyetimiz

1936 - 1937 ders yılında heyetimiz üyeliklerine Kızılay Cemiyeti tarafından Tekirdağ Saylavı Bay Cemil Uybadın, Dr. Şuayb Barım, Kızılay Mecmuası direktörü Bay Fazlı Tong, Sağlık Bakanlığından; Dr. Zeki Nasır Barker, Kültür Bakanlığından; Bay Ali Haydar Taner, Bay Dr. Celâl Otman seçilmiştir. Evvelce Sağlık Bakanlığı tarafından seçilmiş olan Dr. Faruk Uluğ Şurayı Devlet Üyelğine seçilmiş olduğundan münhal kalan âzalığa Sıhhiye Vekâleti tarafından Bay Dr. Ekrem Tok tayin edilmiş ve bu suretle merkez heyeti tamamlanmıştır.

Heyetimiz 18.11.1936 tarihinde toplanarak Başkanlığa Bay Cemil Uybadın'ı, Asbaşkanlığa Ali Haydar Taner'i, Sekreterliğe de Bay Fazlı Tong'u seçmiş ve keyfiyeti 19.11.1936 tarih ve 1821 sayılı tezkere ile Başkanlığınıza arzetmiştir.

Halen azalardan Bay Fazlı Tong'un İstanbul'da vazifeye tayini dolayısıyla heyetimizin bir azalığı münhal bulunmaktadır.

(1936 - 1937 ders yılı içinde Merkezin ve Kolların faaliyeti)

1936 - 1937 ders yılı içerisinde, teşkilâtımız hemen bir misli ziyade genişlemiştir. 1935 - 1936 ders yılında (32) bin üyesi olan Kurumumuzun bu devre içerisinde üye adedi (70) bine balığ olmuş, vatanımızın

KIZILAY MECMUASI

en ücra köylerine kadar teşkilâtımız genişlemeğe, faaliyetimiz tatbik sahası bulmağa başlamıştır.

Bu genişleme hareketinin gittikçe artması, hesap işlerimizin büyümesi, kontrol işine daha büyük ehemmiyet vermemizi icap ettirmektedir. Kızılay Umumî İspekterinin Kurumumuz işlerine karşı gösterdiği önemi büyük bir sevinçle karşılamış olan heyetimiz Kızılay Umumî İspekterinin mintakalarındaki okulların hesaplarını kontrol etmelerinin ehemmiyetini şükranla kaydetmiştir.

Teşkilâtın genişlemesi hususunda geçen sene Kültür Bakanlığının okullara yaptığı tebliğin neticesini şükranla zikir ve kayda mecburuz. Esasen aşağıda zikredeceğimiz rakamları bu tebliğin tesirini gösteren enbüyük ve en belîğ delili olarak kabul etmek lâzımdır.

Yalnız Kültür Bakanlığından aşağıda arzedeceğimiz dileğe de ehemmiyet atfetmesine Merkezi umumimizin delâletini rica ediyoruz. O da Kültür Bakanlık ve teşkilâtına bağlı ispektörlerin Kurumumuz teşkilâtını yakından kontrol etmeleri ve bu kontrollarda rast gelindiği takdirde talimatname ahkâmına mugayir gördükleri harekâtı Kurumumuz Merkez heyetine bildirmeleri ve her fırsatta maksat ve gayenin büyüklüğünü bulundukları muhitlerdeki öğretmenlere anlatmalarındır.

Kollarımızın faaliyetleri

Verimli sonuçların elde edildiği 936—937 yılında kollarımız büyük bir faaliyet göstermişlerdir.

Üyeler tarafından anlaşılarak başarılan bütün işlerde Kurumumuzun amaçları göz önünde tutulmuştur.

1936 senesi Kânunevvel ayında Adanada Seyhan nehrinin taşmasıyla vukubulan felâket bütün vatani derin bir mateme sokmuştu.

Kurumumuz ilk yardım olmak üzere Adanaya (500) lira gönderilmesine karar verirken bir çok mekteplerdeki teşkilâtımız felâket gören yurttaşlarımızın ihtiyaçlarını gidermek için kısa bir zamanda (1000) kûsür lira toplayarak Adanaya göndermişlerdir. Bu hareket yavrularımızdaki yardım duygusunun anlaşılmış olduğunu göstermesi itibarile raporumuzda şükranla zikrinden kendimizi alamadık.

Mekteplerde toplanan aidattan mahallinde kalan yüzde ellilerden yapılan yardımlara gelince:

Bunların başında fakir çocuklara kitap, elbise ve yemek tevvzii ile kolların sağlık ihtiyaçlarının temin edilmesi hususları gelmektedir.

Bu sene zarfındaki yardımın geçen senelere nisbetle daha genişlemiş olduğunu kayıt ile iktifa ediyoruz. Teşkilâtımıza bağlı kollardan bazıları bu sene faaliyetlerini yeni bir saha üstünde temerküz ettirmişler ve bundan iyi netice almışlardır.

Robert Kolej Gençlik Kızılay Kolumuz, Budapeşteye kadar bir Gençlik Kızılay seyahati tertip etmiş ve ilk defa olarak Gençlik Kızılay teşkilâtımızı hariçte temsil eylemeğe muvaffak olmuşlardır.

Kocaeli mıntakasındaki kollarımız mekteplerde kalan yüzde ellileri birleştirerek vilâyet dahilindeki yoksul ve zaif çocuklar için bir kamp tesisini merkez Kurulumuzdan rica eylemişti. Kocaeli vilâyet meclisi umumisinin bu işe alâka göstermesi bu fikrin darakap tetbikat sahasına geçmesini kolaylaştırmıştır. Bu suretle Hereke civarında bir kamp kurulması ve buraya çadır, ilâç, Doktor ve masarısı zaruriyenin temini ciheti aranılması karar altına alınmıştı. Merkezi umumimizin Kamp için çadır vermesi Sıhhiye Vekâletinin Doktor ve ilâç hususunda gösterdiği teshilât ve Merkez heyetimizin kararıyle Merkez hissesi olarak gönderilmesi icap eden yüzde elli âidatın bu işe hasredilmesi kamp işinin muvaffakiyetle başarılmaya sebep olmuştur.

Bu hususta mahallinde hazırlanmakta olan rapor yakında yüksek huzurunuzda arz edilecektir. Kampta yüz altmış dört yavru seksen öğretmen aileleri birlikte misafir edilmişlerdir.

Kurumumuzun başardığı işler

İlâç çantaları :

Kurumumuz kolları sağlık ve sosyal yardım işlerine çok ehemmiyet vermektedir. Bu noktadan her okulda hastalığa kazalara karşı kullanılacak ilâçları muhtevi, pratik ecza çantaları yaptırmıştır.

Âcil tedbirleri tatbika yardımı temin edecek her türlü ecza ve levazım sıhhiyeyi ihtiva eden bu çantalar okullarımızın sağlık ihtiyaçlarına kâfi gelebileceği gibi köy ve ufak kasabalarımızın sağlık korunma sahasına da büyük yardımı dokunacaktır. Bu çantalardan şimdilik (100) adet yaptırılmıştır. (25) lira bedelle kollara verilmekte olan bu çantalardan ileride ihtiyaç görüldüğü takdirde yeniden de yaptırmak niyetindeyiz.

Rozetlerimiz :

Geçen ders yılı ortalarında yaptırılan üyelerimize mahsus rozet-

ler, teşkilât tarafından büyük bir rağbet görmüştür. Rozetleri (15) kuruş bedelle üyelerimize veriyoruz .

Neşriyat :

Kurumumuz çok mühim bir tanıtma vasıtası olan neşriyata da ehemmiyet vermektedir.

1935 - 1936 ders yılında bastırdığımız kitaplar (2) iken 1936 - 1937 yılı içerisinde (6) ya çıkmıştır.

Neşriyatında daima Gençlik ve sağlık fikirlerini yayan Kurumumuz bu kitapların yavrularımızın bilgilerini kuvvetlendirecek eserler olmasına da önem vermiştir.

Şimdiye kadar neşrolunan broşürlerimizin isimleri şunlardır :

1 — Yıllık

2 — Türkiye Gençlik Kızılay Dernekleri üzerinde bir konuşma :

3 — Gençlik Kızılhaçı nedir?

4 — Okul çocuklarına öğüt ve sağlık bilgileri.

5 — Dişlerin sağlığı.

6 — Kır gezintileri ve Gençlik kır konakları.

Bu kitaplardan maâda neşrolunacak eserlerimiz şunlardır.

a) — İlk yardım (Amerika Kızılhaç Cemiyeti neşriyatından).

b) — Gençlik kır kampları talimatnamesi (tasavvur edilen Gençlik Kızılay kamplarının sureti idare ve şeklinden bahsetmektedir.)

Neşriyatımızın bir kısmı okulların kütüphanelerine parasız olarak dağıtılmış ve diğer kısmı da üyelerimize bedeli mukabilinde satılmaktadır.

Kurumumuz için bir mecmua çıkarmak hususunda da tetkikata devam etmekteyiz.

Manisa Gençlik Dernek şubemiz bir mecmua çıkarmaktadır.

Ders yılı içerisinde çıkan bu mecmuaya teşkilâtımızın bir çok kolları büyük bir alâka göstermektedirler.

Kurumumuz da bu mecmuaya yardımlarda bulunmaktadır.

Albüm işleri :

Uluslararası Kızılhaç Gençlik Kurumları ile albüm mübadelesi, muhabere ve mektuplaşmalar işi, çok önem verdiğimiz işlerden biridir.

Yabancı uluslarla tanışma ve bu münasebetle arada dostluk tesisi gibi çok önemli bağlara dayanan bu işte, yavrularımız çok büyük muvaffakiyetler göstermektedirler.

KIZILAY MECMUASI

Gençlerimizin yaptıkları albümler göğsümüzü sevinçle kabartmaktadır.

Ezcümle Buca dernek şubemizin Kanadaya gönderdiği cevabî albüm ile, 1937 Paris sergisinin Gençlik pavyonunda teşhir edilmek üzere Ankara İsmetpaşa Kız Enstitüsü ile Galatasaray Lisesi talebelerinin hazırladıkları albümlerin yabancı ülkelerde Kurumumuza kazandırdığı şeref ve muvaffakiyeti şükranla kayıt ve arzederiz.

Mali vaziyetimiz

Varidat hususunda talimatnamemizin 3 üncü maddesinin bize verdiği salâhiyetlerden, şimdiye kadar şefkat pulu, makbuz, bazan da kitap satışından elde edilen gelirden istifade ettik.

Gelirlerimizin kaynağı olan şefkat pullarile maktu makbuzlardan başlayarak malî vaziyetimizi arz ediyoruz.

Şefkat pulları :

Teşkilâtımıza muhtelif ders yılları içerisinde gönderilen şefkat pullarının tutarı :

Binaenaleyh bidayeti teşekkülünden 1937 senesi Haziran 30 zuna kadar Merkezi umumî veznesinden ve taşra Kızılay Merkez ve şubelerinden 81,461 lira 07 kuruşluk şafkat pulu teşkilâtımıza dağılmıştır.

Maktu makpuzlar :

Bidayeti teşekkülünden 12540 liralık maktu makbuz Merkezi Umumî veznesinden alınarak teşkilâtımıza dağıtılmıştır.

Bu hesaba göre bidayeti teşekkülünden 1937 Haziran 30 zuna kadar teşkilâtımıza gönderilen pul ve maktu makbuzun yekûnu 94,001 lira 07 kuruştan ibarettir.

Merkezimizden gönderilen ve tutarı yukarıda yazılı pul ve maktu makbuza karşılık, kollardan Merkeze vaki irsalâta gelince :

	Lir	K
Bidayeti teşekkülünden 31.8.1934 tarihine kadar	6104	41
1.9.1934 tarihinden 31.8.1935 tarihine kadar	6956	25
1.0.1935 " 30.6.1936 " "	6151	41
1.7.1936 " 30.6.1937 " "	9200	13

Merkez veznesine gelmiştir.

Binaenaleyh bidayeti teşekkülünden Merkezi hissesi olarak tahsilât yekûnu 28,412 lira 20 kuruşa balığ olmuştur.

Bu paranın diğer yüzde ellisini hesap edersek kollarımızın bize 56,842 lira 40 kuruş tahsil ettikleri anlaşılır.

37,176 lira 67 kuruşluk pul ve maktu makbuz henüz nakde tahvil edilmemiştir. Nakde tahvil edildikçe Merkez hissesi Cemiyet Merkez veznesine gönderilecek mahallinde sarfedilecek yüzde elliler de talimatname ve tamimler ahkâmına tevfikân sarfedilecektir.

Merkez hissesi olarak gösterdiğimiz bu paranın içerisinde satışlardan elde edilen gelir gösterilmemiştir.

Yapacağımız işler

Yüksek Başkanlığınıza arzedilen geçen yılki raporumuzda da zikrettiğimiz veçhile, memleketimizdeki bütün Kurumların baş vurduğu aidat ve iane toplamak sullerinden alınacak varidatla büyük işler vücade getirmek güç bir hale gelmiş olmasından bu usul yerine kendimize mahsus kurşun kalem defter, kartpostal, levha yaptırmak ve bir mecmua tesis etmek sinema, konser, konferanslardan hasılat temin etmek ve bu suretle filiyat sahamızı daha genişletmek bu sene en fazla ehemmiyet verdiğimiz mevzulardandır. Tetkikatımız bu işlerin yapılmasında umduğumuz varidat temin edileceği anlaşıldığı takdirde bunların yapılmasına yüksek müsaadenizi istirham edeceğiz.

Beş yaşına basacak çalışmalarımızdan edindiğimiz tecrübelerle talimatnamemizin bazı maddelerini Kollarımızın çalışmalarına daha uygun bir şekilde tadil etmek istiyoruz.

Kurumumuzun Yüksek Başkanlığınıza, Sağlık ve Kültür Bakanlıklarına göregeldiğimiz müzaharete karşı derin şükranlarımızı bir kerre daha tekrarlar ve derin saygılarımızı sunarız.

Gençlik Kızılay Kurumu Tarafından Bastırılan Eserler :

Yıllık

Fiyatı yüz kuruştur.

Türkiye Gençlik Kızılay dernekleri üzerinde bir konuşma

Yazan : Bay Dr. Şaman. Fiyatı yirmi kuruştur.

Gençlik Kızılhaçı nedir ?

Kızılhaç birliği tarafından yazdırılan bu eseri Bay E. Ekrem Talû dilimize çevirmiştir. Fiyatı yirmi kuruştur.

Okul çocuklarına öğüt ve sağlık bilgileri

Yazan : Bay Dr. Zeki Nasır Barker. Fiyatı onbeş kuruştur.

Dişlerin sağlığı

Yazan : Bay Dr. Zeki Nasır Barker. Fiyatı onbeş kuruştur.

Kır konakları

Yazan : Bay Dr. Şaman. Fiyatı yirmi kuruştur

Faiz cetveli

İş adamlarına çok lâzımdır. Fiyatı on kuruştur.

Yukarda yazılı eserlerden edinmek isteyenler bedellerini (Ankara'da Gençlik Kızılay Kurumu Merkez Heyetine) göndermeli ve adreslerini okunaklı olarak bildirmelidirler.

Gençlik Kızılhaç Haberleri

Bulgar Gençlik Kızılhaçı

Bulgar Gençlik Kızılhaç Cemiyeti Bulgaristanın en mühim gençlik teşekkülüdür. Bu teşekkül orta okullarda feyizli ve müterakkidir. Bulgar Kızılhaç Gençlik şubesi son senelerde bu okullardaki Gençler için dört mühim konferans tertip etmiştir. Bunlardan birincisi Rous-séde, ikincisi Sofyada, üçüncüsü Petriçte ve dördüncüsü de Plevnede toplanmıştır.

Ruznameye geçen bütün meseleler büyük bir dikkatle tetkik edilmiştir. Bu meseleler Juniorların çalışmasına dairdir. Hfızıssıha propağandası ilk imdat, içtimâî felâketlere karşı mücadele, okullar arasında muhaberat, ilâ..

Mevzu Juniorlar tarafından hazırlanmış ve münakaşalar yine Gençler tarafından idare edilmiştir.

Konferanslar rühban heyeti, Kültür Bakanlığı ve diğer müesseseler mümessilleri huzurunda hazırlanmıştır. Ahali vasî mikyasta konferanslara iştirâk eylemiştir.

Geçen sonbaharda Gençlik Kızılhaçı tarafından tertip edilen kurslar muvaffakiyetli netice vermiştir. Buraya iştirak edenlerin hepsi imtihan geçirmişler ve bu imtihanlar Kızılhaçın sertifikalarına hak kazandırmıştır. Bunların yardımlarından istifade edilmek üzere kaza vukuunda davet edileceklerdir. Kurslar, Gençlik gurupları âza sayısını hissedilecek kadar arttırmağa yardım etmiştir.

Birleşik Amerika

Amerika Juniorlarının hastanelerde yatırılan askerlerle meşgul oldukları malûmdur. Bu hayır eserinin menşei büyük harbin ilk zamanların da başlar. Çocuklar büyük kardeşlerinin izini takib etmekte ve elyevm deniz ve kara askerleriyle hasta eski muhariblere her nevi şekerleme göndermektedirler.

Elyevm mer'i olan usûl ve kaideye göre Gençlik Kızılhaçının bütün âzaları her hangi bir hastahanenin tekmiil hastalarını veya-

hut bunlardan bir kısmını himayeleri altına almayı deruhte etmişlerdir. Umumiyetle bir senedenberi devam etmekte olan bu usul hastahanenin veyahut okul idaresinin arzusu ile yenilenmektedir.

Gençlik Kızılay Kurumu
Neşriyatından Yıllık ve Broşürleri
Okuyunuz.

KIZILHAÇ HABERLERİ

Lehistan

Polesie mahallî komitesi Gençlik mahafili geçen kış bir çok okullarda sıcak yemek tevzi etmiş ve 1400 den fazla fakir çocuk bundan istifade etmiştir.

Polesiede iklimin şiddeti, çiftçi olan ahalisi arasında hüküm süren fakruzaruret hesaba alındığı takdirde, Juniorlar tarafından kış ayında dağıtılan sıcak yemeğin nasıl bir minnetdarlıkla karşılandığı kolayca anlaşılır.

Bir çok çocuklar okuldan uzak olan yerlerde oturmaktadırlar. Bunlar perişan elbiseleri, ayakkabılarile havanın bütün şiddetlerine göğüs vermekte ve ekseriya evlerinden aç olarak, yegâne gıda olmak üzere kuru bir ekmek parçasıyla çıkmakta, öğlende evlerine dönünceye kadar bu ekmekle idare eylemektedirler. Saat 11 de bunlara verilen sıcak öğle yemeği, kuvvetlerini arttırmakta ve onları ısıtmaktadır. Bu çocuklara kış mevsiminde balık yağı da verilmektedir.

Polesie köylüleri yağlı maddeleri pek az olan yemeklerle tegaddî ettiklerinden, bu rejim çocukların ahvali sıhhiyeleri üzerinde tecrib-kâr tesir yapmaktadır. Balık yağı onlara lazım olan (A) vitaminini vermektedir.

Juniorlar, intizam ve salâhiyetle müterafik büyük bir gayretle bu tevziatı yapmaktadırlar. Lehistan Kızılhaç idare heyeti bu hayırlı iş için 15000 zloti tahsis etmiştir.

Salvador

Salvador Cumhuriyeti dahilinde bu sene vukubulan zelzeleden dolayı Kızılhaç Cemiyeti felâketzedelerin imdadına müsaraaat eylemiştir. Felâketin dairei şümûlüne dahil olan sahanın genişliğinden dolayı Cemiyet; Kızılhaç Cemiyeti Uluslararası Komitesi ve Kızılhaç Cemiyetleri Ligi tarafından vakî olacak müracaatları kabul etmiş ve binnetice Millî Kızılhaç cemiyetleri aşağıdaki teberrularda bulunmuşlardır.

Birleşik Amerika Kızılhaç cemiyeti	2500 dolar
Japon	1000 yen,
Küba	200 yesus gönder-
mişlerdir.	

Almanya

Geçen seneden beri Almanyada Kızılhaç teşekkülleri mühim surette inkişaf etmiştir. Cemiyet azalarının mikdarı 1935 de 865.125 şe baliğ olduğu halde bu mikdar 1936 da 1.074.545 şe çıkmıştır. Milletin bir teşekkülü olan Kızılhaç Cemiyeti; erkek - kadın, genç - ihtiyar bütün unsurlarının kayda şayan müzaheretlerini kazanmıştır. Bir takım kolları, trenleri ihtiva eden Kızılhaç Cemiyetinin sıhhi kıtaat teşkilâtı cesaret verici terakkilere, inkişafılara uğramıştır.

Bu sıhhi kıt'aların faaliyetleri yalnız ilk imdad işlerine münhasır olmayıp, yaralı ve hastaların nakli, yolda düşenlere yardım, gazlara karşı, su baskınlarında, dağlarda, maden ocaklarında koruma gibi işlerde ve müstevli hastalıklar zuhurunda tavassut etmek, hastaları dezenfekte ederek onların tedavilerini temin eylemek gibi mühim hususlarda büyük terakkiler göstermişlerdir.

1936 senesi ikincikânunda sıhhi kollar 167.000 efraddan ibaret olup, bunların mecmuu 2.300 kol teşkil etmektedir. Bu teşekkülde çalışan memurların malzemesi dolgundur: Seyyar arabalar, nakil vasıtaları, sıhhi malzeme, sargılar, gaz maskeleri ilâ .. Bu sıhhi kıt'aların 2.732.991 vak'aya müdahale etmiş olmaları, hizmetlerinde görülen faydaların ehemmiyetini tebarüz ettirmiştir.

Alman Kızılhaç Cemiyeti hastahanelerde 1080, sıhhi müesseselerde 2272, üniversite kliniklerinde 1018, askerî lâzaretlerinde 248 ilâ çalışan hastabakıcı hemşirelerin çalışmalarından da istifade etmektedir. Bebeklere, kreşlerdeki çocuklara bakan, delilere yardım eden fabrikalarda sanatoryumlarda, hususî kliniklerde çalışan hastabakıcı hemşireleri de yukardakilere ilâve edecek olursak, halifaaliyetteki hemşirelerin sayısı 8272 ye baliğ olduğu anlaşılır.

Cemiyetin hizmetinde bulunan samaritenlerle, yardımcılarının adedi de çok artmıştır. Samaritenlerin adedi 1936 temmuzunda 73.791 (evvelki senenin 1 Eylûlüne kadar bu mikdar 3.594 kişiden ibaret idi), 6664 samaritenle 1493 yardımcı meslekleri için hazırlanıyordu. Cemiyetin bu müzaharetleri bunları kabul eden hastahaneler sayesinde dikkatli talim ve terbiye görüyorlardı. Lâkin malî tekâlifin pek

fazla olmasından dolayı pek az müessese bunları meccanen kabul edememektedir.

İspanya Kızılhaçına gönderilen îaneler

Alman Kızılhaç Cemiyeti ikinci reisi albay Draudt İspanyaya iane için vakî olan müracaata cevaben Uluslararası Komiteye 4,219,20 İsviçre frangı göndermiştir.

Almanya, Kanada, Birleşik Amerika, Fransa, Norveç, Yeni Zelând, Pero, Portekiz, Venezüelâ tarafından İspanyadaki harb felâket-zedelerine iane gönderilmiştir.

İtalya

İtalya hükûmeti, Kızılhaç Cemiyeti Uluslararası Komite emrine İspanya harp felâketzedelerine yapılacak yardım teşkilâtı için fevkelâde olarak 1 Temmuzdan itibaren diğer yardımlar haricinde ayda 2.000 isviçre frangı tahsisine karar vermiştir.

Belçika

Dış Bakanı M. Spaak'ın talebi üzerine vekiller meclisi Uluslararası Komiteye 250.000 Belçika frangı verilmesine karar vermiştir.

Çin - Japon harbi

Çin - Japon ihtilâfından müteessir olan havalide yardım ve muaveneti temin için Birleşik Amerika Kızılhaç Cemiyeti 100.000 dolara kadar sarf edilmek üzere sıhhi malzeme gönderileceğini Şanghayda bulunan Uluslararası Komitenin murahhası M. Watteville bildirmiştir.

İngiliz Kızılhaç Cemiyeti de Çine bir hayli mikdar ipekli mensucat göndermiştir.

Çine yardım

Birleşik Amerika Kızılhaç Cemiyeti mikdarı 53700 ze balığ olan mahallî komitelerini Çinde cereyan eden vukuattan dolayı müteessir olanlar için verilecek ianat ve teberruatı kabul eylemelerini ahiren bildirmiştir. Toplanan îanelerin yekûnu, Çin Kızılhaç Cemiyetine ve orada bulunan diğer muavenet cemiyetlerine gönderilecek ve bu paralar muhtelif milletlere mensup yaralılarla hastaların yardımına hasredilecektir.

Çin Kızılhaç Cemiyetinin kendisine yapılacak yardımı minnetdarlıkla kabul edeceği hakkında Kızılhaç Komitesi tarafından vaki olan iş'ar üzerine Amerika Kızılhaç Cemiyeti bu kararı ittihaz eylemiştir.

Japon Kızılhaç Cemiyetine gelince: Cemiyet kâfi miktarda mücehhez olduğu kanaatindedir

Çin - Japon harbinden mutazarrır ve müteessir olanlara verilmek üzere Birleşik Amerika Kızılhaç Cemiyeti 13,000 dolar tahsis ve bu paradan 30,000 doları Amerikalılarla diğer yabancıların çıkarılmasına hasredilecektir.

Birleşik Amerikanın pasifik sahilinde oturan Çinliler 100.000 dolar toplamış ve kullanılacak sargı ve mualece gibi şeyler için bu para Birleşik Amerika Kızılhaç Cemiyetine tevdi edilmiştir.

Çin - Japon harbinden dolayı İngiliz Kızılhaç Cemiyeti tarafından iâne toplamağa başlanmıştır. Londra belediye reisi, Centrburi ve Yurk Vetminster piskoposlukları bu iâne toplama işini yüksek himayelerine almışlardır. Toplanacak paralar ilâc ve sair sıhhi malzeme ve aynı zamanda elyevm harp mıntakasında bulunan İngiliz tabasına yardım için tahsis olunacaktır.

Bulgaristan

Bulgar Kızılhaçının 46 ıncı umumî içtimaî munasebetiyle reis Prf. Danef tarafından verilen raporda, Cemiyet âzalarının 60 bine, mahalli komitelerin de 800 ze baliğ olmak üzere bulunduğu bildirilmektedir.

Diğer taraftan Gençlik Kızılhaç şubesinin de 2731 guruba taksim edilmek üzere 208 821 azası vardır.

Hastabakıcı hemşireler mektebine elyevm 135 talebe devam etmekte, bunlardan 30 hemşirenin pansiyon masrafı Umumî Sıhhat müdürlüğünden tesviye edilmektedir.

KIZILAY

Karagün Dostudur.

(Tokyo) da toplanan Uluslararası (Kızılhaç ve Ay) konferansı kararlarından

Dilimize çeviren: *Saim Umar*

— Baş tarafı 156 ıncı sayımızdadır. —

Fasıl 2: Mürakaba teşkilâtı

I- Hâmî Devlet ve muraahaslar.

Madde 23 — Yüksek tarafeyni âkideyn işbu mukavelenin tam bir şekilde tatbikinde Hâmî devletlerin teşriki mesaisini tanımakla beraber, onların hüsnü tavassutunu kabule âmade bulunduklarını beyan edeceklerdir.

Bu suretle, Hâmî Devletler, kendi diplomatik muayyen memurlarından hariç olarak, kendi teb'aları arasından, yahut diğer bitaraf devletler teb'ası meyanından muraahaslar tayin edebileceklerdir. İşbu Muraahaslar muhasım Devletlere tavsiye edilecekler ve vazifelerini, onların nezdinde ifa eyleyeceklerdir.

Hâmî Devletlerin mümessilleri, yahud onların mümessilleri sivil üseranın muhafaza edildiği bil'umum mahallere bilâistisna gitmek hakkına malik bulunacaklardır.

Keza sivil üsera tarafından işgal edilen mahallere serbestçe girmek ve onlarla yanlarında diğer bir şahid olmaksızın ya bizzat veya tercümanları vasıtasıyla görüşme selâhiyetleri olacaktır.

Muhasım taraflar, mümessillerin veya onlar yerine intihap edilen Muraahasların vazifelerini ifaları zımında en vasi bir mikyasda suhulet göstereceklerdir. Askerî makamat mumaileyhimin ziyaretlerinden haberdar edileceklerdir.

Muhasımlar, sivil üseranın merbut olduğu millet teb'asından olanların bu teftiş seyahatlerine iştirâklerinin kabülü hususunda aralarında anlaşabileceklerdir.

II- Mukave-
lenin izahı
ve konfe-
ranslar

Madde 24 — İşbu mukavelenin ahkâmının tatbikatı hakkında muhasımlar arasında ihtilâf hasıl olduğu takdirde Hâmî Devletler, kabil olduğu derecede işbu ihtilâfın izalesine matuf tavassutlarını hüsnü istimal edeceklerdir.

Bunun için de, Hâmî Devletlerden her biri, bitaraf araziden muvafık bir surette intihab edilecek bir mahalde bunların mümessillerinden mürekkep olarak bir içtima yapmalarını alâkadar muhasımlara teklif edeceklerdir. Muhasımlar kendilerine vakî bu kabil teklifata muvafık bir cevap itası mecburiyetindedirler. Aksi halde Hâmî devlet, dahil dava olan devletlere, bitaraf bir devlete ait bir şahsın veya beynelmîl Kızılhaç Komitesine mensup bir zatın kabulünü teklif edecek ve bu zat içtimaa iştirâk için davet edilecektir.

III- Kızıl-
haç Beynel-
mîl Komitesi

Madde 25 — Yukardaki hükümler alâkadar muhasımların kabulile, sivil üseranın himayesi zımında çalışan beynelmîl Kızılhaç komitesinin azamî faaliyetlerine karşı hiç bir mânia teşkil etmiyeceklerdir.

Fasıl 3: Nihai hükümler

İmza

Madde 26 — Bugünün tarihini taşıyacak olan işbu mukavele tarihine kadar konferansta temsil edilen bilumum memleketler tarafından imza edilmiş bulunacaktır.

I-Tasdik

Madde 27 — İşbu muahede kabil olduğu kadar süratle tasdik olunacaktır.

II-Tevdi

Musaddak mukaveleler (Berne) de tevdi edileceklerdir.

III - Diğer
Devletlere
tebliğat.

Tasdik edilen her tevdi parçası hakkında bir zabıtname kaleme alınarak mukavelenin kendileri namına imza edilmiş veya muvafakatini bildirilen devletlere birer musaddak suretleri İsviçre Federal heyeti tarafından teslim olunacaktır.

Mer'iyete
vaz'ı: İki
tasdikten
sonra mü-
teakiben
Muvafa-
katlar

Madde 28 — İşbu muahede akallî iki tasdikli mukavelenin tevdiinden altı ay sonra mer'iyete vaz'olunacaktır.

Bunu müteakip, tasdikli muahedenin tevdiinden 6 ay sonra her âkid taraf için mer'i olacaktır.

Madde 29 — İşbu muahede, mer'iyete vaz'ı tarihinden itibaren, bu mukaveleyi kendi namlarına imza ettirmemiş olan devletlerin muvafakatlerine küşade bulunduracaktır.

I-Muvafakatlerin bildirilmesi ve tesirleri

Madde 30 — Muvafakatler İsviçre Federal Meclisine tahriren bildirilecek ve oraya muvasaletinden itibaren altı ay sonra tesirini gösderecektir.

II- Diğer Devletlere tebligat

İsviçre Federal meclisi bu muvafakatleri kendi namlarına mukaveleleri imza etdirmiş olan veya muvafakatler ni bildirmiş bulunan bil'umum devletlere teblig olunacaktır.

Hali harb; derhal mer-iyyete vaz'ı diğer devletlere tebligat

Madde 31 — Hali harb muhasım tarafların muhasamatın başlamasından evvel veya sonra muahedeyi imza veya muvafakatlerini bildirmek suretile olan tevdileri derhal ma'mulünbih olacaktır. Hali harbde bulunan devletlerin tasdik ve muvafakat tebligatı İsviçre federal meclisince en serî bir tarikle yapılacaktır.

- Arkası gelecek sayımızdadır -

**Kızılaya âza olmak
insanlık ve medenîlik
icabıdır.**

Nutuklar

Kızılay Hastabakıcı Hemşireler Okulunun bu seneki mezunlarına diploma verme merasimi esnasında söylenmiş olan ve yerimizin azlığı dolayısıyla bu sayımıza bıraktığımız nutukları aşağıda okuyucularımıza sunuyoruz.

Tıp Fakültesi Dekanı Sayın Bay Dr. Nurettin Ali Berkol'un nutku

Kızılaya bağlı olan bu kıymetli müessesenin böyle mesut bir gününde bana kendisini temsil şerefini veren Kızılay Cemiyeti genel merkezi başkanı ve Sağlık ve sosyal yardım Bakanı Prf. Dr. Refik Saydama teşekkür etmeği bir borç bilirim.

Bir ilim haline gelen modern hastabakıcılığı öğreten bu kıymetli müessesenin bu seneki mezunlarına muvaffakiyetlerine ait vesikaları, diplomalarını verirken bu Okulun tarihçesi ve faydası ile çalışma şekli hakkında söz söylemeği fazla buluyorum. Burada bulunan arkadaş ve meslekdaşlarımızın hepsi böyle bir müessesenin memlekete yapabileceği ve yaptığı pek aşikâr olan hizmetleri çok iyi bilir ve takdir ederler. Yalnız kendilerini senelerce müşfik kucağında yetiştiren bu müesseseye bugün veda edecek genç hastabakıcı hemşirelere yine bu yuvada birçok defalar söylenen sözlerden bir kaçını tekrar etmeği faideli buluyorum.

Memlekette hekim sayısının birkaç misli hastabakıcı hemşireye ihtiyaç vardır. Hekimlerin sağ ellerisiniz. Hastaların sizlere de ihtiyacı vardır. Hemşirelerin hastalara yardımları pek çoktur. Zor ve her insanın yapamayacağı kadar feragat, sabır ve şefkate ihtiyaç gösteren bu vazifeyi üzerinize aldığınızdan ve bu yolda yorulmadan, usanmadan memlekete hizmet etmeği kabul etmiş bulunduğunuzdan dolayı sizleri kutlularım.

Bir doktorun her hangi bir sıhhat müessesinde, daha doğrusu her hangi bir hastanın başında ilk aradığı ve arayacağı şey hiç şüphe yok ki hastasına bakabilecek vazifesini müdrik iyi bir yardımcıdır. Bu ideal yardımcıları sizlersiniz. Hekimle hemşirenin hastanın selâmeti namına beraber çalışmaları muvaffakiyetin mühim âmillerinden biri-

sidir. Bu mesai birliğinde gözönünden aslâ uzak tutmıyacağınız bir nokta hekimin tavsiyelerini harfiyen tatbik etmek olacaktır.

Bugün bu müessesenin yetiştirdiği hemşirelerimizin her yerde iyi çalıştıklarını görüyorum. Bunun ben yakın şahitlerinden biriyim

Bir doktorun hakkı, hayatını kurtardığı hastasının maddî karşılığıyla nasıl ödenemezse sizlerin büyük bir tevekkül, feragat ve sabırla çalışmanızın karşılığı da maddî karşılıklarla ödenemez. Bir muztaribin minnet dolu bakışından haz duyacak ve bütün mükâfatınızı bu hazda bulacak insanlarsınız.

Her birerlerinizin halkla temaslarınız bir hekimin alâkasından ve temaslarından daha az sıkı değildir. Sizler hastalarınız üzerinde yapacağınız kuvvetli tesirler ve telkinlerle sade şefiniz olan hekime ve hastanın kendine değil, memlekete, cemiyete, insanlığa hizmet edeceksiniz. Sizler ne kadar çok ve ne kadar işinizde ehil olursanız hekimler işlerinde o kadar muvaffak olur. Ve dolayısıyla memleketin ve şahsın sıhhati üzerinde müessir olurlar.

Sizlere muvaffakiyetler diler, her birerlerinizin memlekete, halkın sıhhat ve saadetine insanlığa hadim birer unsur olmanızı dilerim.

Sözlerime son vermeden önce aziz olan vazifeyi ifa etmek isterim. Her sahada olduğu gibi sıhhat ve içtimâî muavenet sahasında da büyük irşadlariyle eserler meydana getirmiş olan Ulu Önderimiz Atatürk'e en derin ve kalbî saygılarımızı minnetle sunarım. Vekâlet makamına geldiği gündenberi mesleğimizin yükselmesine, haklarımızın ve vazifelerimizin kanunlarla tesbitine büyük himmetler sarfetmiş olan Prof. Dr. Refik Saydamın ismini saygı ile anmak borcumdur. Memlekete içinde bulunduğumuz hayırlı müesseseyi kazandıran ve her yerde şefkati ibzal eden Kızılay Kurumuna da derin şükranlarımı sunarım.

Okul Direktörü Mis Goff'un nutku

Bugün Okulumuz bir çok sayın misafirlerimizin huzur ile - şeref lenmiştir. Cümlenize Okul namına candan hoşgeldiniz derim.

Bu toplantı Hemşire mesleğile yakından alâkadar olanlar için cidden mes'ut bir andır.

Bugün biz Okulun şimdiye kadar verdiği mezunlardan en kalabalığı olan onuncu yıl mezunlarının mezuniyetini tes'id ediyoruz. Ve bu on yılın sonu bize geçen günlere bakarak, Türkiyedeki hastaların bakımı için daha iyi işçiler yetiştirmemize iyi bir fırsat verecektir.

Bir yabancı görüşü ile sizi temin ederimki ; Okulun bu zamana kadar yaptıkları hakikaten şayanı takdirdir. Ne Avrupada ve ne de Amerikada on yıl içinde bu kadar terakki eden bir Okul bilmiyorum.

Halkın Hemşireliğin ne demek olduğunu temamilen anlamaması - daha fazla rağbet görülmesine mani teşkil etmektedir.

Modern Hemşire medeni dünyada yeni bir mevcudiyettir, bugün modern bilgiler kendisinden anlayış, mehareti, ve modern Doktorlar, bilgili yardımlar beklerler.

Hademeden yetişme, tahsilsiz hastabakıcılar kalmamıştır. Biz Hemşire yetiştirenler ; her şekilde mücadele ederek bir ordu kuruyoruz. Askerlerden değil, fakat genç, meharetli bayanlardan bir orduki ; bunlar sade hastalara bakmak değil, aynı zamanda yükselen nesle sıhhatli kalmalarını da öğretsin.

Bu 1937 senesi mezunları grubu kurduğumuz orduya verilen bir numunedir. İşe hazır ve halka yardım için sabırsızdır. Heveskâr ve kabiliyetini göstermek arzusundadır. Kendisini kuvvetli ve muharetli hissetmektedir

Fırsat ufku ve muvaffakiyet çok parlak ve yakın görünüyor. Temenni ediyoruz ki her birisi buna erişebilsin. Onların kabiliyeti vardır ve biz onlara tesadüf edecekleri fırsatlara hazırlamak için emeğimizi sarfettik Şimdi onların istikbali öğrendikleri şeylerin tatbikinde ve iyi muhakeme edebilmelerindedir. Artık bizce onlara arzularını temamilen yerlerine getirmek için iyi temennilerde bulunmak kalıyor.

Okulun tesisine ve ilerlemesine yardım eden Kızılay Cemiyeti Sayın Başkanının bu toplantıda hazır bulunamamış olmasına çok müteessiriz.

Bu Okulun tekâmülü kendisinin senelerce tasavvur etmiş olduğu icraatından biri idi. Biz bu tasavvurun şimdiye kadar bu hale gelen hakikattan daha ziyade olmasını dilemekteyiz.

Okulun ilk Direktörü olan Bay Doktor Ömer Lûtfi Etî'nin - bugün aramızda bulunmamasından cidden pek müteessiriz. Okulun inkişafındaki esas itibar kendisine aittir. O Okulun direktörü olarak çalışmamış, aynı zamanda 250 mezuna arkadaş, hoca ve babalık etmiştir.

Bugünkü merasim programımız uzun olmayacaktır.

Böyle bir toplantıdan esas gaye, okul teşkilâtını, talebelerin ya-

şamalarını ve çalışmalarını göstermektedir. Bunu düşünerek sizleri dershanelerimizi ve yeni binamızı görmeye davet ederiz. Buralarda sizi gezdirecek ve yaptıklarımızı anlatacak - hazır talebeler bulacaksınız. Arkadaşlığınızı istiyor ve ilerde sizi sık sık aramızda görerek bize şeref vermenizi temenni ediyoruz.

Edirnekapı Sıhhat Merkez Başhemşiresi Bayan Fatma Acar'ın nutku

Sayın Dekan,
Sayın Direktis,
Sayın Bayanlar ve Baylar,

Türkiye Kızılay Hastabakıcı Hemşireler Okulunun ilk mezunu sıfatıyla bir kaç söz söylemek fırsatının bahşedilmesinden ötürü bahtiyarım.

Bu gün damı altında toplandığımız bu şefkat yuvasını yurda yaptığı hizmetleri anmazdan önce gözlerimizi gerilere çevirmek lâzım geldiği kanaatindeyim. Zaman geçtikçe o zamana aid hatıraları bilenlerin adedi azalır.

İnkılâb idaresi yurda temiz elini koyduğu ve şuurlu bir tarzda işlerini tanzime koyulduğu zaman Osmanlı imparatorluğu devrinden kalan bir çok köhne teşekkülleri yıkmış ve yerlerine bu gün iftiharla gördüğümüz Yepyeni teşekkülleri kurmuştur.

Bu teşekküller arasında evvelce genel direktörlük tarafından idare edilen sağlık işlerinin içtimai yardımla birlikte bir bakanlık şekline büründüğünü ve başında yorulmak bilmez mesaisile büyük Refik Saydamı görüyoruz.

Cağaloğlunun konforlu binasında yalnız azil ve tayinlerle uğraşıp müsbet bir iş görmeye muvaffak olamayan (sıhhiye müdüriyeti umumiyesi) nin göremediği ve görmeyi bile akıl edemediği çok mühim sıhhi ve içtimai işlerin bir çoğu Ankaranın Hacı Bayram mahallesi-nin tahta ve eski bir evinden doğmuştur. Önce doğan sonra tatbik edilen güzel fikirler, modern işler, şuurlu hamleler için konfordan âri tahta ve mobilyesiz bir ev kifayet etmiştir. Yeter ki işin başında şuurlu bir kafa; inkılâbı bir ruh ile işleyen zî hayat bir makine, azim ve imanla mücehhez bir şahsiyet bulunsun. İşte bu şahsiyeti Sıhhat Bakanı Bay Refik Saydamda görüyoruz.

Fetva eminlerinin (yabancı erkek hasta bakıcılığında nisa tayfasının istihdamları muvafıkı şer'i âli değildir) yollu fetva vermek suretile kızlarımızı insanî vasifesinden men eden taassub ve cehalet

devri kapandıktan, örümcekli kafalardan çıkan sözlere kulaklar tıkan-
dıktan sonra açılan nurlu ve şuurlu Cumhuriyet ve inkılâb devrinde
yapılacak bin bir iş arasında hastahanelerin mühim bir eksiğini
tamamlamak zaruretile karşılaşan Cumhuriyet sıhhiyesi hastaha-
nelerin temeli mesabesinde olan hasta bakıcı hemşire yetiştir-
meği de ihmâl etmedi ve bu işde acele davranmak lüzumunu
derhal kavradı. Şefkatli kanatlarını yurdun üstüne germiş olan Kızılay
teşekkülü vasıtasile bu işi başardı. İşte 1925 yılı bu çok önemli işin
başarıldığı tarihe raslar. 1925 tarihi her hemşirenin hafızasında sakla-
ması lâzım gelen bir tarihtir.

Bir kaç asırda bir hemşire bile yetiştirmeyen ve yetiştirmek lü-
zumunu hissetmiyen eski idarenin yerine geçen inkılâp idaresi beş on
yılda bir kısmı bugün burada bulunan yüzlerce hemşire yetiştirmiş-
dir.

Tekâmülün tedrici olduğunu bilirsiniz. Bu kanuna uyarak Okulu-
muz da yıldan yıla tekâmül etmekde ve her geçen yıl arkasında tatlı
fa'al hatıralarla dolu bir mazî bırakmakda, hemşirelik yurdda daha
önemli, daha şerefli, daha fennî, daha faziletkâr, daha şuurlu izler
terketmektedir.

Bilirsiniz ki önceleri yalnız şifa temin edici alanda çalışan hekim-
lik yine tedricî tekâmül kanununa uyarak ilerlemiş ve bilhessa Pas-
teur inkılâbından sonra bir de koruyucu hekimlik teessüs etmiştir.
Fennin süratle ilerlemesinden ötürü bu da kâfi gelmemiş daha ziyade
cihan harbini müteakıb hız alan ictimai hekimlik meydana çıkmıştır.

Hekimlikte vukua gelen inkılâbdan hemşireliğin de pay alması
kadar tabii bir şey olamayacağından hemşirelikte hekimliğe uyarak
hastahane hemşireliği, koruyucu işlerde ve ictimai hekimlik sahasında
çalışan hemşirelik gibi bir takım ihtisaslara, şubelere ayrılmıştır.
İnkılâb sıhhiyesi bu ihtisaslara da bigâne kalmadı. Hemşireliği bir
takım ihtisaslara ayırdı ve son defa olmak üzere de 1934 yılında
yurdda çok önemli sosyal bir iş olan ziyaretçi hemşireliği ihdas etti.
Bu suretle hemşirelik yalnız hastahanelerin duvarları arasına münha-
sır kalmayıp fakir, âciz, zebun yurddaşların evlerinin içine kadar
girmiş bulundu.

Bu, daima ileri yürümeği ve kadının da teşrik edildiği makul ve
teknik teşkilâtı istihdaf eder.

İlk defa inkılâb sıhhiyesidir ki kadını sosyal hekimlik sahasında
kendine yardımcı yapmıştır. Beşerin sıkıntısı önünde insanî vazifesini

unutmayan ve cihan harbile alt üst olan cemiyetin hali hazır şekli insanların birbirine daha ziyade, daha esaslı yardım etmelerini âdeta mecburî kılacak vaziyet ihdas ettiğini, önce bu mecburiyetin kudsiyetini halka aşılamağa lâzım geldiğini, aşılamağa için de teknik teşkilâta ihtiyaç olduğunu kavrayan Cumhuriyet sıhhiyesi kendi sahasında bu sosyal duruma da ehemmiyetle nazar atfetmiş ve icap eden teşkilâtı kurmuş ve bu teşkilâtın bizim hissemize düşen vazifeyi de göstermiştir.

İşte önümüzde açılan geniş sahada bizler Babıali sıhhiyesi zihniyetile inkilâb sıhhiyesi kafasile, inkilâp ruhile, inkilâb aşkile çalışacağız ve inkilâb kızları olduğumuzu bu çalışmamızla bir kerre daha isbat edeceğiz.

Sayın Bayanlar, Baylar: 1 Mart 1932 tarihli nutkunda (Milletimizin sıhhatini korumak ve takviye etmek, ölümü azaltmak, nüfusu çoğaltmak, bulaşıcı ve salgın hastalıkların tahribine karşı koymak ve bu suretle Millet fertlerinin dinç ve çalışmağa kabiliyetli, sıhhatli vücutlar halinde yetişmesini temin etmek gerektir.) diyen ve biz Türklere doğru yolu gösteren Uu Önderimiz Atatürke minnet ve şükranlar

Cumhuriyet Hükûmetimize ve bu Hükûmetin şuurulu bir sıhhat ve nüfus siyasası güden Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Bay Dr. Refik Saydama minnet ve şükranlar

Aziz Türk Milletine minnet ve şükranlar

Bizleri müşfik damı altında barındıran ve bizi yurda faydalı bir unsur haline koymak için pek çok fedâkârlıkta bulunan Kızılaya minnet ve şükranlar

Okulumuzun kuruluşundanberi idaresi ve tekâmülü için yorulmak bilmez bir azim ile çalışan, bizlere daima baba şefkati göstermiş olan eski Direktörümüz Sayın Bay Dr. Ömer Lütfü Etiye ve bizleri yetiştirmek için büyük emekler sarfeden aziz hocalarımıza minnet ve şükranlar

Bir yıl gibi kısa bir zamanda bizim için çok çalışan direktris Miss Gof'a minnet ve şükranlar.

Bütün arkadaşlarımı hürmetle selâmlar ve bugün diplomalarını alan hemşirelerime muvaffakiyetler temennî ederim.

TÜRKİYE KIZILAY MECMUASI

ANKARA

PARTIE FRANÇAISE

Articles et nouvelles parus dans le texte turc de ce numéro

- 1 — La soixantième année du Croissant - Rouge.
- 2 — Aperçu général sur l'histoire du Croissant - Rouge et de la Croix - Rouge.
- 3 — Exposé sommaire des principales transformations accomplies par le Croissant - Rouge au cours de la cinquantième et soixantième années.
- 4 — Conférence radiodiffusée par le professeur Dr. Refik Saydam, Député d'Istanbul et président de la Société du Croissant Rouge.
- 5 — Activités du Croissant - Rouge en temps de paix et de guerre.
- 6 — Conférence de Madame Roger Pittard sur la Convention relative aux calamités naturelles.
- 7 — Communiqués du Comité International de la Croix - Rouge.
- 8 — Forces aériennes, danger de gaz dans les guerres à venir, et le Croissant - Rouge.
- 9 — Attaque aéro - chimique déclenchée contre les Turcs et attaque aérienne turque
- 10 — Magasins destinés à la garde des appareils d'oxygène.
- 11 — Programme se rapportant aux leçons suivies contre le danger des gaz de Guerre et les 10 conseils à observer au cours des leçons données sur ces gaz.
- 12 — Nouveau composé de Gaz découvert par les Américains.

KIZILAY MECMUASI

- 13 — Masques allemandes à l'usage du peuple.
- 14 — Les manoeuvres allemandes opérées en automne pour essayer la possibilité de se protéger contre les attaques aero - chimiques.
- 15 — Un nouveau type d'abrit contre les attaques aériennes.
- 16 — Visite par son Excellence M. Metaxas à la fabrique des masques à gaz.
- 17 — Index des articles sur les gaz intoxicants parus dans notre periodique.
- 18 — Réponses aux demandes faites par nos lecteurs sur les gaz.
- 19 — Nouvelles du Croissant - Rouge.
- 20 — Nouvelles de la section de jeunesse du Croissant - Rouge.
- 21 — Nouvelles de la Section de Jeunesse de la Croix - Rouge.
- 22 — Nouvelles de la Croix - Rouge.

Exposé sommaire des principales transformations accomplies par le Croissant - Rouge Turc Au cours de la cinquantième et soixantième années

* Notre Société a été transférée en 1929 dans le magnifique local qu'elle avait fait bâtir à Ankara, Yençehir avec un gout de parfaite harmonie et d'élégance.

* Par la haute approbation de notre Grand Chef Atatürk et la résolution votée à l'issue de la réunion du 28 Avril 1935 de notre Comité Central, le nom de "Hilâli Ahmer," fut substitué par celui de "Kızılay," pour être désigné définitivement sous cette dénomination à partir du 1 - Juillet 1935

* En vue d'inculquer dans l'esprit des enfants les sentiments d'amour pour le pays et susciter en eux le culte de charité et de secours, il a été fondé le 23 Mai 1936, une Section de Jeunesse du Croissant - Rouge qui malgré la jeunesse de son organisation compte aujourd'hui plus de 70,000 adhérents, a su se distinguer par ses multiples efforts pour arriver au développement de ses facultés et atteindre ainsi son but final.

La première occupation de cette section fut portée dès son apparition à l'établissement et à la consolidation des rapports avec les Juniors étrangers en commençant par se mettre en correspondance avec ces derniers et leur envoyer régulièrement des albums et des présents.

* Le Croissant - Rouge fit élever le 29 octobre 1936 à Mamak dans les environs d'Ankara une fabrique pour la confection des masques à gas qui s'adapte largement aux progrès de la science et de la technique conçu ramment avec les établissements analogues de l'Europe par le perfectionnement de son outillage et la puissance de ses productions.

* Les magasins fondés par notre Société à Eskichéhir pour la garde du matériel sanitaire et chirurgical ont été transférés dans le courant de l'année 1937 dans les nouveaux locaux établis à Etimesut, lesquels possèdent toutes les conditions requises pour y installer le matériel en question avec une parfaite coordination technique.

* Les sources minérales d'Afyon Karahisar dont l'exploitation et la mise en valeur ont été concédées à notre Société ont reçu une amélioration qui dépasse toutes les prévisions.

L'installation de nouvelles machines mises en activité en augmentent largement la production en assurant d'énormes bénéfices à la Société.

Le public se félicite d'avoir à sa disposition l'eau d'Afyon dont la pureté et la puissance curative lui font valoir incontestablement une réputation légitime et mondiale.

* Notre Société accueille avec un sentiment d'amour paternel les émigrés de Bulgarie et de Roumanie dès qu'ils mettent le pied sur le territoire Turc et s'occupe scrupuleusement dans la mesure de ses moyens de leur nourriture, leur logement, leur traitement ainsi que leur habillement et dont les dépenses totales atteignent plus que la somme de 226.449 livres.

**Conférence radiodiffusée par le professeur Dr. Refik Saydam
député a'Istanbul et président de la société du Croissant
Rouge Turc à l'occasion du quatorzième anniversaire
de cette société**

Chers Auditeurs,

Tout en exprimant la joie qui m'a donné l'occasion de me présenter devant cette Honorable Assistance, je me permets de prendre la parole au nom du Croissant-Rouge en m'inclinant respectueusement devant notre éminent Chef ATATÜRK.

La Société du Croissant-Rouge de Turquie qui fut la plus vieille institution de notre pays et qui atteint un mois après la soixantième année de son existence, se fait un devoir enthousiaste de féliciter, à l'occasion de la fête du quatorzième anniversaire de la République Turque, les compatriotes vivant à l'intérieur et à l'extérieur de nos frontières nationales.

Je vous ferai connaître brièvement l'activité de cette Société à dater de 1923 jusqu'à nos jours et qui au cours de ce laps de temps a su se maintenir et travailler grâce à la Haute protection de notre éminent Chef de l'État Turc; à son gouvernement et à sa force physique et morale puisée à la source génératrice de la Nation Turque. Par le caractère pur de son organisation et le noble idéal de ses fondateurs, la société en question qui se conserve depuis soixante ans malgré les nombreux événements et les diverses péripéties qu'elle a dus traverser, s'efforce de mériter, avec son activité qui se développe et s'élargit chaque jour davantage, le service que lui demande avec confiance son compatriote.

Je laisse de côté les services rendus au pays par cette société en temps de guerre. Mais aussi en temps de paix la société du Croissant Rouge en accomplissant, contre les calamités générales ou régionales tels que tremblement de terre, incendie, inondation, maladie, émigration, disette etc, son devoir de faire parvenir à son compatriote exposé aux désastres énumérés ci-dessus, le produit des aides qu'elle obtient à commencer par l'humble et généreux paysan d'un tout petit village turc le plus éloigné du pays sans vouloir même songer qu'elle pourrait manquer de moyens.

KIZILAY MECMUASI

J'expose non sans un certain orgueil l'excellent résultat des chiffres assuré à la société en question au cours de l'année 1923 jusque à nos jours par les secours de la noble et et généreuse nation turque :

	Livres Tqu.	Piastres
1 — Secours aux victimes de la disette	872 040	58
2 — " " blessés de guerre	103 590	65
3 — " " inondés	250 912	66
4 — " " victimes de tremblement de terre	311 510	61
5 — " " sinistrés d'incendie	74 429	81
6 — " " aux prisonniers de guerre pour les faire rentrer à leurs foyers	52 965	47
7 — Secours aux émigrés	226 449	57
8 — " " sinistrés de calamité à l'étranger	52 997	36
9 — " " enfants exposés à l'insuffisance de nourriture	63 657	86
10 — Lutte contre le paludisme	7 711	91
11 — Lutte contre le trahom	3 103	68
12 — Secours aux tuberculeux	62 293	06
13 — Aides et secours aux hôpitaux	177 664	00
14 — Aides et secours aux dispensaires	114 434	21
15 — Envoi de secours à l'Institut de Cancer	2 000	
16 — Secours aux habitants des régions libérées	446 924	15
17 — Envoi de secours au service militaire de l'hygiène	157 007	19
18 — Secours aux compatriotes soumis à l'échange	624 836	82
19 — Aides et secours divers faits par le comité central	274 236	82
20 — Aides diverses des sièges et sections du Croissant-Rouge	456 990	10
21 — Secours aux familles des naufragés	3 139	5
22 — Aides envoyées aux expositions hygiéniques organisées pour éclairer le peuple sur les di- verses maladies	45 485	81
Total	4 385 381	37

Or, il va sans dire que les sommes indiquées plus haut sont réalisées avec les produits de secours faits par le peuple au Croissant-Rouge lequel est considéré comme une propriété commune.

Chers Auditeurs,

Il résulte de la nature des secours que je viens de lire dans le présent relevé que la Société du Croissant - Rouge s'occupe de près de toutes les questions sociales se rapportant à la vie, à la santé et au malheur des compatriotes afin de mériter la haute confiance qui lui a été témoignée par ces derniers. D'une part votre Croissant - Rouge a fondé une école des gardes - malades qui a donné naissance jusqu'ici aux institutions sanitaires des centaines d'infirmières. Tandis que d'autre part elle déploie ses efforts pour mettre le magasin du matériel sanitaire à la disposition de la Défense Nationale. En outre votre Société est en possession d'une organisation de jeunesse ayant pour mission d'inculquer dans l'esprit des enfants, à commencer par les écoles primaires, la joie du culte sacré de secours pour la culture et le développement de la charité nationale.

Enfin votre Société du Croissant-Rouge qui prend sa source d'élan et d'inspiration, à la Nation restera la même tant aujourd'hui que demain comme elle l'était hier. Les amis de cette Société et toute la nation sont unanimes de déclarer qu'elle n'hésitera pas un instant d'être l'intermédiaire aussi dans le domaine de toute oeuvre utile et productive pour le pays.

En terminant ma parole je m'incline encore une fois devant notre éminent Chef et Protecteur de notre Société et présente à notre gouvernement mes remerciements pour les facilités qu'il a bien voulu lui accorder. Notre Société dont l'existence s'appuie à la charité et à la générosité de la Nation Turque s'empresse de vous saluer avec l'expression de sa haute gratitude.

Aperçu Général

Sur la fondation et le développement du Croissant - Rouge Turc

Après avoir fait succinctement le récit de la constitution du Croissant - Rouge, et de ses affinités avec la grande famille de la Société de la Croix - Rouge, Nous exposons à la connaissance de nos lecteurs les phases et les développements qu'il a traversés sous le régime de notre jeune et vigoureuse République, édifiée sur les épaves de l'Empire. Aujourd'hui la Société du Croissant - Rouge de Turquie fête joyeusement la soixantième année de son existence.

Comment et quand la Société du Croissant - Rouge s'est instituée?

Une Conférence préparatoire réunie sous la coordination de la Société Genevoise d'Utilité Publique en collaboration avec le Docteur Henry Dunnant en vue de parvenir aux résolutions applicables notamment sur les questions relatives à l'adjonction d'un corps d'infirmiers volontaires aux armées belligérantes et à l'institution dans chaque pays des Sociétés de secours pour prêter leurs assistances aux soldats malades et blessés.

Le Gouvernement Ottoman invité comme les autres à cette conférence n'a pas jugé nécessaire d'y participer sous l'effet de son habituel caractère d'indifférence et d'indécision qui se manifeste toujours, dans des cas analogues. Il ne se fit pas également représenter à la conférence internationale qui a donné naissance à la convention de 1864, Conférence qui était convoquée pour donner une forme juridique et solennelle aux résolutions votées précédemment.

Enfin le gouvernement précité se trouvant dans l'impossibilité de tergiverser indéfiniment en présence de multiples propositions qui lui ont été faites pour son adhésion à la convention en question, s'était vu obligé de signer la teneur de cette convention à l'instar d'autres gouvernements.

Mais il faut souligner que les dispositions de la convention précitée n'ont trouvé aucune application dans le pays que longtemps après.

A la suite de longues hésitations et de flottement d'idées, le Comité de l'Association de Secours fut institué à Stamboul sous la présidence de Marko Pacha, directeur de l'Ecole de Médecine grâce aux démarches répétées du Docteur Abdullah Bey, professeur à cette Ecole.

En outre la situation tragique créée par l'affluence dans la capitale des convois de soldats malades et blessés éveillait, lors de la Guerre de 1875 entre la Turquie et les gouvernements de Serbie et de Montenegro, l'attention et la pitié de tout le monde ainsi que les sentiments de pourvoir aux besoins de ces malheureux.

Cependant personne ne s'occupait guère de trouver un moyen efficace et pratique pour remédier à ce lamentable état de choses.

Enfin le Comité Central du Croissant-Rouge a pu prendre corps à Istanbul en 1877 juste au moment où la guerre Turco - Russe a été déclarée. Par une coïncidence heureuse les aides et les secours en argent qui affluaient de toute part au profit de cette Société fraîchement instituée pour secourir les soldats blessés, s'élevaient à la somme globale de 72583 Livres Turques or, dont 61000 furent dépensés pour les besoins des soldats et le reliquat a été déposé à la banque pour servir de fonds de réserve à la Société en question. Le Comité Central du Croissant-Rouge après avoir accompli son devoir de secours était retombé à l'état de sa complète inertie suivant les exigences traditionnelles du régime.

En réalité le Comité Central, qui a eu beaucoup d'ennuis et de déboires sous le régime Hamidien, a dû lutter désespérément dans son évolution contre ce régime pour arriver à se conserver et à réaliser son but humanitaire jusqu'à la constitution de 1907 qui mettait heureusement fin aux craintes imaginaires sans cesse grandissantes d'Abdulhamid par l'activité et les manœuvres malveillantes d'une foule de mouchards et de créatures parasites. Avec l'apparition de la Constitution Turque la Société du Croissant Rouge qui gémissait sous le joug écrasant de l'absolutisme croyait reprendre sa force régénérée. Un groupe formé d'anciens fondateurs et de personnalités très connues de l'époque tels que Rifat Pacha et sa femme, Deltasouda Faik Pacha, le Docteur Esad Pacha, Mehmed Ali Bey et Haydar Bey, ce dernier est actuellement directeur des dépôts de vente de la Société du Croissant Rouge à Istanbul, se mit immédiatement en relation avec les dirigeants de la constitution et obtint leur appui pour la réorganisation et le redressement du Croissant-Rouge qui était jusqu'alors condamné à ne rien faire. Le gouvernement de l'Union à la suite des démarches qui lui ont été faites par les

KIZILAY MECMUASI

personnalités ci-haut mentionnées, prescrivait des ordres catégoriques à tous les départements de l'état de se faire représenter à une commission chargée d'élaborer le projet d'un statut fondamental de la Société en question.

Cette commission n'a pas tardé à se réunir et le projet fut préparé grâce aux concours des docteurs Ömer Besim, Esad Pachas, Kassim İzzeddin, inspecteur général du service sanitaire, Ali Galib Bey directeur de l'Ecole Militaire de médecine, Mehmed Ali Bey colonel en retraite de la marine et Salih Bey, ancien directeur des affaires politiques au ministère des affaires Etrangères, membres de la commission précitée.

Le projet, fut enfin accepté par le conseil d'état après être longtemps endormi dans les archives du dit conseil. Dès lors un groupe de 100 personnes se fit inscrire membres fondateurs immédiatement après l'approbation du projet par le dit conseil.

Le Croissant-Rouge Turc ainsi réorganisé s'est réuni en congrès dans la salle de l'hôtel Tokatlian et à l'issue de cette réunion Hakkı Pacha grand vezir, fut élu à la présidence du congrès, Rifat, Pacha ancien ministre des affaires Etrangères à celle du comité central et auquel 29 autres personnes se joignent comme membres.

Le comité Central constitue de suite son comité exécutif. La Société du Croissant Rouge revenue à elle après tant d'années d'ineptie et de souffrances se mit ardemment en activité et se distingua bientôt par ses oeuvres humanitaires de haute envergure.

Mais la période de la grandeur et du développement de cette Société relève directement du régime Républicain, fondé par Atatürk notre éminent protecteur.

Nous allons énumérer dans son chapitre spécial les éminents services qui ont été rendus par la Société du Croissant-Rouge depuis l'établissement de notre chère République jusqu'à nos jours.

Henry Dunant

Gustave Moynier

Dr. Dellâsuda Faik (paşa')

Dr. Abdullah Hammer Şimit (Bey)

1877 Senesinde ilk «Hilâliahmer» Merkezî Umumisini teşkil eden Heyet

*İkinci Reis Trabzon Meb'usu
Bay Hasan Saka*

*İkinci Reis, Kültür Bakanı, Erzincan Meb'usu
Bay Saffet Ziya Arıkan*

Genel Merkez Âzaları

*Umumî Kâtib, Sıhhat ve İctimai
Muâvenet Vekâleti Müsteşarı
Bay Dr. Asım Arar*

*İmmî Müfettiş Çorum Meb'usu
Bay Dr. Mustafa Cantekin*

*Maliye Vekili, Elâzığ Meb'usu
Bay Fuad Ağralı*

*Divanı Muhasebat Reisi
Bay Seyfi Oran*

Genel Merkez Azaları

*Sabık Muğla Meb'usu
Bay Ali Nazmi Özügür*

*Devlet Şûrası Tanzimat Dairesi Reisi
Bay İsmail Hakkı Görelî*

*Divanı Muhasebat Âzasından
Bay Mehmed Ali Apak*

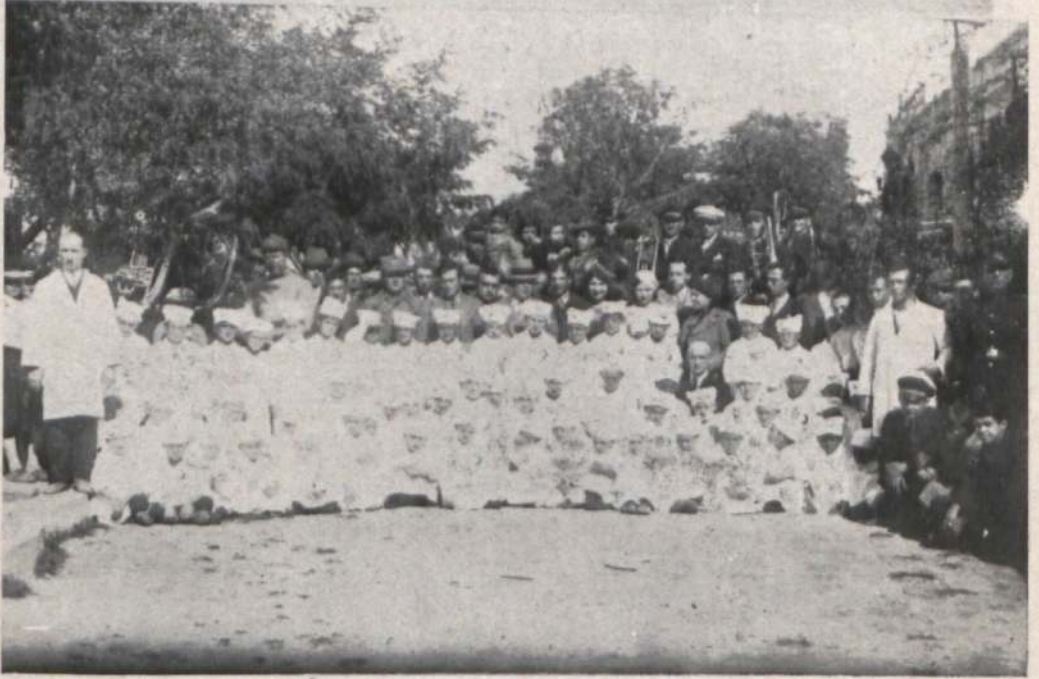
*T. C. Ziraat Bankası Umum Müdürü
Bay Kemâl Zaim Sunal*

Ankara Merkezîmizin «Kızılay Şefkat yurdu» unda barınan ve Cumhuriyetimizin on dördüncü yılı
Bayramı münasebetiyle giydirilen Çocuklar

İstanbul, Bayazıt Şubemizin sünnet ettirdiği yavrular

Yukarıda: *Balya Şubemizin sünnet ettirdiği yavrular*

Aşağıda : *M. Kemâlpâşa Şubemizin Cumhuriyet bayramında giydirdiği ve sünnet ettirdiği yavrular*

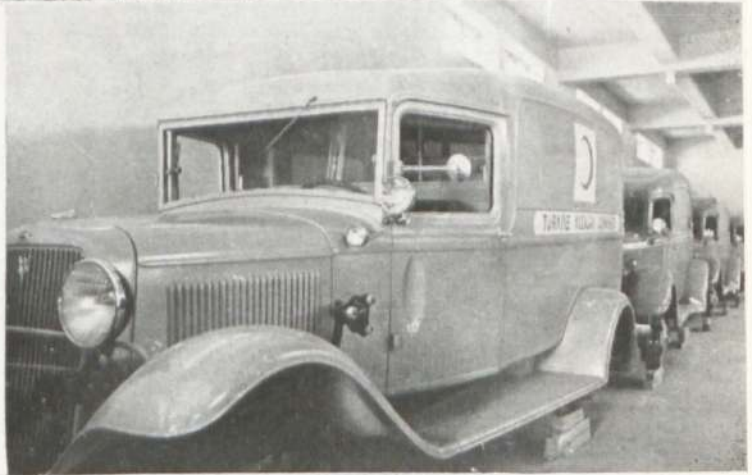
Marmara Ereğlisi Kızılay Göçmenler Aş evinden görünüşler

Etimesud Harb Malzemesi Anbarları

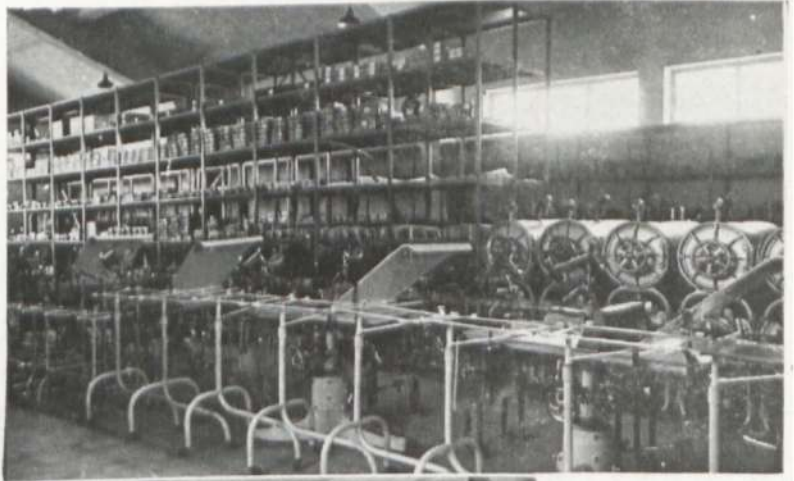

*Direktörlük
binası*

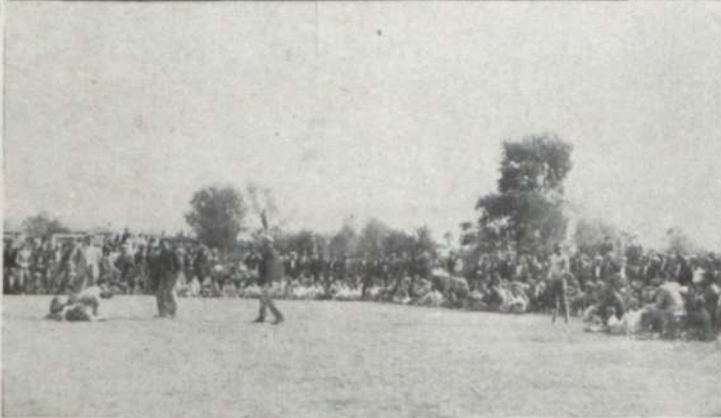
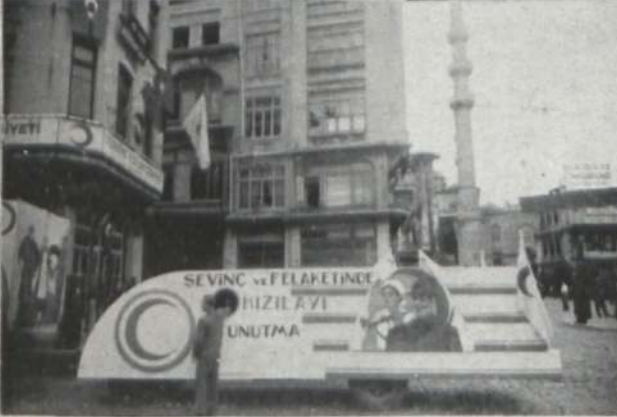
*Anbarda
sıhhiye
otomobilleri*

Paviyonlar

*Etimesut Harb Malzemesi Anbarlarının Cerrahî âletler
ve Ecza Şubesinde üç görünüş*

Yukarda solda : Kadınhan Merkez ilkokulu Gençlik Kızılay Kolu idare heyeti
 Sağda ve ortada : Eminönü Şubemizin Cumhuriyet Bayramına iştirak eden
 Kızılay timsâl otomobilleri
 Ortada Sağda : Ankarada Bay Ömer Ahi
 Aşağıda : Bartın Şubemizin tertib ettiği Pehlivan güreşlerinden bir intıba

Kızılây Afyonkarahisar Mâden Suyu

Menbaından doğrudan doğruya asrî makinelerle alınıp şişelere doldurulmaktadır. İştirâk ettiği bilûmum sergilerde altun madalya ve takdirnâmeler kazanmıştır. Terkibi itibariyle: mîde, karaciğer, böbrek ve em'a hastalıklarında şifalı tesiri vardır. Sofrasında daima Karahisar suyu bulunduranlar bu gibi hastalıklara tutulmaktan vâreste kalırlar.

Afyonkarahisar Mâden Suyu

Mâden sularının en lezzetlisi ve en şifalıdır. Hasılatı **KIZILAY CEMİYETİ'ne** âittir.

Bilûmum Eczane ve Bakkaliye Mağazalarında satılır.

V A T A N D A Ş

" HAVACILIK ve SPOR „ Mecmuasını oku. Hem tenevvür edersin hem de yurdunun müdafaasına hâdim faydeli bir kuruma yardım etmiş olursun.

